

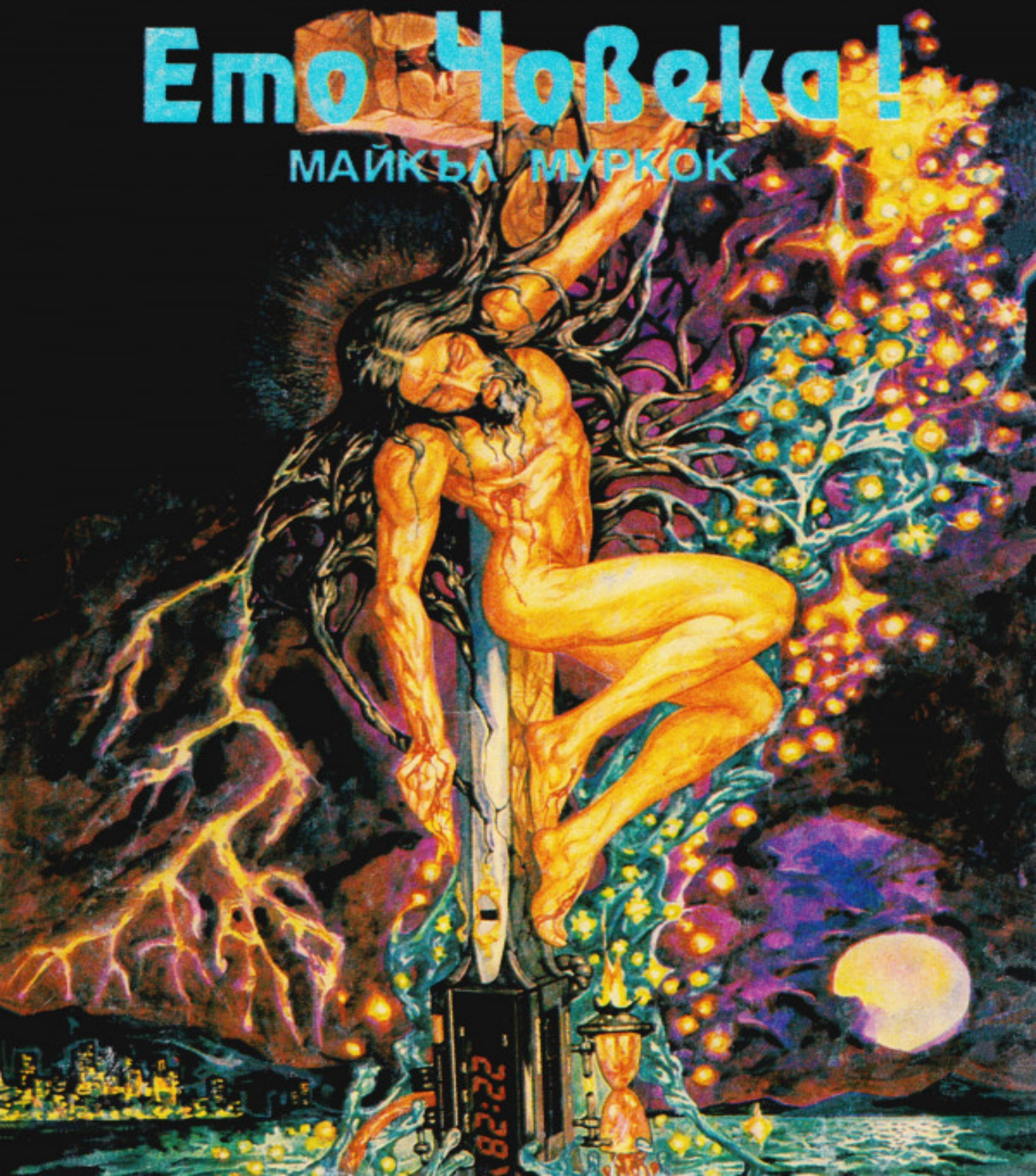
ФАНТАСТИКА

016

ОРФИЯ

Ето Човека!

МАЙКЪЛ МУРКОК

МАЙКЪЛ МУРКОК ЕТО ЧОВЕКА!

Превод: Юлиян Стойнов

chitanka.info

Животът на есеите, независимо от своята примитивност, не бе лишен от известни удобства. Дадоха му дървена тояга и препаска от козя кожа и като се изключи фактът, че през цялото време го държаха под наблюдение, изглежда, донякъде го бяха приели за член на тяхната секта. Понякога го разпитваха за неговата колесница — Машината на времето, която възнамеряваха да докарат от пустинята — и той им разказваше как е пътувал с нея от Египет до Сирия и след това дотук. Приемаха разказите му със завидно спокойствие. Бяха привикнали с какви ли не чудеса. Виждали бяха много по-странни неща от неговата Машина... Например хора, вървящи по водата, и ангели, спускащи се от небесата. Чували бяха речта на Бога и неговите архангели, както и изкусителния глас на Сатаната и лукавите му изчадия.

ЮЛИЯН СТОЙНОВ

МАЙКЪЛ МУРКОК, ИЛИ МОДЕРНИЯТ ЧОВЕК В ТЪРСЕНЕ НА ДУША

*Тогава Исус излезе във с трънения венец и в
багреница. И рече им Пилат: ето Човека!*

Евангелие от Йоана,
19:5

Майкъл Муркок е БИЙТЪЛСЪТ на съвременната научна фантастика. Когато в началото на 1964 година той застава на кормилото на доста скучноватото по онова време списание за традиционна фантастика „Нови светове“, едва ли някой е предполагал, че ще съумее да го превърне в знаменосец на т.нар. „нова вълна“, с която в английската, а по-късно и в американската фантастика ще нахлуят злободневните проблеми на революционното поколение на шейсетте години — секс, религия, наркотици, поп-музика.

Муркок, чийто пръст никога не се е отделял от пулса на това бурно време, е роден в Лондон през 1939 г. Писателската си кариера започва в края на петдесетте години, а първият му научнофантастичен роман е „Разделени светове“ (Sundered worlds, 1962), където Муркок ни запознава с идеята за поливселената — вселена от множествени, взаимносвързани, противоречащи си или напълно изключващи се паралелни реалности, в които едни и същи исторически събития се проиграват като на сцена — отново и отново. Сред по-значителните му произведения, обединени от идеята за поливселената, са многотомните героични фентъзи-сери, където в титанична битка са вкопчени юначаги като Елрик, Корум, Ерекос или Дориан Хоукмуун (всички те са превъплъщения на един и същ супергерой в множество алтернативни светове) и космическите сили на злото, които олицетворяват ентропията.

В „Нови светове“ под крилото на Муркок се събира един нов тип създатели на фантастични реалности. Писатели, като Брайън Олдис, Джеймс Болард, Томас Диш, Джон Слейдек и Норман Спинрад смело публикуват разкази, експериментални както по форма, така и по съдържание, в които изследват т.нар. „вътрешно пространство“ — термин, обозначаващ онова невероятно тайнство, назовавано психика, душа, аура или въобще това, което се крие под черепната кутия на човека и доскоро е било приоритет на окултизма и научните разработки на Зигмунд Фройд или Карл Густав Юнг. В романи като „Заклучителна програма“ (Final programme, 1968), „Лекарство за рак“ (A Cure for cancer, 1971) и „Ето Човека“ (Behold the Man) Муркок чертае контурите на тази нова художествена митология — една невероятна смесица от фентъзи-литература, поп-култура, нефройдистка психология и житейски реализъм, чиито канони сам определя в мартенския брой на „Нови светове“ от 1964 г. така: „Имаме нужда от писатели, които отразяват прагматичните настроения на ДНЕСНИЯ ДЕН, използват символите на ДНЕСНИЯ ДЕН и чийто стил на писане отговаря на стила на ДНЕСНИЯ ДЕН. Както всяка добра литература, добрата научна фантастика трябва да се корени във времето, в което е писана, а авторът ѝ — да търси връзка със своето поколение.“

„Ето Човека!“ се появява на страниците на „Нови светове“ през 1966 г. Журналният вариант на произведението е отличен през следващата година с „Небюла“ — наградата на Асоциацията на американските писатели фантасти. През 1927 г. е публикуван и романът „Закуска сред руините“ (Breakfast in the ruins), където Карл Глогауър, централният герой на „Ето Човека!“, подобно на Христос възкръсва и е изправен пред множество морални проблеми в различни кризисни периоди от историята на човечеството, представени като накъсани и разхвърляни в безпорядък кадри от исторически филм. В саркастичния предговор към книгата Муркок пише: „Майкъл Муркок (31-годишен) почина от рак на белия дроб преди една година. Местонахождението на Карл Глогауър е неизвестно.“

ПЪРВА ГЛАВА

Машината на Времето е сфера, пълна с млечнобяла течност, в която пътешественика плува облечен в гумиран костюм и дишащ през маска свързана с шланг за стената.

При кацане сферата се пропуква, течността изтича и попива в прахта. Сферата започва да се търкаля с трясък по оголените камънаци.

О, Исусе! О, Боже!

О, Исусе! О, Боже!

О, Исусе! О, Боже!

О, Исусе! О, Боже!

... Христe! Какво става с мен?

Обезчестен съм! Свършен съм!

Проклетото нещо не работи!

О, Исусе! О, Боже! Кога ще престане това гадно бумтене!

Карл Глогоауър се свива на топка докато нивото на течността спада и той бавно потъва в меката вътрешна облицовка на Машината.

Инструментите, криптографски, неконвекционални, не издават звук, не помръдват. Сферата спира, поклаща се и се преобръща отново, докато последните капки течност изтичат през широката цепнатина в стената.

Защо го направих? Защо го направих? Защо го направих? Защо го направих? *Защо го направих?* Защо... го направих?

* * *

Очите на Карл Глогоауър се отварят и затварят няколко пъти в бърз ритъм, след това устата му се разтяга в нещо като прозявка, езикът му се движи безцелно и той издава стон, който преминава във вой.

Той чува воя и промърморва отсъстващо: „Гласът на езика, тайнствения език на подсъзнанието...“ Но той не може да чуе това, което казва.

Въздухът излиза със свистене и пластичната облицовка започва да спада, докато накрая гърбът на Глогауър опира в металната стена. Спира да плаче и се вира в разпокъсаната цепнатина на сферата, не изпитва никакъв интерес към онова, което лежи отвъд нея. Опитва се да помръдне, но тялото му е напълно безчувствено. Потръпва, когато студен полъх прониква през разкъсаната стена на Машината на Времето. Отвън изглежда е нощ.

Неговото пътуване през времето е било трудно. Даже плътната течност не го е защитила напълно, макар без съмнение да е спасила живота му. Вероятно има счупени ребра.

Болка нахлува с тази мисъл и той открива, че всъщност може да изпъне ръце и крака.

Започва да пълзи по хлъзгавата под към цепнатината.

Задъхва се, спира и продължава отново.

Припада и когато се свестява въздухът е по-топъл.

През цепнатината може да види ярката слънчева светлина, небето е като блестяща стомана. Измъква се с мъка навън и затваря очи под удара на слънчевите лъчи. Отново загубва съзнание.

КОЛЕДА, 1949

Беше на девет години, когато напуснаха Австрия и се преместиха да живеят в Англия. Върху сивата настилка на училищното игрище другите деца се задъхваха от смях, улисани в игра. По края на игрището все още имаше малки купчинки потъмнял лед. Отвъд оградата мрачните сгради на южен Лондон чернееха на фона на студеното зимно небе.

Играта беше започнала доста ентузиазирано и Карл нервно бе предложил ролята, която сега изпълняваше. В началото се радваше, че е в центъра на вниманието, но после се разплака.

— Пусни ме! Моля те, Мервин, спри!

Бяха го завързали с разперени ръце за мрежата, която ограждаше игрището. Оградата увисна навън под тежестта му и един от коловете заплашваше да се извади. Опитва се да си освободи краката.

— ПУСНЕТЕ МЕ!

Мервин Уилямс, червендалестия младеж, който бе предложил играта започна да клати кола, така че Карл се люлееше тронаво напред-назад заедно с мрежата.

— Спрете! Няма ли кой да ми помогне?

Те се разсмяха отново и той разбра, че виковете му само ги окуражават, затова стисна здраво зъби. Сълзи потекоха по лицето му, почувства се предаден и отчаян. Та нали му бяха приятели, на някои от тях бе помагал с уроците, на други — купувал сладки, съчувствал на трети в нещастieto им. Мислеше, че го харесват, че му се възхищават. Защо се бяха обърнали срещу него — дори Моли, която му доверяваше тайните си?

— МОЛЯ ВИ! — изкрещя той. — Това го нямаше в играта!

— СЕГА вече го има! — разсмях се Мервин Уилямс с блеснали очи и разгорещено лице, докато клатеше кола все по силно.

Карл потърпя още малко люшкането, след което инстинктивно се отпусна и се престори на припаднал. Беше го правил често преди, за да шантажира майка си, от която бе научил номера.

Училищните вратовръзки, които бяха използвали, за да го вържат се впиха в китките му. Чу гласовете на децата да се снижават.

— Дали е наред? — прошепна Моли Търнър. — Не е мъртъв, нали..?

— Не бъди глупава, — отговори Уилямс неуверено — само се шегува.

— Все пак, по-добре да го свалим — това беше гласът на Йън Томпсън. — Ще си имаме страшни неприятности ако...

Почувства, че го развързват, пръстите им нетърпеливо дърпаха възлите.

— Не мога да отвържа този...

— Ето ти ножа ми — срежи го...

— Не мога, това е моята вратовръзка — татко ще ме...

— Побързай, Брайън!

Продължаваше да виси отпуснат на последната връзка, със здраво затворени очи.

— Дай ми го! Аз ще я срежа!

Когато и последната връзка бе срязана той падна на колене, ожули ги в сгурта и отпусна лице на земята.

— Блайми, той наистина е...

— Не бъди глупак — все още диша. Само е припаднал.
Почти повярвал в собствената си измама той чуваше разтревожените им гласове сякаш от разстояние.

Уилямс го разтърси.

— Събуди се, Карл. Стига си се излежавал.

— Ще повикам мистър Матсън — каза Моли Търнър.

— Не, недей...

— Това е мръсна игра, така или иначе.

— Върни се, Моли!

Вниманието му бе концентрирано върху парчетата сгурия, забити в лявата страна на лицето му. Не беше трудно да държи очите затворени и да не обръща внимание на ръцете на децата върху тялото си. Постепенно загуби мярка за време докато не чу дълбокия, сардоничен глас на мистър Матсън да се издига над общата шумотевица. Настъпи тишина.

— Какво, по дяволите, си направил този път, Уилямс?

— Нищо, сър. Беше игра. Всъщност, идеята беше на Карл.

Здрави мъжки ръце го преобърнаха на гръб. Все още можеше да държи очите си затворени.

— Беше игра, сър, — каза Йън Томпсън — на Исус. Карл беше Исус. Играли сме я и преди, сър. Завързахме го за оградата. Беше негова идея, сър.

— Малко извън сезона — промърмори мистър Матсън и въздъхна, опипвайки челото на Карл.

— Беше само игра, сър — каза Мервин Уилямс отново.

Мистър Матсън мереше пулса на Карл. — Трябваше да внимаваш, Уилямс. Глогауър не е силно момче.

— Съжалявам, сър.

— Доста глупава постъпка.

— Съжалявам, сър — Уилямс бе почти разплакан.

— Ще го взема с мен в Матсън. Надявам се за твое добро, Уилямс, че не е нещо сериозно. Бъди така добър да дойдеш при мен, в учителската стая след часовете.

Карл почувства, че мистър Матсън го вдига.

Беше доволен.

Носеха го.

От силните болки в главата и страната му се повръщаше. Не бе имал възможност да установи къде точно го е докарала Машината на Времето, но като завъртя глава и отвори очи той прецени по мръсното наметало от овча кожа и памучната препаска на човека от дясно, че почти със сигурност е в Близкия Изток.

Целта му бе да се приземи в 29 година след Христа, някъде в пущинака отвъд Ерусалим, близо до Бетлехем. Чудеше се дали сега го носят в Ерусалим?

Вероятно бе в миналото, защото носилката, на която го носеха, бе направена от грубо обработена животинска кожа. Но може би не, помисли си той, защото бе прекарал достатъчно време сред малки племенни общини в Близкия Изток, за да е наясно, че там все още се срещат хора, които почти не са променили начина си на живот от времето на Мохамед. Надяваше се, че не си е строшил ребрата напразно.

Двама мъже носеха носилката на рамене, докато другите вървяха отстрани. Всички бяха брадати, тъмнокожи и обути със сандали. Повечето носеха тояги. Миришеше на пот, на животинска мазнина и на още нещо трапчиво, което той не можа да установи.

Вървяха към верига от хълмове в далечината и още не бяха забелязали, че се е събудил.

Слънцето не беше така силно, както когато за първи път изпълзя от Машината на Времето. Свечеряваше се.

Местността на около бе камениста и гола и дори хълмовете отпред изглеждаха сиви.

Потръпна, когато носилката се разтърси и изстена от засилилата се болка в хълбока.

За втори път загуби съзнание.

Отче наш, който Си на небето...

Като повечето от неговите съученици бяха го възпитали, да отдава почит на християнската религия с думи. Утринни молитви в училище. Поне две молитви през нощта. Едната — Божията молитва, а другата — Господ да поживи Мама, Господ да поживи Тате, Господ да поживи сестрите и братята ми и всички скъпи хора около мен, и Господ да поживи мен. Амин. Така го беше научила жената, която

известно време се грижеше за него, докато майка му ходеше на работа. Беше прибавил от себе си списък от „благодаря ти“ (благодаря Ти за хубавия ден, благодаря Ти, че отговорих правилно по история...) и „прости ми“ (прости ми, че бях груб към Моли Търнър, прости ми, че не си признах пред мистър Матсън...). Едва на седемнадесет години започна да си ляга, без да произнася ритуалните молитви и то благодарение на нарастващото нетърпение за мастурбация.

Отче наш, който Си на небето...

* * *

Последните спомени за баща му бяха свързани с ваканция на море, когато бе четири или пет годишен. Войната бушуваше, влаковете бяха претърпкани с войници, спираха често. Спомняше си как пресича релсите към отсрещния перон, питайки баща си за съдържанието на вагоните, които се композираха наблизо. Имаше ли някаква шега? Нещо за жирафи?

Помнеше баща си като едър, висок човек. Гласът му бе благ, може би малко тъжен, очите му го гледаха с меланхоличен поглед.

Тогава вече знаеше, че майка му и баща му са разделени и че майка му е разрешила на баща му тази последна ваканция с него.

Дали това беше в Девън или Корнуел? Спомените му от клисури, скали и брегове съвпадаха с картините от западното крайбрежие, които бе виждал по телевизията.

Обичаше да играе в една овощна градина обитавана от котки и един полуразпаднал се Форд, целия обрасъл в храсти. Селската къща, в която бяха отседнали също бе пълна с котки, море от котки покриващи масите, столовете и шкафовете.

Плажовете бяха заградени с мрежи, но той не мислеше, че това разваля пейзажа. Край морето вятърът бе изваял мостове и пясъчни статуи. Имаше тайнствени пещери, от които изтичаше вода.

Това бяха почти най-ранните и със сигурност най-щастливите му спомени от детството.

Никога повече не видя баща си.

Господ да поживи мама, Господ да поживи тате...

Глупаво беше. Нямахше баща, нямахше и братя и сестри.

Старата жена му бе обяснила, че баща му е заминал за някъде и че всички наоколо са негови му братя и сестри.

Така го прие.

Самотен, мислеше си той, аз съм самотен. Събуди се за малко, и помисли, че е в укритието на Андерсън с неговата облицовка от червеникава стомана и кабели по стените, и че има въздушно нападение. Обичаше безопасността на Андерсън. Винаги му беше забавно да влиза вътре.

Но гласовете си говореха на чужд език. Сигурно беше нощ, защото наоколо бе тъмно. Спряха. Усещаше, че му е топло. Под него имаше слама. Докосна я, без да знае защо и почувства спокойствие.

Отново заспа.

Крясъци. Напрежение.

Майка му викаше по мистър Джордж, на горния етаж. Мистър Джордж и жена му бяха наели двете задни стаи на къщата.

Завика отдолу на майка си.

Отвърна му с истеричен глас:

— Какво има?

— Искам да те видя!

Искаше тя да спре.

— Какво има, Карл? Сега пък събудихте детето!

Тя се появи на площадката над него, опря се театрално на перилата и загърна пенъоара около себе си.

— Мамо. Какво става?

Тя поспря за миг в нерешителност след това се свлече бавно надолу по стълбите. Остана да лежи в основата им, върху тъмния, изтърган килим. Обхвана го паника.

— О, Мамо!

Мистър Джордж се спусна тежко надолу по стълбите. На лицето му бе изписано примирение.

— О, по дяволите! — каза той. — Грета!

Карл го погледна свирепо.

Мистър Джордж отвърна на погледа му и разтърси глава.

— Тя е добре, синко. Хайде, Грета, събуди се.

Карл застана между мистър Джордж и майка си. Мистър Джордж сви рамене, бутна го встрани, след което се наведе и я изправи на крака. Дългата и, черна коса се спускаше над нейното красиво, разплакано лице. Тя отвори очи и дори Карл бе изненадан от бързината, с която се свести.

— Къде съм? — попита тя.

— Стига, Грета. Нищо ти няма.

Мистър Джордж я поведе обратно по стълбите.

— А Карл? — каза тя.

— Не се безпокой за него.

Те се скриха.

В къщата отново бе тихо. Карл отиде в кухнята. В средата имаше маса за гладене с ютия. Нещо се готвеше на печката. Не миришеше особено приятно. Сигурно го готвеше мисис Джордж.

Чу, че някой се спуска по стълбите и избяга през кухнята в градината.

Плачеше. Беше на седем.

ВТОРА ГЛАВА

В ония дни дойде Йоан Кръстител^[1] и проповядваше в Юдейската пустиня, като казваше: Покайте се, понеже наближи небесното царство. Защото този беше, за когото се е говорило чрез пророк Исая, който казва: „Гласът на един, който вика в пустинята: Пригответе пътя на Господа. Прави направете пътеките за него.“ А тоя Йоан носеше облекло от камилска козина, и кожен пояс около кръста си, а храната му беше акриди^[2] и див мед. Тогава излизаха при него Ерусалим, цяла Юдея и цялата Йорданска околност, и се кръщаваха от него в реката Йордан, като изповядваха греховете си.

(Матей 3: 1–6)

Миеха го.

Усети, че по тялото му се стича студена вода и задиша тежко. Бяха съблекли защитния му костюм и гърдите му бяха увити с дебела превръзка от овча кожа пристегнатата с ремъци.

Болката бе понамаляла, но се чувстваше отпаднал и го обливаха топли вълни. Душевното объркване от седмиците преди да влезе в Машината на Времето, самото пътуване, а сега и треската затрудняваха способността му да възприеме това, което ставаше около него. Всичко бе като сън. Все още не можеше наистина да повярва в Машината на Времето. Може би просто се бе дрогирал? Никога не бе възприемал реалността като нещо кой знае колко истинно и само благодарение на определени инстинкти се бе запазил жив и здрав през младежките години. И все пак водата, която се стичаше по него, допирала на овчите кожи до ребрата му, сламата под него — всичко това бе по свой начин

по-реално отколкото целия му предишен живот от детството до този миг.

* * *

Лежеше в някаква сграда или, може би пещера — твърде мрачно бе, за да може да каже със сигурност, върху подгизнала от вода слама. Двама мъже със сандали и препаски го поливаха с вода от глинени делви. Единият бе заметнат през раменете с парче плат.

И двамата имаха мургави семитски черти, големи тъмни очи и гъсти бради. Лицата им бяха безизразни, даже когато поспираха под втренчения му поглед. Тогава го разглеждаха внимателно, придържайки делвите с вода към косматите си гърди. Глогауър имаше добри познания по античен писмен арамейски, но не беше сигурен в способността си да говори езика ѝ да бъде разбран. Реши, че ще е по-добре да опита първо на английски. Доста смешна ситуация би се получила ако не се е преместил във времето и се опитва да разговаря със съвременни израилтяни и араби на някакъв древен език.

Заговори с отпаднал глас:

— Говорите ли английски?

Единият от мъжете се намръщи, а другия, с платнената наметка, се усмихна и проговори няколко думи на своя приятел. Онзи отвърна мрачно.

На Глогауър му се стори, че разпознава някои от думите и той също се усмихна. Беше почти сигурен. Зачуди се ще може ли да състави изречение, което да бъде разбрано.

Изкашля се. Облиза устни.

— Къде — намира — това място? — запита хрипливо.

Сега и двамата се намръщиха, поклатиха глави и оставиха съдовете с вода на земята.

Усещайки, че губи сили Глогауър продължи бързо:

— Аз — търся — Назарянина — Исус...

— Назарянина. Исус — повтори по-високият, но изглежда тези думи не му говореха нищо. Той сви рамене.

Другият обаче, повтори само думата Назарянина, произнасяйки я бавно, сякаш имаше някакво особено значение за него. Той

промърмори няколко думи на своя другар, след което се отдръпна извън полезрението на Глогауър.

Карл се опита да седне и направи знак на човека до него, който го загледа с нарастващо изумление.

— Колко — година, — каза Глогауър бавно — от управление — на римски император?

Осъзна, че е задал доста объркващ въпрос. Христос бе разпънат на петнадесетата година от управлението на Тиверий^[3] и това го бе накарало да пита по този начин. Опита се да се изрази по-добре.

— Колко — година — Тиверий управлява?

— Тиверий! — човекът се намръщи.

Глогауър бе доловил акцента и този път се постара да го имитира по-добре:

— Тиверий. Римският император. От колко години управлява?

— От колко? — човекът поклати глава. — Аз не зная.

Поне, помисли си Глогауър, този път успя да ме разбере. Шестте месеца, през които бе изучавал арамейски в Британския музей се оказаха от полза, в края на краищата. Този език бе различен — може би с две хиляди години по-млад и носещ много общи черти с еврейския, но бе удивително лесно да се общува на него. Спомняше си колко странно се чувстваше, когато не срещна обичайните трудности при изучаването на езика. Един от неговите изкукали приятели подхвърли, че се дължи на родовата му памет. Имаше моменти, в които бе почти убеден в правотата на тези твърдения.

— Къде е това място? — попита той.

Човекът погледна изненадано.

— Е, това е пустинята, — отвърна той. — Пустинята отвъд Макаерус. Ти не знаеше ли?

В Библейските времена Макаерус е бил голям град разположен на югозапад от Ерусалим, от другата страна на Мъртво море. Бил е построен в подножието на планина, охраняван от великолепен дворец-крепост, който вдигнал Ирод Антипа^[4]. Глогауър отново почувства прилив на сили. Много малко хора от двайсети век биха познали името Макаерус, още повече да го използват като отправна точка.

Вече нямаше почти никакво съмнение, че е в миналото, някъде по време на управлението на Тиверий, освен ако човекът, с който разговаряше, не бе пълен невежа, нямащ си и представа кой е Тиверий.

Но дали не бе пропуснал разпятието? Дали не бе дошъл в друго време?

Ако е така, тогава какво ще прави? Машината на Времето е повредена, може би непоправимо.

Отпусна се обратно на носилката и затвори очи, докато познатото чувство на безнадеждност започна да го завладява отново.

За първи път направи опит да се самоубие на петнадесет. Завърза жица за една закачалка на стената на съблекалнята в училище. Постави примката около врата си и скочи от една пейка.

Закачалката се откъсна от стената посипвайки го с душ от мазилка. Вратът го боля почти до вечерта.

Другият се връщаше, водейки още някого със себе си. Шумът от тракащите по камъните сандали се стори на Глогауър неимоверно силен.

Вдигна глава към новодошлия.

Беше едър мъжага и се придвижваше в мрака като котка. Очите му бяха кафяви, огромни и пронизващи. Кожата му бе обгоряла от слънцето, а мускулестите му ръце — покрити с косми. Козя кожа обгръщаше масивния му гръден кош и достигаше до средата на бедрата му. В лявата си ръка държеше дебела тояга. Черни къдрици се спускаха от двете страни на лицето му, червени устни прозираха под гъстата, стигаща до средата на гърдите му брада.

Имаше уморен израз.

Той се облегна на тоягата и се втренчи в Глогауър.

Глогауър се загледа на свой ред в него, силно впечатлен от неговата изключителна физика.

Новодошлия заговори с дълбок глас, но твърде бързо, за да може Глогауър да го разбере. Карл поклати глава.

— Говори — по-бавно... — каза той.

Големият човек приклепна до него.

— Ти кой си?

Глогауър се поколеба. Очевидно не можеше да каже истината на този човек. Всъщност, той бе подготвил предварително някаква подходяща история, но тя не отговаряше на ситуацията, в която се намираше, защото не бе очаквал да бъде открит толкова бързо. Беше се

надявал да се приземи потайно и да се облече като пътешественик от Сирия, като разчиташе, че различията в местния диалект ще бъдат достатъчно обяснение за езиковите му пропуски.

— Откъде идваш? — попита човекът търпеливо.

Глогауър отговори предпазливо.

— Аз съм от север.

— От север. Не от Египет? — той загледа Глогауър очаквателно, почти с надежда. Глогауър реши да се съгласи с това предположение като го поразкраси допълнително, за да избегне по нататъшни усложнения.

— Идвам от Египет... две години вече — каза той.

Големият човек кимна, вероятно доволен.

— Значи ти си от Египет. Така си и мислехме. И очевидно си магесник, с тези странни дрехи и твоята желязна колесница теглена от духове. Добре. Казаха ми, че името ти е Исус и че си от Назарет.

Очевидно човекът бе помислил, че Исус е истинското име на Глогауър.

Карл се усмихна и поклати глава.

— Аз търся Исус, Назарянина — каза той.

Човекът изглеждаше разочарован.

— Тогава, кое е името ти?

Глогауър бе обмислял вече този въпрос. Знаеше, че името му ще се стори доста странно на хората от Библейските времена и затова бе решил да използва малкото име на баща си.

— Името ми е Емануил — каза той на човека.

— Емануил... — събеседникът му кимна доволен. Той потърка устни с върха на малкия си пръст и се загледа в земята. — Емануил... да...

Глогауър беше озадачен. Струваше му се, че го бъркат с някой друг, някой, когото очакват и че с отговорите си ги е накарал да мислят, че той, Глогауър, е този човек. Зачуди се, дали изборът на това име бе удачен при тези обстоятелства, защото на еврейски Емануил означаваше „Бог с нас“ и почти сигурно бе, че има някакво мистично значение за този човек.

Глогауър усети притеснение. Не си бе представял нещата така, бе се подготвил той да задава въпросите и никак не му харесваше сегашното положение. Докато не се подобри общото му състояние не

можеше да напусне това място, нито пък да разгневи човекът, който го разпитваше. Поне, помисли си той, не са враждебно настроени към него.

Но какво ли очакваше от него?

— Помъчете се, да се концентрирате върху работата си, Глогауър.

— Вие сте мечтател, Глогауър. Умът ви непрестанно кръжи в облаците. Сега...

— Ще трябва да останеш след училище, Карл...

— Защо се опитваш да избягаш, Глогауър? Защо си толкова нещастен?

— Мисля, че ще трябва да помоля майка ти да те чака след училище...

— Очаквах много повече от тебе, Глогауър. Мисля, че не даваш всичко от себе си. Миналият срок се справяше чудесно, а сега...

— Колко училища си сменил, преди да дойдеш тук? Боже мили!

— Вярвам, че този път си бил подведен, Карл, затова няма да бъда много строг към тебе...

— Остави тази нещастна физиономия, синко, ти можеш да го направиш.

— Чуй ме, Глогауър. Обърни ми внимание поне веднъж, за бога...

— Умен сте, млади човече, но подготовката ви куца...

— Съжаляваш? Не е достатъчно само да съжаляваш! Трябва да слушаш!

— Следващия път ще очакваме много повече от вас.

— А кое е твоето име? — попита Глогауър клекналия до него човек.

Той се изправи гледайки замислено надолу към Карл.

— Ти не ме познаваш?

Глогауър поклати глава.

— Не си ли чувал за Йоан, наречен Кръстителя?

Глогауър се опита да скрие изненадата си, но очевидно Йоан Кръстителя забеляза, че името му е познато. Той кимна с рошавата си глава.

— Виждам, че ме познаваш.

Завладя го чувство на облекчение. Според Новия Завет Кръстителя е бил убит малко преди Христовото разпятие. Странното бе, обаче, че Йоан Кръстителя не бе чувал за Исус от Назарет. Означаваше ли това в края на краищата, че Исус не е съществувал?

Кръстителя поглади дългата си брада с пръсти.

— Добре, магеснико, сега аз трябва да реша, а?

Глогауър, потънал в мислите си го погледна отсъстващо.

— Какво трябва да решиш?

— Дали си ти приятел на пророците или измамника, за който ни предупреди Адонай^[5]?

Глогауър започна да става нервен.

— Нищо не твърдя. Аз съм просто един странник, пътешественик...

Кръстителя се разсмя.

— Да, пътешественик с магична колесница. Брат ми каза, че я е видял да пристига. Гръмотевичен шум и блясъци като от светкавица и изведнъж — твоята колесница се появява наред пустинята. Виждали са доста чудеса, моите братя, но нищо по-чудно от появата на твоята колесница.

— Колесницата ми не е вълшебна — каза Глогауър, макар да съзнаваше, че едва ли ще го разберат. — Тя е... вид машина... римляните имат такива. Трябва да сте чували за тях. Създадени са от обикновени хора, не от магесници...

Кръстителя кимна бавно с глава.

— Да, като римляните. Римляните ще ме предадат в ръцете на моите врагове — децата на Ирода.

Макар да познаваше в подробности политическата ситуация, Глогауър попита:

— Защо ще го направят?

Ти трябва да знаеш защо. Не говорих ли аз против римляните, които заробват юдейците. Не говорих ли аз против беззаконията на Ирода. Не предричах ли аз време, когато всички онези, които не са праведни ще бъдат унищожени и ще се възцари на Земята Адониевото

царство, както се казва в старите пророчества. Аз казвах на хората: „Бъдете готови за деня, когато ще вдигнете меч, за да изпълните Адониевата воля“. Грешните знаят, че в този ден ще загинат и затова искат да ме погубят.

Макар думите му да бяха гневни тонът, с който бяха произнесени, бе изпълнен със значимост. Нямаше нито белег за нездрав разум или дори фанатизъм в израза на лицето и в неговото държание. Приличаше на английски свещеник, четящ проповед, която отдавна бе престанала да трогва сърцето му.

— Ти вдъхновяваш народа да освободи земята си от римляните, нали? — попита Карл.

— Да — от римляните и тяхното изчадие — Ирод.

— И кого ти би поставил на негово място?

— Законният цар на Юдея!

— И кой е той?

Йоан се намръщи и му хвърли смразяващ, кос поглед.

— Адонай ще ни каже. Той ще изпрати знамение, когато законния цар се яви.

— Знаеш ли какво ще бъде това знамение?

— Ще разбере, когато дойде.

— Значи има пророчество?

— Да, има...

Приписването на този революционен план на Адонай (едно от имената на Йехова, което означава Бог) изглеждаше на Глогауър просто начин да му се придаде допълнителна тежест. Във време, в което политиката и религията са били неразривно свързани, предаването на свръхестествен характер на политическите намерения е било необходимо условие за успешния им завършек.

Всъщност, помисли си Глогауър, напълно вероятно бе Йоан наистина да вярва, че е проводник на божията воля, защото по същото време от другата страна на Средиземно море гърците продължаваха да спорят за природата на вдъхновението — дали произлиза от Човека или е дело на Божията ръка.

Това, че Йоан го възприе като египетски магьосник не учудваше кой знае колко Глогауър. обстоятелствата на неговото пристигане трябва да са изглеждали изключително чудати и в същото време —

приемливи за хора жадно търсеци потвърждение на вярата си в такива събития.

Йоан се обърна към изхода.

— Трябва да размишлявам — каза той. — Трябва да се моля. Ще останеш тук докато получи напътствие.

Той се отдалечи забързано.

Глогауър се отпусна обратно на мократа слама. По някакъв начин появата му бе преплетена с надеждите на Йоан, или поне Кръстителя се опитваше да помири тази поява с вярата си, да я обясни може би в светлината на Библейските пророчества, и т.н.т. Глогауър се почувства напълно безпомощен. Как ще го използва Кръстителя? Дали няма да реши най-накрая, че той е пратеник на злото и да го убие? Или може би ще реши, че е пророк и ще поиска от него знамения, на които той не е способен?

Глогауър въздъхна и протегна немоцна ръка към отсрещната стена. Ръката му се опря в камък. Пещерата бе изсечена в скала. Това предполагаше, че Йоан и хората му вероятно се крият — издирвани като бунтовници от римляните и войните на Ирод. И че той също е в опасност — ако скривалището им бъде разкрито.

Въздухът в пещерата бе изненадващо влажен.

Навън вероятно беше много горещо.

Карл Глогауър задряма.

ЛЕТНИЯТ ЛАГЕР, ОСТРОВ УАЙТ, 1950

Още първата вечер след пристигането им в лагера почти пълна бака с врял чай се бе преобърнала върху краката му. Почувства ужасна болка, и двата му крака почти мигновено се покриха с мехури.

— Бъди мъж, Глогауър! — каза червендалестия мистър Патрик, ръководителят на лагера. — Бъди мъж!

Опитваше се да не плаче докато го превързваха несръчно с лейкопласт върху памука.

Спалният му чувал бе точно до един мравуняк. Напъха се в него докато другите деца още играеха.

На следващия ден мистър Патрик съобщи на децата, че трябва да „спечелят“ джобните пари, които техните родители му бяха дали на съхранение.

— Хайде да видя кои от вас са смелчаги и кои не — викаше мистър Патрик, докато се пъчеше на празното място пред палатките, размахвайки във въздуха бастун. Децата стояха подредени в две дълги редици — една с момичета и една с момчета.

— Влизай в строя, Глогауър! — извика мистър Патрик. — Три пенса за удар по ръката, шест пенса — за удар по задника. Не бъди страхливец, Глогауър!

Глогауър се присъедини неохотно към останалите.

Бастунът се повдигаше и спускаше. Мистър Патрик дишаше тежко.

— Шест удара по задника — това прави три шилинга — той подаде парите на малкото момиченце.

Още удари, още заплатени пари.

С приближаване на неговия ред Карл започна да става нервен.

Накрая той излезе от строя и се запъти към палатките.

— Глогауър! Къде е духът ти, момче? Не искаш ли джобни пари? — настигна го сухия, закачлив глас на мистър Патрик.

Глогауър поклати глава и се разплака. Той влезе в палатката си и се хвърли с хлипане на спалния чувал.

Гласът на мистър Патрик още се чуваше отвън.

— Бъди мъж, Глогауър! Бъди мъж, момче!

Карл заизмъква писалката и празни листове. Сълзите му закапаха по хартията докато пишеше писмо на майка си.

Отвън се донасяше шляпането на бастуна върху детска плът.

През следващите дни болките от изгарянията се увеличиха. Децата и наставниците не му обръщаха никакво внимание. Даже жената, назначена за „икономка“ (жената на Патрик), му казваше да се грижи сам за себе си и че напразно се оплаква.

Последните два дни, преди майка му да го прибере от лагера бяха най-нещастните в неговия живот. Малко преди пристигането на майка му, мистър Патрик направи опит да отреже мехурите с ножичка, за да не изглеждат толкова страшно.

Майка му го отведе и по-късно писа на мистър Патрик да ѝ върне парите, а също че начина, по който управлява лагера, е отворителен.

Той ѝ отговори, че няма да върне парите и че ако питат него то, мадам, сина ви е слабак. Ако ви интересува мнението ми, писа той в

това писмо, което Карл бе успял да прочете, сина ви си пада малко педеруга.

Няколко години по-късно мистър Патрик, жена му и обслужващия персонал бяха осъдени и изпратени в затвор за различни садистични деяния извършени по време на летните лагери на остров Уайт.

[1] Йоан Кръстител — последният от пророците, възвестяващи идването на месията (Христос). ↑

[2] Акриди — вид скакалци. Съчетанието между акриди и див мед символизира оскъдна храна. ↑

[3] Тиберий — римски император, управител между 14 и 37 г. след новата ера. ↑

[4] Ирод Антипа — васал на римляните и управител на провинция Галилея, по-късно провъзгласен за цар на Юдея. ↑

[5] Адонай (евр.) — буквално „господ мой“; едно от имената на Бога в юдаизма. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

Сутрин, а понякога и вечер те го вдигаха с носилката и го изнасяха навън.

Това не беше, както от начало бе предположил, временен разбойнически лагер, а добре изградено селище. В нивите, напоявани от близката река растеше жито, стада от овце и кози пасяха по хълмовете. Животът тук беше тих и спокоен, хората не обръщаха внимание на Глогоуър, потънали в ежедневните си грижи.

От време на време Кръстителя се появяваше, за да се поинтересува за здравето му и понякога, за да зададе разни тайнствени въпроси, на които Глогоуър се стараяше да отговори, доколкото може. Бяха кротки хорица отдадени, за изненада на Глогоуър, на множество дребни религиозни порядки. Вероятно именно с тези порядки бяха заети във времето, в което се губеха от погледа му.

Глогоуър оставаше за дълго насаме със своите мисли, спомени и разсъждения. Счупените ребра заздравяваха много бавно и той започна да губи надежда, че ще постигне целта, за която бе дошъл тук.

Глогоуър бе изненадан от това, колко малко жени има в селището. Атмосферата беше почти пуританска и повечето от мъжете избягваха жените. Започна да осъзнава, че това до голяма степен е едно религиозно общество. Вероятно тези хора бяха есеи^[1]?

Ако те бяха така, това обясняваше някои неща за тях — отсъствието на жени, (малко есеи вярваха в брака), почти Апокалиптичните възгледи на Йоан, разпространените религиозни обреди, суровия, първичен живот, който тези хора водеха, фактът, че доброволно са избрали този вид съществуване...

При следващата възможност Глогоуър се обърна към Кръстителя:
— Йоане, есеи ли се наричат твоите хора?

Кръстителя кимна.

— Откъде знаеш това? — запита той.

— Аз... аз съм чувал за вас. Знаем, че цар Ирод ви е обявил извън закона.

Йоан поклати глава.

— Ирод би ни обявил ако смееше, но няма причина. Живеем си нашия живот, не пречим никому, не се опитваме да натрапим вярата си никому. От време на време аз излизам да проповядвам нашите убеждения, никой закон не забранява това. Ние почитаме заповедите на Мойсей, и проповядваме, че всички трябва да ги съблюдават. Говорим само за справедливост. Даже Ирод не би могъл да открие нещо лошо в това...

Сега вече Глогауър започна да разбира по-добре смисъла на някои от въпросите, които Йоан му бе задавал, а също и защо тези хора имаха такова поведение и водеха такъв начин на живот.

Осъзна също защо бяха възприели начина му на появяване с такова спокойствие. Секта като есейската, практикуваща самопожертвование и самоизпитване чрез глад трябва да е привикнала на видения в горещата пустиня.

Спомни си, че веднъж попадна на теория, според която Йоан Кръстител е бил есеец и много от ранните идеи на Християнството са били заимствани от поверията на есеите.

Така например, есеите проповядвали ритуалното къпане — покръстването, вярвали в дванайсетте избраници на Бога (апостолите), които ще бъдат съдници в последния ден, те проповядвали веруюто „обичай ближния си“, а също вярвали подобно на ранните християни, че живеят в дните непосредствено преди Армагедон — последната битка между светлината и мрака, доброто и злото, когато всички хора ще бъдат изправени пред Божия Съд. Подобно на някои християнски секти есеите вярвали, че са превъплъщение на силите на светлината докато Ирод и римските завоеватели превъплъщавали силите на мрака, и че тяхно предназначение е да победят тези сили. Така политическата вяра била неразривно свързвана с религиозната, макар че бе възможно хора като Йоан Кръстител цинично да са използвали есеите за осъществяване на личните си политически амбиции. От гледна точка на двайсети век, мислеше си Глогауър, тези есеи щяха да бъдат сметнати за невротичи, с техния почти параноичен мистицизъм, който ги е карал да измислят тайни езици и какво ли не още — сигурен белег за психична дезориентираност.

Всичко това дойде наум на Глогауър любителя-психиатър, но Глогауър човекът беше разкъсан между крайния рационализъм и

мистицизма.

Кръстителя се отдалечи, преди да успее да му зададе останалите въпроси, които го измъчваха. Проследи го докато се скри в едно голяма пещера, след това насочи вниманието си към далечните ниви, където слабичък есеец ореше с плуг, дърпан от други двама членове на сектата.

Глогауър се загледа в жълтите хълмове и скалите. Изпитваше нетърпение да види повече от този свят и същевременно го измъчваше безпокойство за състоянието на Машината на Времето. Ще успее ли да отстрани повредата? Ще съумее ли някога да напусне този период от Времето и да се завърне в двайсети век?

Секс и религия.

Църковният клуб, към който се бе присъединил, за да намери приятели.

ИЗЛЕТ СРЕД ПРИРОДАТА, 1954

Той и Вероника бяха загубили останалите във Фарлоулската гора. Дори на тринадесет тя бе все още пълничка и розовка, но бе момиче.

— Хайде да седнем тук и да си починем — каза той като посочи хълмчето в средата на малка полянка заобиколена от храсти.

Седнаха заедно. Нищо не говореха.

Очите му се плъзнаха по в нейното закръглено лице с груба кожа, и се втренчиха в малкия сребърен кръст, поклащащ се на верижка около шията и.

— По-добре да потърсим другите — каза тя нервно. — Ще се тревожат за нас, Карл.

— Нека те ни намерят — каза той. — Скоро ще чуем виковете им.

— Може да се приберат вкъщи.

— Няма да си тръгнат без нас. Не се безпокой. Ще ги чуем скоро...

Той се наклони напред и посегна към разголените ѝ под синята блуза рамене, очите му — фиксирани върху кръстчето.

Опита се да я целуне по устните, но тя извърна глава.

— Дай да те целуна, де — каза той задъхано. Дори в този момент осъзна колко смешно звучи, на какъв глупак се прави, но се насили да продължи.

— Дай целувчица, Вероника...

— Не, Карл, спри.

— Хайде...

Тя започна да се съпротивлява, изтръгна се от него и се изправи на крака.

Той се изчерви.

— Съжалявам — каза той. — Съжалявам.

— Добре...

— Мислех, че ти също искаш — каза той.

— Не трябваше да скачаш върху мене така. Не е много романтично.

— Съжалявам...

Тя тръгна, кръстчето се поклащаше. Беше очарован от него. Дали изобразяваше някакъв вид амулет целящ да я предпази от опасност като тази, от която току-що се бе измъкнала.

Той я последва.

Не след дълго чуха виковете на другите из гората и необяснимо защо Карл почувства, че му призлява.

Момчетата започнаха да се кикотят, а едно от момчетата ги загледа похотливо.

— Какво бяхте намислили, а?

— Нищо — каза Карл.

Но Вероника мълчеше. Въпреки че не бе пожелала да го целуне, очевидно инсинуациите ѝ допадаха.

На обратния път тя го хвана за ръката.

Беше се стъмнило, когато се върнаха в църквата и седнаха на чаша чай. С Вероника седяха заедно. През цялото време той следеше кръстчето, поклащащо се между вече порасналите ѝ гърди.

Всички останали се бяха събрали на другия край на голата църковна зала. От време на време Карл чуваше кикотът на момчетата и срещаше отпращените към тях погледи на момчетата. Започна да се чувства доволен от себе си. Седна по-близо до нея.

— Мога ли да ти донеса още една чаша чай, Вероника?

Тя седеше с поглед забит в земята.

— Не, благодаря. По-добре да си тръгвам. Мама и тате ще се тревожат за мен.

— Ще те изпратя до вкъщи, ако искаш.

Тя се поколеба.

— Почти ми е на път — каза той.

— Добре.

Станаха и той я хвана за ръката, махайки на останалите.

— Чао на всички. Ще се видим в четвъртък.

— Не прави нищо, което аз не бих направил — извика едно от момчетата.

Карл му намигна.

Вървяха по осветените улици на предградието, и двамата твърде объркани, за да говорят, ръката и застинала в неговата.

Когато стигнаха пред нейната входна врата тя се поспря, след това заговори забързано.

— Аз най-добре да се прибирам.

— Няма ли поне сега да ми дадеш една целувка? — попита той. Все още не можеше да откъсне очи от кръстчето на синята ѝ блуза.

Тя го клъвна бързо по бузата.

— Не е най-доброто, на което си способна — каза той.

— Трябва вече да се прибирам.

— Хайде, — каза той — целуни ме както трябва.

Усещаше, че ще изпадне в паника, ужасно изчервен и потен. Посегна към нея, насилвайки се да притисне раменете и, макар да му се повдигаше от нейното тлъсто лице и едро, тромаво тяло.

— Не!

Зад вратата блесна светлина и той чу гласът на баща ѝ да ръмжи в хола:

— Ти ли си, Вероника?

Той отпусна ръцете си.

— Добре, щом си такава — каза той.

— Съжалявам, — започна тя — аз просто...

Вратата се отвори и мъж с навити ръкави застана на прага. Беше пълен и с грубовати черти като дъщеря си.

— Здравсти, здрасти — каза той. — Имаш си приятелче, значи, а?

— Това е Карл — каза тя. — Той ме изпрати до вкъщи. Той е от клуба.

— Можеше да я доведеш малко по-рано, млади човече — каза баща и. Ще заповядаш ли за чаша чай или нещо друго?

— Не, благодаря — отвърна Карл. — Трябва да се прибирам. Чао, Вероника. Ще се видим в четвъртък.

— Може би — каза тя.

Следващия четвъртък се събираше групата за обсъждане на Библията.

Вероника я нямаше.

— Баща ѝ е забранил да идва — каза му едно от момичетата. — Трябва да е заради теб.

Говореше с презрение, което озадачаваше Карл.

— Нищо не сме правили — каза той.

— Същото каза и тя — продължи момичето като се усмихваше. — Каза, че не те бива много.

— Какво искаш да кажеш? Тя не...

— Тя каза, че не си знаел как да я целунеш.

— Но тя не ми даде.

— Точно това каза и тя — приключи момичето и погледна към другите.

Карл разбираше, че го дразнят, дори, че по някакъв особен начин флиртуват с него, че са заинтригувани от него, но засрамен напусна дискуссионния клуб.

Никога повече не се върна в църковния клуб, но през следващите седмици сексуалните му фантазии бяха завладяни от Вероника и малкият сребърен кръст, поклащащ се между гърдите и. Даже когато си я представяше гола, кръстът си беше там. С течение на времето това започна да го възбужда все повече и дори, когато забрави Вероника завладян от картините на други разгопени момичета неизменно между гърдите им се поклащаше малкия сребърен кръст и само това бе достатъчно, за да получи неописуемо удоволствие.

[1] Есеи — членове на раннохристиянски общини, съществували в Юдея през II в. пр.н.е. — I в. след н.е. и оказали влияние върху организирането на първите църкви. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

В началото бе Словото, и Словото беше у Бога, и Словото бе Бога. То в начало беше у Бога. Всичко това чрез Него стана, и без Него не е станало нищо от това, което е станало. В Него бе животът, и животът бе светлина на хората. И светлината свети в тъмнината, а тъмнината я не схвана. Яви се човекът изпратен от Бога, на име Йоан. Той дойде за свидетелство, да свидетелства за светлината, за да повярват всички чрез него. Не беше той светлината, но дойде да свидетелствува за светлината. Истинската светлина, която осветява всеки човек идеше на света. Той бе в света, и светът чрез Него стана, но светът Го не позна. У Своите Си дойде, но Своите Му Го не приеха. А на ония, които Го приеха, даде право да станат Божи чада, сиреч, на тия, които вярват в Неговото име: които се родиха не от кръв, нито от плътска похот, нито от мъжка похот, но от Бога.

Йоан 1: 1–13

Самотен, самотен, самотен...

О, Исусе...

Спри!

Глу-у-пак.

СПРИ глу...

СПРИ... пак НЕ!

Ис...

СПРИ.

Аз те обичам... СПРИ.
Исусе, аз... СПРИ
Самотен...
Самотен...
...сусе... искам... трябва —
СПРИ
Самотен, самотен, самотен...
О, самотен, самотен...
*Акне. Миене. Самотен. Рационализъм. Да чукаш огромен
сребърен кръст.*

Ребрата зарастваха.

Привечер, накуцвайки се промъкваше до входа на пещерата, за да слуша монотонните песни на есеите, докато те се отдаваха на вечерната си молитва. Необяснимо защо като слушаше тези песни очите му се пълнеха със сълзи и той започваше да хлипа неудържимо. Често го завладяваше депресия, която му навяваше мисли за самоубийство.

Малко преди майка му да се върне от работа Карл отвори всички газови кранове в кухнята.

Точно преди тя да отключи входната врата той легна на пода в столовата, пред печката.

Когато майка му влезе тя изкрещя, вдигна го, постави го на дивана, после разби всички стъкла на прозореца и едва тогава се сети да затвори крановете и да повика доктор.

Когато докторът дойде тя се опита да го убеди, че е било нещастен случай. Но изглежда, докторът знаеше всичко по този въпрос. Не беше никак мил с Карл.

— Искаш да бъдеш център на вниманието, млади човече — каза той, когато майката на Карл излезе от стаята. — Това ще да е причината, ако питаш мене.

Карл започна да плаче.

— Ще отидем на почивка — каза майка му, когато докторът си тръгна. Какво има? Не се справяш добре в училище ли? Ще отидем на

почивка.

— Няма нищо общо с училище — изплака Карл.

— Тогава какво има?

— Причината е в...

— В мен? В мен? Защо в мен? Какво общо имам аз с това? Какво искаш да кажеш?

— Нищо — той се намуси.

— Трябва да се обадя да поправят стъклата — каза тя и излезе забързано от стаята. — Ще струва цяло състояние.

Обичай ме, обичай ме, *обичай ме...*

Самотен...

Отче наш, който Си на небето, свето да бъде името Ти, да пребъде царството Ти...

ОБИЧАЙ МЕ!

... Блуждаейки, по-огромни от целия свят и по-нищожни от обрязан мъжки член, се носят облаци от големи, меки, сребристи кръстчета... носят се, трупат се, приближават...

ОБИЧАЙ МЕ!

... *Така за малко повече от три месеца Бог беше забравен.*

Йоан Кръстителя изчезна някъде за около месец.

Здравето на Глогоауър се подобряваше и той с изненадваща лекота се включи във всекидневния живот на есеите.

Есеите обитаваха няколко едноетажни къщи, построени от кал и дялан камък и множество пещери в скалите от двете страни на долината. Някои от пещерите бяха с естествен произход, други бяха прокопани от предишните обитатели на долината и от самите есеи.

Всички предмети на труда бяха обществена собственост. Някои от членовете на сектата, както Глогоауър бе забелязал по-рано, имаха жени, но повечето водеха напълно монашески живот.

За своя изненада Глогоауър научи, че повечето от есеите са пацифисти, отказващи да притежават и да произвеждат оръжия. Техните възгледи не съвпадаха напълно с войнствените проповеди на

Кръститея и въпреки това сектата не само търпеше, но и почиташе Йоан.

Вероятно омразата им към римляните заглушаваше гласът на принципите. Може би не бяха напълно сигурни в намеренията му.

А възможно бе и той самият да бе преднамерено неясен в речите си — или пък Глогауър просто не го разбираше. Каквато и да бе причината, поради която го търпяха, нямаше никакво съмнение, че в действителност Йоан е техният водач.

Ежедневието на есеите следваше своя равномерен ход — ритуално изкъпване три пъти на ден, молитва преди всяко ядене, на зазоряване, привечер и след работа.

Работата не беше тежка.

Понякога Глогауър ореше с дървено рало, теглено от други членове на сектата, друг път самият той се впрягаше, нерядко наглеждаше козите, пасящи по близките склонове.

Това бе мирен и спокоен живот. Макар и примитивен, той скоро погълна изцяло вниманието на Глогауър. Обичаше да се излежава на хълма, докато козите пасат около него, с поглед зареян в пустинята, където оскъдните храсталаци бяха единствената храна на козите и овцете. Ниски дръвчета и шубраци следваха хода на реката, която сигурно се вливаше в Мъртво море.

Почвата бе неравна. Приличаше на разбушувано езеро, застинало в жълтеникаво-кафяви контури.

Отвъд Мъртво море лежеше Ерусалим. Глогауър често се замисляше за него. Очевидно Христос все още не бе влязъл в града за последен път.

Йоан Кръститея (ако може да се вярва на Новия Завет) би трябвало да умре, преди това да се случи, обезглавен в краката на Ирод, докато той се наслаждава на танца на Саломия^[1].

Глогауър се почувства засрамен от вълнението, с което го споходиха тези мисли. Не трябваше ли да предупреди Кръститея?

Знаеше, че не бива да го прави. Преди да влезе в Машината на Времето го предупредиха, че трябва да избягва всякакви опити да промени хода на историята. Убеждаваше се, че няма ясна представа за действителния ход на събитията. Познанията му се градяха само на легенди. Нямаше никакви точни исторически документи. Книгите от Новия Завет са били написани десетилетия и дори векове след

събитията, които се описват в тях. Нямахте сигурни данни, че са исторически автентични. В такъв случай, какво значение би могла да има неговата намеса в тези събития?

Но той знаеше, че не ще посмее да предупреди Йоан за опасността. Донякъде това се дължеше на подсъзнателното му желание всички събития да се окажат верни. На надеждата, че Новия Завет се основава на действителни събития.

Наближаваше времето да потърси Христос.

Майка му често се местеше, макар и да се придържаше към един и същи район, продавайки къща в единия край на южен Лондон, за да купи друга, само на половин миля от предишната.

След един негов кратък период на лудеене по рокендрола те се преместиха в Тортон Хийт и той се записа в хора на местната църква. Имаше ясен и звучен глас и помощникът на енорийския свещеник, който се занимаваше с тях започна да проявява специален интерес към него. В началото говореха предимно за музика, но постепенно в разговорите им все по-често ставаше дума за религия. Карл разкриваше пред помощника въпросите, които непрестанно го терзаеха. Какъв начин на живот трябва да води, за да не наранява чувствата на околните? Защо хората са толкова лоши един към друг? Защо има войни?

Отговорите на мистър Йънгър бяха почти толкова мъгляви и всеобхватни, колкото и въпросите на Карл, но той ги произнасяше с дълбок, сигурен, не търпящ възражение глас, който винаги караше Карл да се чувства по-уверен.

Излизаха заедно на разходка. Мистър Йънгър често го прегръщаше през раменете.

През един уикенд хорът посети фестивала в Уинчъстър и през нощта останаха да спят в едно младежко общежитие. Настаниха Карл и мистър Йънгър в една стая.

Късно през нощта мистър Йънгър пропълзя в леглото при Карл.

— Как бих искал да си момиче, Карл — зашепна мистър Йънгър като галеше Карл по главата.

Карл беше твърде объркан, за да отговори, но когато мистър Йънгър постави ръка на гениталиите му той усети странно вълнение.

През цялата тази нощ те правиха любов, но на сутринта Карл се почувства отвратен и отблъсна мистър Йънгър като го заплаши, че ако още веднъж се опита да стори същото с него ще разкаже всичко на майка си. Мистър Йънгър се разплака и каза, че съжaliaва, като молеше Карл да си останат приятели, но Карл се чувстваше по някакъв начин предаден от него. Мистър Йънгър твърдеше, че го обича, не по този начин, а по християнски и че се е чувствал щастлив в неговата компания. Но Карл престана да говори с него и го избягваше през цялото време до завръщането им обратно в Торнтън Хийт.

Карл продължи да посещава хора още няколко седмици, но в отношенията му с мистър Йънгър се появи напрежение.

Една вечер, към края на упражненията мистър Йънгър го помоли да остане и Карл бе разкъсан между отвращението и желанието.

Накрая все пак остана и дори позволи на мистър Йънгър да го гали, под плаката с огромен дървен кръст и надпис БОГ Е ЛЮБОВ отдолу. Внезапно Карл започна да се смее истерично и избяга от църквата, за да не се върне никога вече.

Беше на петнайсет.

Сребърните кръстове отъждествяваха жените.

Дървените кръстове отъждествяваха мъжете.

Той често мислеше за себе си като за дървен кръст. Понякога сутрин, в периода между съня и пробуждането го спхождаше халюцинацията, че той е един огромен дървен кръст преследващ в мрака мъничък сребърен кръст.

На седемнайсет Карл загуби всякакъв интерес към християнството и се вманиачи на тема езически религии, особено към келтския мистицизъм и митраизма^[2]. Поддържаше любовна връзка с жената на един старши сержант от армията, която живееше в Килбърн. Карл се запозна с нея у една своя позната на парти.

Дайдра Томпсън, жената на старши сержанта, (който служеше някъде в Далечния изток) носеше на шията си малък сребърен келтски кръст, „слънчев кръст“, с който бе привлекла вниманието му. Но трябваше да погълне почти половин бутилка джин, за да събере достатъчно смелост да постави ръка на нейните рамене и по-късно, в

мрака, да я пъхне между краката ѝ в топлата влага под сатенените бикини, които носеше.

След Дайдра Томпсън последва поредица от успехи с други грозновати жени от компанията, всички те, както съумя да открие, носещи идентични сатенени бикини.

След около шест месеца се почувства изтощен, мразец тези невротични жени, омръзнал на самия себе си, изпълнен с досада към келтския мистицизъм. Напусна дома на Дайдра Томпсън и се завърна вкъщи с тежък нервен срив.

Майка му реши, че има нужда от промяна и го посъветва да гостува на негови приятели в Хамбург.

Хамбургските му приятели се смятаха за потомци на народа на Атлантида, загинал от атомните бомби, които антипатични марсиански духове са пуснали с помощта на летящи чинии.

Последва поредица от също така грозновати германки, които обаче, за разлика от британските си посестрими, носеха черни найлонови пликчета.

Донякъде това беше промяна.

Хамбург го превърна в един войнстващ антихрист, дълбоко убеден, че християнството е перверзна издънка на древната нордическа вяра.

Но така и не можа да приеме, че тази вяра в най-чистата си форма е произлязла от Атлантида, докато накрая се скара със своите германски приятели, намрази Германия и замина за Тел Авив, където имаше приятел, собственик на книжарница, специализирана в продажбата на окултни произведения главно на френски.

По време на престоя си в Тел Авив той се запозна с един унгарски художник, който го убеждаваше в правотата на учението на Юнг^[3], но на Карл всичко това се стори глупаво. Чувстваше се все изоставен и нещастен докато една сутрин се качи на автобус и се отправи към предпустинята. В тази изостанала земеделска област той за първи път срещна хора, говорещи нещо подобно на древния арамейски език. Намери ги много гостоприемни, престоят сред тях му хареса много. Живя с тях почти четири месеца преди да се върне в Тел Авив и с напълно променени възгледи да разговаря отново за Юнг с унгарския художник. Не успя да открие каквото и да е от Юнг, нито в

книжарницата на своя приятел, нито в другите книжарници и библиотеки на Тел Авив. Реши да се завърне в Англия.

Веднага след като пристигна в южен Лондон той отиде в местната библиотека и прекара известно време в четене на Юнг.

Майка му все по-често го питаше не смята ли да си намери работа.

Отвърщаше, че възнамерява да изучава психология и че, вероятно, ще стане психиатър.

Животът на есеите, независимо от своята простота не бе лишен от удобства.

Дадоха му дървена тояга и препаска от козя кожа и като се изключи факта, че през цялото време го държаха под наблюдение изглежда донякъде го бяха приели за член на тяхната секта.

Понякога го разпитваха за неговата колесница — Машината на Времето, която възнамеряваха да докарат от пустинята — и той им разказваше как е пътувал с нея от Египет до Сирия и след това дотук. Приемаха разказите му със завидно спокойствие. Бяха привикнали с чудеса.

Есеите бяха виждали и по-странни неща от неговата Машина на Времето.

Виждали бяха хора вървящи по водата и ангели, спускащи се от небесата, чували бяха речта на Бога и неговите архангели, както и изкусителния глас на Сатаната и лукавите му изчадия.

Те грижливо описваха всичко това на своите пергаментови свитъци ведно със събитията от всекидневния живот и новините, които донасяха от странство членовете на тяхната секта.

Живееха постоянно с Божието присъствие, говореха на Бога и получаваха отговори от Него, докато измъчваха своята плът и с напукани от жажда устни възнасяха своите молитви под палецето слънце на Юдея.

Карл Глогауър остави косата и брадата си да избуют. Не след дълго лицето и тялото му обгоряха от слънцето. Подобно на тях и той измъчваше плътта си, гладуваше и пееше молитви под слънцето.

Но той рядко чуваше гласа на Бога и само веднъж му се привидя един архангел с огнени криле.

Един ден те го заведоха на реката и го покръстиха с името, което бе споменал пред Йоан Кръстителя. Наречекоха го Емануил.

Имаше някаква особена тържественост в церемонията, с всичките тези монотонни припеви и поклащания, и той бе завладян от еуфория и щастие, каквито отдавна не бе изпитвал.

[1] Саломия — доведена дъщеря на Ирод, поискала по внушение на майка си обезглавяването на Кръстителя; известна е още като Саломе. ↑

[2] Древноиранска митология с култ към слънцето. ↑

[3] Карл Густав Юнг (1875 — 1961) — швейцарски психолог, един от първите последователи на Зигмунд Фройд, създател на т.нар. „аналитична психология“. ↑

ПЕТА ГЛАВА

Упорития стремеж да прозре в магичния свят на есеите изтощаваше Глогауър. Но от друга страна, той бе изненадан от това колко добре се чувства сред тях, след всички преживяни промеждия. Изпитваше някакво странно спокойствие в компанията на тези чудати мъже и жени, които, трябваше да признае, всеки нормален човек от двайсети век би сметнал за луди. Ала може би понеже тяхната лудост не се различаваше много от неговата, не след дълго той престана да забелязва странностите им.

Моника.

Моника не носеше сребърен кръст.

За първи път я срещна, когато работеше като санитар в психиатричната болница „Дарли Грейндж“, откъдето бе решил да щурмува висините на психиатрията. Назначена бе като социален работник с психиатрична насоченост и бе единствената, която се вслушваше в излиянията му относно проблемите с пациентите, дразгите, които имаше с другите санитарии и сестри, боят, обидите.

— Виждате ли, — отвърна му тя — имаме трудности с подбора на персонала. Заплатите са толкова ниски...

— Да ги увеличат тогава...

Вместо да вдигне рамене, както правеха другите, тя кимна.

— Зная. Писала съм за това няколко пъти до „Гардиан“, без подпис, разбира се, а едно от писмата дори го публикуваха.

Не след дълго напусна работа и я видя едва след няколко години.

Беше на двайсет.

Една вечер Йоан Кръстителя се зададе иззад хълма, последван от двайсетина от най-близките си сподвижници.

Глогауър го зърна докато прибираше козите в една пещера за нощта. Той се спря и зачака Йоан да се приближи.

Отначало Кръстителя не го позна, а след това избухна в смях.

— Е, Емануиле, както виждам май най-сетне си заприличал на есеец. Покръстиха ли те вече?

Глогауър кимна.

— Покръстиха ме.

— Добре — Кръстителя се намръщи на някаква внезапно спходила го мисъл.

— Бях в Ерусалим, да се срещна с някои приятели.

— И какви са новините от Ерусалим?

Кръстителя го загледа с прям поглед.

— Че вероятно не си шпионин на Ирода и на римляните.

— Радвам се, че си стигнал до този извод — усмихна се Глогауър.

Помрачнелото лице на Йоан омекна. Той се усмихна и хвана Карл за ръката по римски обичай.

— Значи — ти си наш приятел. Може би и нещо повече от приятел..?

Глогауър се намръщи на свой ред.

— Не те разбирам — все пак изпитваше известно облекчение, че Кръстителя, който дълго време виждаше в негово лице враг, го бе приел за приятел.

— Мисля, че разбираш какво искам да кажа — продължи Йоан.

Глогауър почувства умора. Почти не бе ял през този ден, прекаран сред козите, под знойните лъчи на слънцето. Той се прозина и с мъка се опита да продължи темата.

— Аз не... — започна той.

За миг през лицето на Йоан премина сянка, след това той се разсмя несръчно.

— Не казвай нищо повече. Сподели с мен вечерята си. Да хапнем див мед и акриди.

Глогауър още не бе опитвал от тази храна, основна прехрана в дългите странствания на тукашните пътешественици. Сънародниците на Йоан я смятаха за особен деликатес.

— Благодаря ти, — каза той — до довечера.

Йоан го надари с тайнствената си усмивка и отмина, последван от сподвижниците си.

Озадачен, Глогоауър прибра козите в пещерата и ги залости с паянтовата ограда, за да не се разбягат през нощта. След това прекоси поляната към неговата пещера и се излегна на сламата.

Очевидно Кръстителя продължаваше да вижда в него фактор в назряващите събития.

Тревата, разцъфналите дървета, слънчевите дни с Ева, сладка, възбуждаща, девствена. Запознаха се в Оксфорд, на едно парти у известния журналист, специалист по паранормалните явления Джералд Фридман.

На следващия ден се разхождаха по брега на Айсис, загледани в акостиралите на отсрещния бряг лодки, в рибарите, в далечните очертания на колежа.

Тя беше загрижена за него.

— Не трябва да го взимаш толкова навътре, Карл. Животът не е идеален. Трябва да го възприемаме такъв, какъвто е.

Тя бе първото момиче, с което се чувстваше напълно уверен. Той се засмя.

— Сигурно е така. Защо не?

Тя беше толкова топла. Имаше хубава дълга руса коса, която често закриваше големите и сини очи, гледащи с неподправена прямота в миговете, когато бе сериозна.

През тези няколко седмици той бе възприемал живота именно такъв, какъвто е. Спяха заедно в неговата малка таванска стая в къщата на Фридман, без да обръщат внимание на перверзния интерес, който той проявяваше към тяхната любовна връзка и без да се притесняват от писмата, които тя получаваше от време на време от нейните родители, настояващи да се прибере вкъщи.

Тя беше на осемнайсет, и това бе първата и ваканция в Съмървил.

За първи път го обичаха. Тя бе всеотдайно влюбена в него и той в нея. В началото се притесняваше от нейната страст и състрадание, беше подозрителен, защото не можеше да повярва, че някой би могъл да изпитва такива дълбоки чувства към него. Постепенно повярва и

отвърна със същите чувства. Когато бяха разделени те се даряваха с писма, изпълнени с нежна любовна поезия.

— Ти си толкова добър, Карл — казваше му тя. — Наистина ще направиш нещо чудесно в този свят.

Това го размиваше.

— Единственият талант, който имам е за самосъжаление...

Опитваше се да направи по-реална идеализираната представа, която тя имаше за него, но това още повече я убеждаваше в неговата скромност.

— Ти си като Парсивал^[1]... — каза му тя една нощ и той се разсмя на глас, но като съзря обидата в очите и, целуна я нежно по челото.

— Не бъди глупава, Ева.

— Наистина го вярвам, Карл. Ти търсиш Свещения Граал. И ще го намериш.

Нейната невероятна вяра в добродетелите му го впечатляваше и той започна да се чуди дали не е права. Може би наистина бе предопределен за нещо велико. С нея се чувстваше герой. Тя го боготвореше и това го ласкаеше неимоверно.

Извърши някои проучвателни работи за Фридман и със спечелените от него пари и купи малък сребърен сфинкс, за да го носи на шията си. Тя бе очарована от подаръка. Тъкмо изучаваше сравнителна религия и бе доста запалена по египтяните.

Но не след дълго му омръзна да се радва на обичта и. Обхвана го желание да я поставя на изпитание, непрестанно да се уверява в нея. Започна да се прибира пийнал, разказваше й мръсни истории или пък я мъкнеше по кръчми и там се забъркваше в скандали, които бе твърде страхлив да доведе до край.

И тя започна да се отдръпва от него.

— Изнервяш ме — обясняваше му тя със съжаление. — Караш ме да се чувствам напрегната.

— Но какво има? Не можеш ли да ме обичаш такъв, какъвто съм? Ти знаеш, че аз съм такъв. Аз не съм Парсивал.

— Проваляш живота си, Карл.

— Опитвам се просто да ти покажа какъв съм в действителност.

— Но ти не си такъв — ти си мил, добър, нежен...

— Аз съм един затънал в самосъжаление нещастник. Приеми ме такъв или си отивай.

Тя си отиде. Два дена по-късно замина при родителите си. Той ѝ писа, но не получи отговор. Отиде да се срещне с нея, но родителите ѝ му казаха, че е излязла.

През следващите няколко месеца го разкъсваше мъчителното чувство на загуба и объркване. Защо бе разрушил тяхната връзка преднамерено? Защото бе искал да бъде възприеман от нея такъв, какъвто е, а не какъвто тя си го бе представяла. Но ако тя бе права? Не означаваше ли това, че е пропуснал възможността да бъде нещо по-добро? Така и не можа да разбере.

Около час по-късно един от сподвижниците на Кръстителя дойде и го поведе към къщата от другата страна на долината.

Къщата се състоеше само от две стаи — една за ядене и една за спане. Йоан го посрещна в почти голата столова. Покани го с жест на памучния матрак от другата страна на ниската маса, на която бе наредена храната.

Той седна и кръстоса крака. Йоан се разположи срещу него, усмихна му се и го подкани:

— Започвай.

Медът и акридите му се сториха прекалено сладки, но той ги поглъщаше охотно, измъчен от месната диета, на която го бяха подложили.

Йоан Кръстителя си похапваше с наслада. Свечери се и в стаята запалиха самоделни светилници от фитили потопени в мазнина. Тихият ромон на вечерната молитва нахлу отвън.

Глогауър потопи поредния акрид в купата с мед.

— Защо пожела да ме видиш Йоане?

— Защото дойде времето.

— Времето за какво? Да не смяташ да поведеш народът на Юдея на бунт срещу римляните?

Кръстителя изглеждаше объркан от този прям въпрос.

— Ако такава е волята на Адония — каза той, без да вдига поглед от купата с мед.

— Римляните знаят ли за това?

— Не съм сигурен, Емануиле, ала изчадието Иродово сигурно им е казало, чеzakлеймявам грешниците.

— И все пак римляните още не са те затворили.

— Пилат не смее, особено след като изпратихме петиция до император Тиверий.

— Петиция?

— Да, онази, която Ирод и фарисеите^[2] подписаха, когато Пилат Понтийски загради с ограда палата в Ерусалим и оскверни Храма. Тиверий го укори за делото му и оттогава, макар все още да мрази евреите, че и дори повече, Пилат е внимателен към нас.

— Кажми ми, Йоане, знаеш ли от колко време Тиверий царува в Рим? — до сега не му се бе отдала възможност отново да зададе този въпрос.

— От четиринайсет години.

Значи бе лето 28 от Новата Ера, по-малко от година преди датата, на която повечето от специалистите смятаха, че Христос е бил разпънат. И сега Йоан Кръстителя подготвяше въоръжен бунт срещу римските нашественици, но ако можеше да се вярва на историческата хроника скоро ще бъде обезглавен от Ирод. Във всеки случай никъде не бе срещал данни за голямо въстание по това време. Даже онези, които твърдяха, че Исус и неговите последователи са нахлули в Ерусалим като въоръжени бунтовници, нямаха сведения подобен бунт да е бил ръководен от Йоан.

За сетен път си помисли, че трябва да предупреди Йоан. Но ще му повярва ли Кръстителя? Дали не ще го осмее, независимо от неговите доказателства?

Глогауър изпитваше симпатия към Кръстителя. Виждаше в него един твърд революционер, който от години подготвя бунт срещу римляните като подбира внимателно съратниците си, за да доведе до успешен край замисленото.

Приличаше му на водач на съпротивата от Втората Световна война. Имаше подобна закалка и поглед върху обстоятелствата. Разбираше добре, че ще има само една възможност да разгроми римските кохорти. Ако бунтът в Ерусалим се проточи твърде дълго Рим ще успее да изпрати подкрепления.

— Кога смяташ Адонай възнамерява да накаже неверниците с твое посредничество? — попита тактично Глогауър.

Йоан го загледа с пронизващ поглед.

— Пасхата е времето, когато хората са най-неспокойни и непримирими към чужденците — отвърна той.

— Кога е следващата?

— След няколко месеца.

Известно време Глогауър яде мълчаливо, след което впери открит поглед в своя събеседник.

— И аз играя някаква роля във всичко това, нали?

Йоан сведе очи надолу.

— Ти си изпратен от Адоная да ни помогнеш, за да изпълним волята му.

— И как ще ви помогна?

— Ти си магесник.

— Не мога да правя чудеса.

Йоан избърса меда от брадата си.

— Не мога да повярвам в това, Емануил. Чудо бе самият начин, по който ти пристигна. Есеите не знаеха дали си дявол или посланик на Адоная.

— Нито едното нито другото.

— Защо сееш в душата ми объркване, Емануил? Аз зная, че ти си пратеник на Адоная. Ти си знакът, който есеите очакваха. Дошло е времето. Скоро ще възцарува небесното царство на земята. Ела с нас. Кажи на хората, че говориш с гласа на Адоная. Направи велики чудеса.

— Силата ти отслабва, нали? — Глогауър се втренчи в него. — Имаш нужда от мен, за да събудиш отново надеждите на хората.

— Говориш грубо и недодялано като римлянин!

Йоан се изправи ядосано.

Очевидно, подобно на есеите, с които живееше, и той предпочиташе по-простите форми на общуване. Вероятно поради постоянния страх от предателство, дори записките си есеите предпочитаха да кодират, като използваша невинни наглед думи или фрази, за да изразят нещо съвсем различно.

— Съжалявам, Йоане. Но кажи ми, прав ли съм? — заговори Глогауър меко.

— Не си ли магесник, появил се с колесницата си изневиделица? — Кръстителя размаха ръце и сви рамене. — Моите хора са те видели! Видели са нещо блестящо да се появява от въздуха, да се пропуква и

през процепа да изпадаш ти. Не е ли това магесничество? Дрехите, които си носил — това земни одежди ли са? Талисманите в твоята колесница — не говорят ли те за вълшебна мощ. Пророчеството казва, че магесник ще дойде от Египет и ще се нарича Емануил. Така е написано в Книгата на Михей^[3]. Не е ли вярно всичко това?

— Повечето. Но всяко нещо си има обяснение... — той се спря, неспособен да намери синоним на думата „разумно“. — Аз съм един обикновен човек също като тебе. Нямам силата да правя чудеса. Аз съм просто човек!

Йоан го погледна сърдито.

— Искаш да кажеш, че отказваш да ни помогнеш?

— Благодарен съм на теб и на есеите. Вие ми спасихте живота. Ако мога някак си да ви се отплатя...

Йоан кимна уверено.

— Можеш да ни се отплатиш, Емануиле.

— Как?

— Бъди великият магесник, от когото се нуждая. Нека така да те представя на всички, които са нетърпеливи и готови да се отвърнат от волята на Адоная. Нека им разкажа за чудния начин, по който си дошъл при нас. А ти ще им кажеш, че всичко е по волята на Адоная и че трябва да са готови да я изпълнят.

Йоан го загледа напрегнато.

— Ще го сториш ли, Емануиле?

— Да го сторя — означава да измамя теб, хората ти и дори самия себе си...

Йоан го погледна замислено.

— Може би ти самият не съзнаваш предзнаменованието си... — рече той. — Защо не го съзнаваш? Защото ако много се хвалиш никой не ще се вслуша в думите ти. Емануиле, ще ми повярваш ли, ако ти кажа, че ти си този, за когото се говори в пророчествата.

Глогауър се почувства изнемощял. Какво можеше да отвърне? И дали наистина той не бе избраникът на съдбата? Да предположим, че има хора надарени с някакви изключителни способности... Боже, какви глупости. И все пак, как да постъпи?

Йоане, ти се нуждаеш отчаяно от знак. Ами ако пристигне истинския магесник...

— Той вече пристигна. Това си ти. Молитвите ми са чути.

Как да внуши на Йоан, че е жертва на собствената си отчаяна нужда от помощ. Той въздъхна.

— Емануиле, не искаш ли да помогнеш на юдейския народ?

Глогауър прехапа устни.

— Остави ме да помисля, Йоане. Остави ме да поспя. Ела утре заранта и тогава ще ти отговоря.

Той забеляза с известна изненада, че ролите им са се разменили. Вместо той да се бори за симпатията на Йоан, сега Кръстителя се бореше за неговата.

Чувстваше се ободрен и с приповдигнат дух по обратния път към пещерата. Без да се мъчи дори, бе получил власт в ръцете си. Как да използва тази власт? Има ли той наистина някаква мисия? Не би ли могъл да промени историята и да поведе евреите срещу римляните?

[1] Парсивал — в средновековната литература — един от рицарите на знаменития крал Артур. ↑

[2] Фарисеи — представители на старата свещеническа каста на Юдея, политически противници на садукееите, подкрепящи Ирод. ↑

[3] В действителност в Книгата на пророк Михей няма подобно упоменаване. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

— Да бъдеш евреин, това означава да бъдеш безсмъртен — сподели с него Фридман няколко дена, след като Ева бе заминала при родителите си. — Да бъдеш евреин, това означава да имаш цел в живота, дори ако тази цел е просто да оцелееш.

Фридман имаше едро, масивно тяло, бледо, възпълиничко лице и цинични очи. Главата му бе напълно оплешивяла. Носеше дебел костюм от тъмнозелен туид. Проявяваше разточително великодушие към Карл и изглежда не очакваше почти нищо в замяна — освен, от време на време, неговата компания.

— Да бъдеш евреин — това значи да бъдеш жертва. Сипи си още малко шери — той прекоси кабинета си и напълни догоре чашата на Карл. — Ето къде си сбъркал с нея, момчето ми. Не си успял да задържиш отвоюваната победа.

— Не със съвсем сигурен, че това е точно така, Джерард. Исках да ме приеме такъв, какъвто съм...

— Искал си да те възприеме такъв, какъвто се виждаш ти, а не какъвто тя те вижда. Кой може да каже кой от двамата ви е бил прав? Ти се виждаш като жертва, нали? Колко жалко. Такова хубаво момиче. Можеше поне да ми я прехвърлиш, вместо да я плашиш по такъв начин.

— О, Джерард, недей. Аз я обичах!

— Обичал си повече себе си.

— А кой не обича себе си?

— Повечето хора. В твоя вреда си е само, че не си го разбрал по-рано.

— Караш ме да се чувствам нарцисист.

— Не приличаш на такъв. Не се подценявай.

— Както и да е, не мисля, че всичко това има някаква връзка с еврейския въпрос. Ти и твоето поколение винаги сте превръщали в голяма мистика еврейският си произход. Сякаш си връщате за това, което направи с вас Хитлер.

— Възможно.

— Както и да е, аз не съм чист евреин. Не съм бил възпитан като евреин.

— С майка като твоята да не си бил възпитан като евреин! Може да не си посещавал синагогата, синко, но иначе каквото е било необходимо, си го получил...

— О, Джерард. Само се мъчиш да смениш темата — непрестанно се чудя как да я върна.

— Забрави я. Намери си някое хубаво еврейско момиче. Наистина. Тя ще те разбере. Когато всичко е изказано и сторено, Карл, тези северни хубавици не ги бива за това, което искаш...

— Боже! Не знаех, че си расист.

— Просто съм реалист...

— Чувал съм го и преди.

— Добре. Щом искаш ядове...

— Може би искам.

Отче...

Разплакани очи.

Отче...

Помръдващи устни. Беззвучно.

Тежък дървен кръст се бори в блатото, докато от хълма го наблюдава нежен сребърен кръст.

По дя... НЕ!

Не искам!

Искам само... НЕ!

ПОМОГНЕТЕ!

Не...

— Традиционната религия за нищо не я бива — каза му Джони в кръчмата. Джони беше един от недообразованите приятели на Джерард. — Просто вече е изостанала от времето. Трябва да търсиш отговорите в себе си. Медитация.

Джони беше хърбав, с постоянно разтревожено лице. Според Джерард той бе прекъснал някакво следване в трети курс и едвам свързваше двата края.

— Възползваш се от утехата на религията безотговорно — подхвърли Фридман, който се бе настанил на бара зад Джони.

Карл се засмя.

Джони заобиколи Джерард.

— Това е типично за теб, нали? Ти не знаеш за какво говориш. Отговорност? Аз съм пацифист — готов съм да умра за своята вяра. Това е много повече от онова, което би направил ти!

— Нямам никаква вяра...

— Точно така!

Карл се засмя отново.

— Ще окажа пасивна съпротива на всеки мъж в кръчмата!

— О, млъкни! Открил съм нещо, което никой от вас никога не ще открие.

— Не си личи много да ти е помогнало — каза Карл подигравателно, веднага съжали и постави ръка на рамото на Джони, но младия човек я отблъсна и излезе от кръчмата.

Карл се почувства потиснат.

— Не се безпокой за Джони — каза Джерард. — Винаги става така с него.

— Не съм съгласен. Той беше прав. Има нещо, в което вярва. За разлика от мене.

— Така е по-здравословно.

— Не зная как можеш да говориш за здраве с твоя патологичен интерес към вещици, поличби и прочие...

— Всеки с проблемите си — отвърна Джерард. — Да прием още по едно.

Карл се намуси.

— Нахвърлих се върху Джони, защото ме засегна, по някакъв начин ме изложи, разбираш ли?

— Всеки с проблемите си, казах ти. Хайде още по едно.

— Добре.

Попаднал в капан. Затъващ. Не мога да бъда такъв какъвто искам. Играчка в ръцете на хората. Това ли е съдбата на всеки? Значи ли това, че Великите Индивидуалисти са продукт на своите приятели, които са искали да имат край себе си Велики Индивидуалисти?

Великите Индивидуалисти трябва да са били доста самотни. Всички около тях са ги смятали за безпогрешни. Едва ли са се радвали на някакво нормално човешко отношение. По-скоро са ги третирали като символи на нещо, което не може да съществува. Наистина са били самотни.

Самотен.

Винаги има някаква причина да си самотен.

Самотен...

Мамо, искам...

— Кой го интересува какво искаш? Нямахте те почти цяла година. Въобще не пишеш. А аз не искам ли? Къде беше? Ами ако бях умряла...

— Опитай се да ме разбереш...

— Защо да го правя? Ти опитвала ли си се някога да ме разбереш?

— Да, опитвал съм...

— Дрън-дрън. Какво искаш сега?

— Искам...

— Казах ли ти какво ми каза доктора..?

Самотен...

Искам...

Нуждая се...

— Нищо в този свят не ти се дава незаслужено. А понякога не ще получаваш дори и това, което си заслужил.

Той се облегна на бара пиян и загледа малкия червендалест човек, който говореше.

— Има много хора, които не получават заслуженото — каза третия събеседник и се засмя.

— Това, което искам да кажа, е...

— Що не млъкнеш? — каза Карл.

— Ти млъкни.

— Абе, я млъкнете и двамата — каза третия събеседник.

Обич...

Деликатна. Нежна. Сладка.

Обич...

— Твоят проблем, Карл, — заговори Джерард докато вървяха по булеварда към френския ресторант, където той го бе поканил на обяд — е, че си се обвързал с една романтична любов. Погледни мен, изпълнен съм с какви ли не странности... както често обичаш да отбелязваш с авторитетен глас. Поцърклял съм по черни тайнства и какво ли не. Но поне не ходя да мушкам разни девственици, отчасти защото е незаконно. А вие — извратените на тема романтична любов — вас никакъв закон не ви спира. Аз не мога да го направя ако мацката не носи поне черен воал, а ти не можеш да го направиш ако преди това не си се заклел във вечна любов и тя не се е заклела във вечна любов и всичко е ужасно объркано. Вредата, която нанасяш! На себе си и на бедните девойки, които използваш! Това е отвратително...

— По-циничен си от обичайното, Джерард.

— Не! Нито на йота! Говоря абсолютно искрено — никога през живота си не съм говорил по-страстно. Романтична любов! Наистина трябва да я забранят със закон. Отвратително. Бедствено. Спомни си Ромео и Жулиета. Това е предупреждение за всички нас!

— О, Джерард...

— Не можеш ли просто да чукаш и да се наслаждаваш? Просто така. Приеми го за естествено. Недей да извращаваш бедните момичета.

— Обикновено те са тези, които го искат по този начин.

— И това е вярно, мило момче.

— Не вярваш ли в любовта, Джерард?

— Мой скъпи Карл, ако вярвах в някаква любов щях ли да си губя времето да ти отправям тези предупреждения?

Карл му се усмихна.

— Много мило от твоя страна, Джерард...

— О, Господи Боже! Недей, Карл, моля те! Разбираш ли какво искам да кажа? Ако ме погледнеш още веднъж по този начин няма да те почерпя с луксозния обяд, който ти обещах. Говоря напълно сериозно.

Карл въздъхна. Единственият човек, който бе проявил необвържаща привързаност към него не му позволяваше да отвърне с привързаност. Наистина беше иронично.

Искам...

Нуждая се...

Искам...

— Моника, има нещо, което ми липсва...

— Какво по-точно ти липсва?

— Е, добре, може би по-скоро ми липсва това, че нищо не ми липсва, ако разбираш какво искам да кажа.

— О, за Бога!

— Ти си чувствителен — казваше му Ева.

— Не, казах ти — склонен съм към самосъжаление. За това изглеждам чувствителен.

— О, Карл. Защо не проявиш малко милост към себе си?

— Милост? Аз не заслужавам милост.

— Каква е твоята цел, Карл? — запита Джерард по време на обяда.

— Не зная. Може би Свещеният Граал. Изглежда Ева си мисли, че съм го намерил.

— Защо не! В наши дни би струвал цяло състояние! Да поръчам ли още една бутилка?

— Знаеш добре Джерард, аз не съм жертва, не съм светец, не съм герой, не съм и глупак. Аз съм си аз. Защо хората не могат да ме възприемат такъв?

— Карл, аз те харесвам именно защото си такъв.

— За да можеш да ме протежираш. Харесваш ме, защото съм объркан.

— Може би си прав. Още една бутилка?

— Добре.

Джерард предложи да го подкрепя финансово докато изучава психология.

— Правя го само защото съм разтревожен за това какво ще стане с теб — каза той. — На такова дередже си, че не бих се учудил ако се присъединиш към Светата църква.

Почти цяла година посещава курсовете, преди да се откаже. Всичко, което бе искал е да изучава Юнг, а там настояваха да се запознае и с други изследователи. Повечето от тях не му се сториха никак симпатични.

Боже?

Боже?

Боже?

Никакъв отговор.

С Джерард той бе сериозен, целенасочен, интелигентен.

С Джони се държеше с превъзходство, подигравателно.

С някои беше тих. С други — шумен. В компания на глупаци се чувстваше щастлив като глупак. В компания на тези, които почиташе, той се чувстваше щастлив ако проявеше проницателност.

— Защо за различните хора съм различен, Джерард? Просто не съм сигурен какъв съм. Кой от всичките тези хора съм аз, Джерард? Какво става с мен?

— Може би твърде много искаш да се харесаш, Карл.

СЕДМА ГЛАВА

За втори път се срещнаха с Моника през лятото на 1962, малко след като той се отказа от следването. Работеше каквато му падне временна работа и се чувстваше много потиснат.

Моника бе за него голяма помощ, опора в духовната празнота, която го бе обгърнала.

И двамата живееха недалеч от Холандския парк и именно в него се срещнаха една неделя, край езерцето със златните рибки в декоративната градина.

През това лято почти всяка неделя се разхождаха из Холандския парк. По това време той бе дълбоко увлечен по чудатия християнски мистицизъм на Юнг.

Не след дълго тя, която първоначално ненавиждаше Юнг, започна да възприема неговите идеи, но ги пречупваше през собствените си объркани възгледи за живота, та успя да обърка и него напълно.

Трябваше да минат още шест месеца преди да легнат заедно в леглото.

Той се събуди и видя, че Йоан се е надвесил над него. Кръстителя го гледаше с изражение на сериозна загриженост.

— Е, Емануиле?

Карл се почеса по брадата. Той кимна.

— Добре, Йоане. Ще ти помогна в бедата, защото ти се сприятели с мен и ми спаси живота. Но в замяна, ще изпратиш ли хората си да докарат тук моята колесница, веднага щом това бъде възможно? Искам да видя дали не мога да я поправя.

— Ще го направя.

— Не бива да храниш голяма вяра в моите способности, Йоане...

— Имам абсолютна вяра в тях...

— Опасявам се да не останеш разочарован...

— Не ще бъда — Йоан постави ръка на рамото на Глогоауър. — Ти ще ме покръстиш на заранта, за да видят всички, че волята на Адоная е с нас.

Все още се притесняваше от безкрайната вяра на Кръстителя в неговите способности, но нямаше какво повече да каже. Ако и другите споделяха вярата на Кръстителя, тогава вероятно той ще успее да направи нещо.

Отново в него се върна вдъхновението от предишната нощ и на устата му се появи усмивка, която той с мъка потисна.

Кръстителя започна да се смее, отначало несигурно, но после все по-уверено.

Глогоауър също се разсмя неудържимо като поспираше, за да си поеме шумно въздух.

Беше напълно невероятно, че той ще е оня, който заедно с Кръстителя ще подготви пътя за явяването на Христа.

Но Христос още не бе се появил.

Глогоауър с тревога осъзна, че до разпятието остава само една година.

И словото стана плът и пребиваваше между нас; и видяхме славата Му, слава като на Единородния от Отца, пълно с благодат и истина. Йоан свидетелства за Него, и викаше казвайки: Ето Онзи, за Когото рекох, Който иде подир мене, достигна да бъде пред мене, понеже спрямо мене беше пръв.

Йоан 1: 14–15

Беше невероятно задушно.

Седяха в сянката на кафетерията, загледани в далечното състезание по крикет.

На тревата близо до тях седяха две момичета и едно момче и пиеха портокалов сок от пластмасови чаши. Едното от момичетата държеше в скута си китара. То остави чашата си на тревата и запя някаква фолклорна песен с тънък, нежен глас.

Карл се заслуша в думите на песента. В колежа бе започнал да харесва фолклорни песни.

— Християнството е мъртво — каза Моника и отпи от чашата си.
— Религията е мъртва. Бог е бил убит през 1945 година.

— Значи тепърва му предстои да възкръсне — отвърна той.

— По-добре да не се надяваме. Религията е рожба на страха. Познанието убива страха. Без страх религията не може да оцелее.

— Мислиш, че в наши дни няма страх ли?

— Не е същият страх, Карл.

— Замисляла ли си се някога над идеята за Христа? — запита я той, променяйки насоката на разговора. — Какво значи тя за християните?

— Каквото идеята за трактора означава за марксистите — отвърна тя.

— Но кое се е появило първо? Идеята, или същността на Христа?

Тя сви рамене.

— Същността, ако това има някакво значение. Исус е бил еврейски бунтовник — организатор на въстание срещу римляните. Бил е разпънат за своите прегрешения. Това е всичко, което знаем, или което трябва да знаем.

— Една велика религия не би могла да започне толкова просто.

— Когато хората се нуждаят от нея те ще я създадат дори от най-невзрачното начало.

— Точно това искам да кажа, Моника — той размаха развълнувано ръце и тя се отдръпна. — Идеята предхожда същността на Христа.

— О, Карл. Моля те, не продължавай. Същността на Исус предхожда идеята за Христа.

Минаваща наблизко двойка ги погледна с любопитство, докато спореха разгорещено.

Моника ги забеляза и млъкна.

— Защо си обхваната от такова презрение към религията и Юнг? — запита той.

Моника се изправи и той я последва, но тя поклати глава.

— Прибирам се у дома, Карл. Ти остани. Ще се видим след няколко дни.

Проследи я с поглед надолу по широката алея към входа на парка. Помисли си, че вероятно харесва компанията и защото като него

винаги бе готова да влезе в разгорещен спор, или почти винаги.

Вампири.

Завършена двойка вампири сме ние...

Когато на следващия ден той се върна от работа вкъщи го чакаше писмо.

Сигурно Моника го бе написала и изпратила веднага, след като се бяха разделили. Отвори писмото и започна да го чете.

Скъпи Карл,

Разговорите изглежда не оказват голямо влияние върху тебе. Сякаш си погълнат изцяло от звука на своя глас, ритъмът на думите, без да се вслушваш в самото общуване.

Приличаш ми на някакво чувствително животно, което не може да разбере какво му се казва, но може да усети дали човекът, който му говори е добър или ядосан и т.н.т. Ето защо ти пиша — за да се опитам да ти внуша идеята си. Когато сме заедно реакциите ти са твърде емоционални.

Той се засмя на това място. Една от причините, поради която харесваше нейната компания бе способността и да реагира страстно на всичко, което я предизвикваше.

Твоята грешка е, че смяташ християнството за нещо, което се е появило само за период от няколко години — от смъртта на Исус до написването на Евангелието. Но християнството не е било нещо ново. Ново е било само името. Християнството е по-скоро място на среща, кръстопът на идеи, метаморфоза на западната логика и източния мистицизъм. Погледни как се е променяла

религията през вековете, за да посрещне изискванията на новото време. Християнството е само едно ново име на конгломерат от древни митове и философии. Евангелието само преразказва по-стари предания заимствани от античните гърци и римляни.

Още през втори век някои еврейски летописци са отбелязали пълната бъркотия на тези предания.

Особено внимание са обърнали на близостта между различни слънчеви митове и Християнския мит. Чудесата не са се случвали — били са измисляни години по-късно или преписвани оттук-оттам.

Християнството е просто проводник на идеи, които са били в обращение векове преди Христа. Бил ли е Марк Аврелий^[1] християнин? Стилът му е по-скоро в традицията на западната философия. Ето защо християнството намери почва в Европа, а не на изток!

Трябваше да станеш теолог, с твоите наклонности, а не да опитваш силите си в психологията. Същото се отнася и за твоя приятел Юнг.

Ако успееш да изхвърлиш всички тези глупости от главата си ще се справяш много по-добре в живота.

Твоя, Моника.

Той смачка писмото и го хвърли. По-късно през същата вечер изпита желание да го погледне отново, но успя да устои на изкушението.

Машината на Времето му изглеждаше странно непозната. Сигурно защото бе привикнал към примитивния живот на есеите и това пропукано кълбо му се струваше толкова чуждо, колкото и на самите тях.

Натисна копчето, което би трябвало да отвори люка отвън, но нищо не се случи.

Промъкна се през пукнатината. Течността бе изтекла, както вече знаеше, и без нейното амортизиращо действие всяко пътуване във

времето вероятно би било пагубно.

Йоан Кръстителя надникна, сякаш уплашен, че Глогауър ще се опита да избяга в своята колесница.

Глогауър се усмихна.

— Не се страхувай, Йоане.

Всичко бе замряло. Двигателите не даваха никакъв признак на живот и дори да успееше да ги разглоби познанията му не бяха достатъчни, за да ги ремонтира. Нито един уред не работеше. Машината на Времето бе мъртва.

Обречен бе да прекара остатъка от живота си в този период от времето, освен ако Хедингтън не успееше да построи и да изпрати нова Машина на Времето.

Тази мисъл го поразил като гръм.

Вероятно никога вече не ще види двайсети век, нито пък ще успее да разкаже за преживяното тук.

Очите му се напълниха със сълзи и той се залюля към изхода, отблъсквайки Йоан с ръка.

— Какво има, Емануиле?

— Какво правя тук? Какво правя тук? — проплака той на английски, произнасяйки думите с мъка. Сториха му се също така чужди. Какво ставаше с него?

Започна да се чуди дали всичко това не е някаква халюцинация, някакъв невероятно дълъг сън. Идеята за Машина на Времето започна да му се струва смешна и невероятна.

— О, Боже — изстена той — какво става?

Отново се почувства напълно изоставен.

[1] Марк Аврелий (121–180) — римски император, привърженик на философията на стоицизма. ↑

ОСМА ГЛАВА

Къде съм?

Кой съм аз?

Какво съм аз?

Къде съм?

— Време и личност, — говореше ентузиазирано Хедингтън — двете големи загадки. Различни ъгли, извивки, меки и твърди перспективи. Какво виждаме ние? От каква гледна точка го виждаме? Какви бихме могли да бъдем, или сме били? Всички тези обрати и извивки на времето. Проклинам онези идеи, според които времето е измерение на пространството и се определя с пространствени изрази. Нищо чудно, че те не стигат до никъде. Времето няма нищо общо с пространството — то е свързано с психиката. Ах! Никой не разбира това. Дори и вие.

Другите членове на групата определено го смятаха за малко налудничав.

— Аз съм единственият, — говореше той тихо и убедено — който наистина разбира същността на времето...

— И по този повод — намеси се безкомпромисно мисис Рита Блен — не мислите ли, че е време за по чаша чай?

Всички я подкрепиха ентузиазирано.

Но изглежда мисис Рита Блен бе попрекалила. Хедингтън стана и излезе.

— Добре де, — промърмори тя — добре де...

Другите я гледаха обидено. Хедингтън бе човек уважаван и придаваше на групата определена тежест.

— Надявам се, че ще се върне — промърмори Глогауър.

* * *

От малък страдаше от мигрена. Постоянно му се виеше свят, често повръщаше или се гърчеше в ужасно главоболие.

Нерядко по време на тези кризи той се вживяваше в други роли — на главния герой от книгата, която четеше, някой нашумял политик или историческа личност, с чиято биография се бе запознал.

Едничкото нещо, което обединяваше тези образи бе тяхната вътрешна тревога. Хейст от „Победа“ се страхуваше от тримата мъже, които се приближаваха към острова, търсеше начин да ги спре, дори чрез убийство. След като прочете историята на революцията в Русия той заживя с убеждението, че името му е Зиновиев, министър на транспорта и телеграфите, натоварен да въведе ред в хаоса на 1918 година, но също така осъзнаващ, че трябва да внимава, иначе след няколко години ще го очистят.

Лежеше в потъналата в мрак стая, с пулсираща болка в главата, неспособен да заспи от напълно измислените проблеми, които го преследваха. Нерядко губеше ясна представа кой е и къде се намира, докато не го посетеше някой, за да го върне към действителността.

Когато разказа за това на Моника, тя остана изненадана.

— Някой ден, — каза тя — ще се събудиш и ще ме попиташ кой си, но аз няма да ти кажа.

— Какъв фин социален работник! — засмя се Карл.

Никой от двамата не се тревожеше от тези налудничави халюцинации. Живееха ден за ден, лек и приятен живот, често несъзнателноменяха поведението си, за да се нагодят към компанията на други хора и не намираха това за абнормална шизоидна тенденция, защото разбираха, че и другите постъпват така. Това бе част от живота.

Понякога се замисляше за това, за тези наслаждения на чужди индивидуалности върху неговата собствена.

Случваше се в някоя кръчма, пиан, внезапно да стане от масата и размахвайки ръце да крещи на Моника:

— Погледни ме, виж — истински коралов остров...

Тя се мръщеше кисело.

— Какво си намислил сега? Не виждаш ли, че заради теб ще ни изхвърлят?

— Пристигам аз, през море от праз, Барнакъл Бил — моряка — отвръщаше той с песен.

— Не можеш да носиш на пиене, Карл, това ти е проблемът.

— А-е, ти на к'о мислиш, че си 'граеш бе? — попита тогава мъжът до него, чийто лакът Карл бе бутнал.

— Де да знаех, приятелю. Де да знаех.

— Хайде, Карл — тя се изправи и го задърпа.

— С всеки човешки живот аз се смалявам^[1] — викаше той докато тя го мъкнеше към вратата.

Кръчми и спални, спални и кръчми. Прекарваше по-голямата част от живота си в здрач. Дори в книжарницата бе тъмно.

Имаше и дни прекарани на открито, слънчеви дни, разбира се, и някои ясни зимни дни, но всички негови спомени с Моника бяха свързани с някаква тъмна, мрачна обстановка. Скитосвания през мътната киша на парка, под типичното английско небе, тежко, оловносиво.

Независимо от часа, след онези първи летни срещи, преди да преспят, двамата винаги бяха обкръжени от здрач.

Веднъж той й каза:

— Аз имам сумрачен ум...

— Ако искаш да кажеш „мрачен ум“, считай че съм напълно съгласна с теб — отвърна му тя.

Той игнорира забележката.

— Мисля, че е заради майка ми. Никога не е гледала реално на нещата...

— Нищо ти няма, освен че си падаш малко нарцисист, това е всичко.

— Някой веднъж ми каза, че мразя себе си.

— По-скоро прекалено мислиш за себе си.

Нежни сребърни кръстчета, се сипят над блестящата повърхност на морето.

Пляс!

Дървени кръстове падат от небето.

Пляс!

Морето се вълнува, сребърните кръстчета се разбиват на парчета.

— Защо разрушавам всичко, което обичам?

— О, Боже! Моля те, Карл, задръж за себе си тези съзливни пубертетски тъпотии!

Пляс!

През всички пустини на Арабия утъпках път, аз роб на слънцето, да търся моя Бог.

— *Време и личност — две големи загадки...*

Къде съм?

Кой съм аз?

Какво съм аз?

Къде съм?

[1] Имат се предвид думите на Кръстителю за Исус: „Той трябва да расте, пък аз да се смалявам.“ (Евангелие от Йоана, 3:30). ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

Пет години назад в миналото.

Почти две хиляди години в бъдещето.

В топлото, влажно легло с Моника.

За пореден път техния опит да правят нормална любов се бе изродил в множество дребни спречквания, които изглежда и доставяха по-голямо удоволствие от всичко останало.

Истинското забавление и задоволяване разбира се, предстоеше тепърва. Както обикновено, то щеше да завърши с екзалтиран, гневен спор.

— Предполагам, отново възнамеряваш да заявиш, че не си доволен.

Тя прие подадената от него в тъмното цигара.

— Добре ми е.

Известно време пушеха мълчаливо.

Постепенно и независимо, че знаеше какъв ще бъде резултата, той заговори.

— Каква ирония, нали? — започна той.

Зачака нейния отговор. Тя не бързаше.

— Кое? — попита най-накрая.

— Всичко това. Прекарваш целия ден в напразни опити да решиш сексуалните проблеми на разни невротичи. А нощите си прекарваш също като тях.

— Не съвсем. Разликата е само степенна.

— Щом казваш.

Обърна се и се загледа в лицето ѝ, огряно от проникващата през прозореца звездна светлина. Червенокоса, с остри черти и професионално успокояващ глас на психиатричен социален работник. Това бе глас мек, благоразумен, лъжовен. Много рядко, когато бе дълбоко развълнувана, гласът издаваше истинския и характер.

Лицето ѝ никога не се отпускате, дори насън. Очите ѝ — винаги бдителни, движенията — целенасочени. Всеки инч от нея бе зорко

охраняван, вероятно поради тази причина не изпитваше удоволствие от обичайните начини за правене на любов.

Той въздъхна.

— Ти просто не можеш да се отпуснеш, така ли е?

— О, Карл, млъкни. Ако искаш да видиш някой невротичен нещастник просто погледни себе си.

Използваха съвсем свободно психиатричната терминология. Чувстваха се щастливи, когато успяваха да си прикачат по някой епитет.

Той се отърколи от нея и докато се пресягаше за пепелника, мерна отражението си в огледалото на тоалетната масичка.

Имаше нездравия, измъчен вид на изпаднал еврейски духовник, с глава пълна с неясни видения и безумни фиксидеи и тяло, разкъсвано от противоречиви желания. Винаги губеше тези спорове с Моника. Поне на думи тя бе доминиращият фактор.

Тази словесна престрелка винаги му се струваше по-перверзна от сексуалните им взаимоотношения, в които имаше възможност най-сетне да заеме ръководна роля. Вече се бе примирил с мисълта, че е нерешителен, пасивен, мазохистичен. Дори гневът, който преди го спохождаше често, в последно време бе станал някак импотентен.

Моника бе с десет години по-стара от него, с десет години погорчива. Той смяташе, че като личност тя притежава повече динамизъм от него. Въпреки всичко не й вървеше никак в работата. Хвърляше се с главата напред, изгаряща от желание за бърз успех с пациентите.

Проблемът е, че се нагърбват с прекалено голяма задача, помисли си той. Свещениците, които в замяна на изповедта предлагат панацея, психиатрите — с техните отчаяни и безуспешни опити да помогнат. Но поне се опитват, помисли си той и след това се зачуди дали това всъщност е добродетел.

— Гледам на себе си — заговори той.

Дали не бе заспала?

Той се обърна.

Очите и бяха отворени, вперени нейде отвъд прозореца.

— Гледам на себе си, — повтори той — както е гледал Юнг. Как ще помогна на всички тези хора ако самия аз съм жертва и страдам от *Morbus sacer* невроза^[1]. Същото се е питал и той...

— Този стар сензационалист. Този стар рационализатор на собствения мистицизъм. Нищо чудно, че не успя да станеш психиатър.

— Не ме биваше за тази работа. Тя няма нищо общо с Юнг...

— Не ми излизай с тия номера...

— Искях да помагам на хората. Но не успях да намеря начин. И ти си признавала, че се чувстваш безсилна.

— Може, в края на някоя тежка седмица. Пални още един фас.

Той отвори пакета на нощната масичка, пъхна две цигари в уста, запали ги и ѝ подаде едната.

Дълбоко в съзнанието си отбеляза, че напрежението е започнало да нараства.

Спорът, както винаги бе безцелен. Но не спорът бе важен, а изразът, който той даваше на тяхната връзка. Чудеше се дали всъщност и това има значение.

— Не казваш истината.

Знаеше, че вече няма връщане назад, ритуалът трябва да се изпълни докрай.

— Казвам абсолютната истина. Нямам намерение да се отказвам от работата си. Няма да се предам. Няма да се проваля.

— Да се провалиш? Ти си по-мелодраматична дори от мене.

— Започна да се разгорещяваш, Карл. Опитваш се да се измъкнеш от черупката си.

Той възкликна подигравателно:

— Ако бях на твое място, отдавна да съм се отказал от работата си, Моника. Не те бива повече от мен за нея.

Тя присви рамене и придърпа чаршафа.

— Ти си едно мръсно копеле.

— Не изпитвам завист към твоята работа, каквото и да си мислиш. Никога няма да разбереш какво искам от живота.

Тя се изсмя презрително.

— Модерният човек в търсене на душата, а? По-скоро, модерния човек в търсене на патерица. Разбирай го както искаш.

— Разрушаваме митовете, които са движели света хилядолетия.

— И сега ще кажеш: „И какво ще изградим на тяхно място?“ Ти си банален и глупав, Карл. Никога не си успявал да погледнеш рационално на нещата, включително и на себе си.

— Какво от това? Нали казваш, че митовете няма значение.

- Реалността, която ги създава има значение.
- Юнг учи, че и митът може да създава реалност.
- Което доказва какъв объркан стар глупак е бил той.

Карл изпъна крака. Без да иска докосна нейните и се отдръпна. Почеса се по главата. Тя лежеше до него и пушеше, но на лицето ѝ имаше усмивка.

- Хайде, — каза тя — дойде време да чуем и нещо за Христос.
- Той ѝ отговори.

Тя му подаде изпушената цигара и той я пусна в пепелника. Погледна часовника си.

- Два часа след полунощ.
- Защо го правим? — попита той.
- Защото трябва.

- Тя се пресегна и притегли главата му на гърдите си.
- Какво друго ни остава да правим?

Той се разплака.

Великодушна в победата си тя го погали по главата и промърмори нещо успокоително.

- Десет минути по-късно той я облада диво.
- Няколко минути след това отново избухна в плач.

Предателство.

Той предаде себе си и по такъв начин бе предаден.

- Искам да помогна на хората.
- Първо намери някой да помогне на теб.
- О, Моника, Моника.

Ние протестантите рано или късно трябва да решим въпроса — трябва ли да разбираме термина „по образ и подобие на Христа“, в смисъл че трябва да копираме неговия живот и, ако мога да използвам израза — да имитираме дамгата на неговия позор, или още повече че трябва да живеем живота си правдиво като него,

независимо от трудностите, които това ще ни донесе. Не е никак лесно да живееш подобно на Христос, но невъобразимо по-трудно е да се опиташ да живееш така правдиво, както е живял Христос. Всеки, който се опита да го направи... ще остане неразбран, ще бъде отритнат, измъчван и разпънат... Неврозата е дисоциация на личността.

Юнг, „Модерния човек в търсене на душа“

Самотен...

Аз съм самотен...

Значи е умрял, така ли? Нито пени не ми е пратил докато беше жив. Въобще не дойде да те види. А сега ти оставя наследство.

— Мамо, та това е книжарница. Сигурно едвам е свързвал двата края с нея.

— Книжарница! Това е съвсем в негов стил. Книжарница!

— Ако искаш мога да я продам и да ти дам парите.

— Много благодаря — отвърна тя с ирония. — Не, задръж я. Така поне ще престанеш да ми искаш пари.

— Странно, че не са ни писали по-рано — каза той.

— Може да сме били канени на погребението.

— Щеше ли да отидеш?

— Той ми беше съпруг все пак. И твой баща.

— Предполагам, че са загубили доста време докато ни открият.

— Колко Глогауърови има според теб в Лондон?

— Права си. Като си помисли човек — странно е, че досега не сме чули нищо за него.

— И защо ли? Нямаше го в телефонния указател. Как и беше името на книжарницата.

— Книжарница „Мандала“^[2]. На улица „Грейт Ръсъл“.

— „Мандала“. Що за име е това?

— Предлага книги по мистицизъм и прочие.

— Всъщност и ти тръгна по този път, нали? Винаги съм казвала, че тръгна по неговия път.

Разхождаше се между книгите на баща си. Предната част на магазина беше относително по-прибрана, книгите — подредени по лавиците, които задръстваха тясното пространство. Задната стаичка обаче, бе натъпкана до тавана с купища залежали книги.

Още повече книги имаше в избата, нахвърляни една върху друга с лабиринт от виещи се пътечки между тях.

Обзе го отчаяние. Не виждаше как ще подреди всичко това.

В края на краищата реши да остави всичко както си е, направи някои дребни промени в предната част на магазина, прекара някои от мебелите си в горната стая и се настани там. Какъв смисъл имаше да променя каквото и да било?

Случайно един ден попадна на някакви частно отпечатани поеми с подпис Джон Фрай. Странното момиче, което работеше с него в магазина му каза, че са от баща му. Зачете ги. Не бяха нещо особено, писани с малко пресилена символика и въображение, но разкриваха една душевност толкова подобна на неговата собствена, че просто не можеше да ги чете продължително.

— Той беше един забавен старец — сподели въздебеличкия купувач с червендалесто пиянско лице, който често идваше да търси книги за правилата на черната магия. — Малко чалнат, струва ми се. Един злобен старец, така ще го запомня. Непрестанно крещеше по хората. Да можехте да чуете само псувните, които се разнасяха от задната стаичка! Познавахте ли го?

— Не много добре — отговори Глогауър. — Майната ти, разкарай се!

Това бе първата смела постъпка в живота му. Ухили се докато дебеланкото изхвърчаше от магазина.

След първите няколко месеца като съдържател на магазин той се почувства човек с положение. Но с течение на времето, дълговете и трудните клиенти това чувство постепенно избледня.

Събуди се в пещерата и произнесе на глас:

— Аз нямам работа тук. Съществуването ми тук е напълно невъзможно. Няма такова нещо като Пътуване във Времето.

Не се почувства достатъчно убеден. Сънят му бе неспокоен, пълен с кошмари и спомени. Дори не бе сигурен доколко спомените са истински. Наистина ли бе живял някъде другаде, в друго време?

Изправи се и се затътри към изхода като усукваше препаската около кръста си.

Небето в ранната утрин бе сиво и слънцето още не беше изгряло. Заслиза надолу към реката потръпвайки от студената земя под краката си.

Стигна до реката и когато се наведе, за да измие лице, видя отражението си в тъмната вода. Косата му беше дълга, черна и сплъстена, брада покриваше долната част на лицето му, очите му гледаха диво. По нищо не би могъл да бъде отличен от есеите, освен по мислите. А и мислите на повечето от тях бяха доста странни. Бяха ли тези мисли по-смахнати от убеждението му, че е посетител от далечното бъдеще?

Той потрепера докато плискаше лицето си със студената вода.

Машината на Времето съществуваше. Беше я видял за последен път вчера. Това бе доказателството.

Няма никакъв смисъл от подобни размишления, помисли той докато се изправяше. Те не водят до никъде.

Но какво да прави с Йоан, който вярваше, че той е велик маг? Трябваше ли да се включи в играта и да го накара да повярва в способностите му да вижда бъдещето? И да позволи да бъде използван за укрепване поразклатената вяра на тези, които очакваха революцията?

Реши, че няма значение. Той беше тук, всичко това се случваше с него, нищо не можеше да направи. Трябваше да се постарее да остане жив, за да може след година да присъства на разпъването, ако разбира се има такова.

Защо искаше да види именно разпъването? Защо то трябваше да бъде доказателство за Божествения произход на Христос? Не би могло да бъде, разбира се, но щеше да му даде възможност да почувства това, което се е случило, така както ще го почувстват всички присъстващи.

Дали Христос прилича на Йоан Кръстител? Или е някой хитър политикан, който си пробива път в градовете, търсейки приятели и връзки с властта? И при това в пълна тайна — защото Йоан не бе

чувал за него, а той би трябвало най-добре да го познава. Нали според преданията е бил негов братовчед.

Може би, помисли си Глогауър, се е забъркал с лоша компания.

Той се усмихна и погледна към селото. Внезапно се почувства напрегнат. Нещо драматично щеше да се случи днес, нещо, което щеше да реши неговото бъдеще. По някаква неясна причина обаче, той се разбунтува против идеята да покръсти Кръстителя. Стори му се погрешна. Нямаше моралното право да се представя за велик пророк.

Потърка главата си с ръка. Усецаше слаба болка. Надяваше се да премине, преди да види Йоан.

Нашето раждане не е нищо друго, освен сън и забрава...

Уърдсуърт^[3]

Пещерата беше топла и напластена с неговите спомени и мисли. Прибра се в нея с някакво неясно облекчение.

По-късно щеше да я напусне за последен път.

Тогава връщане назад нямаше да има.

— Всички ние избираме нашите архетипови роли^[4] доста рано в живота — говореше той пред групата. — И не се подлъгвайте от внушителния термин „архетипов“, защото той се отнася както за банковия чиновник от Шепъртън така и за великите личности на историята, „архетипов“ в никакъв случай не означава „героичен“. Вътрешният живот на този банков чиновник е също така богат като вашия и моя, ролята, която той изпълнява за него е не по-маловажна, отколкото за всеки друг неговата собствена. И макар провинциалния му костюм да оставя у вас и в онези, с които работи друго впечатление, той...

— Глупости, глупости — прекъсна го Сандра Петерсън като размахваше масивните си ръце. — Няма никакви скапани „архетипи“, нито никакви си „стереотипи“...

— Не си права — настоя Глогауър. — Нечовешко е да се съдят хората по този начин...

— Не зная как ти би ги нарекъл, но за мене тези хора са самата сивота — силите на посредствеността, които се опитват да завлекат всички останали в пропастта!

Глогауър млъкна шокиран, почти разплакан.

— Послушай, Сандра, опитвам се да ти обясня...

— Сигурна съм, че напълно погрешно интерпретираш Юнг — каза тя уверено.

— Изучил съм всичко, написано от него!

— Мисля, че Сандра е права — каза мисис Рита Блен. — В края на краищата именно, за да изясним тези въпроси сме се събрали, нали?

Сигурен бе, че този път ще се получи.

Всичко бе подготвил щателно.

Завъртя крана на газта докато Моника се изкачваше по стълбите към стаята над книжарницата. Неприятният мирис бързо изпълни стаята. Просна се на пода до печката.

Моника влезе, отвори прозореца и се приближи до него.

— Божичко, Карл, какво ли не би сторил, за да привлечеш внимание.

Той започна да се смее.

— Исусе. Толкова ли съм прозрачен?

— Тръгвам си — каза тя.

Почти две седмици не му се обади. Знаеше, че така ще постъпи и не предприе нищо. Рано или късно щеше да го потърси. Не беше кой знае каква красавица и едва ли щеше да си хване някой друг освен него.

— Обичам те, Моника — каза той докато се вмъкваше при нея в леглото.

И тя имаше гордост. Просто не му отговори.

Йоан се изправи пред пещерата. Повика го.

— Време е, магеснико.

Той излезе неохотно. Погледна умолително Кръстителя.

— Йоане... сигурен ли си?

Кръстителя се обърна и закричи решително към реката.

— Ела. Очакват ни.

— Животът ми е бъркотия, Моника.

— Така е с всеки, Карл.

[1] Придобито функционално заболяване на нервната система като следствие от психотравмиращи въздействия и преживявания. ↑

[2] Мандала — будистки свещен символ. ↑

[3] Уилям Уърдсуърт (1770 — 1850) — английски поет. ↑

[4] В случая — митични роли. Понятието „архетипове“ е въведено от Юнг и обозначава праобрази от колективното подсъзнание на човечеството, предавани се по наследство от поколение на поколение. ↑

ДЕСЕТА ГЛАВА

*И твоето човешко лице,
и твоите ръце, нозе и дъх,
влизат през вратите на
Началото,
отливат през вратите на
Смъртта.*

Блейк^[1],
„Ерусалим:
към евреите“

Йоан се бе потопил до кръста в мътните води на реката. Всички есеи се бяха събрали, за да присъстват на покръстването. Стояха мълчаливо на брега на реката.

Глогауър достигна тесния бряг, залюля се несигурно, погледна към него и заговори на своя странен арамейски, със силен акцент.

— Йоане, не мога. Не е за мен тази работа.

Кръстителя се намръщи.

— Трябва да го направиш.

Глогауър задиша тежко, очите му се напълниха със сълзи и загледаха Йоан с агонизиращ зов.

Но Кръстителя не прояви милост към него.

— Трябва да го направиш. Твой дълг е.

Почти замаян Глогауър нагази във водата. Целият трепереше.

Спря се напред реката, неспособен да помръдне.

Краката му се подхлъзнаха на каменистото дъно и в този момент Йоан посегна и го сграбчи за ръката, за да не падне.

Слънцето, достигнало зенита в ясното, безоблачно небе, блъскаше немилостиво по голата му глава.

— Емануиле! — внезапно извика Йоан. — Духът на Адонай е в теб!

Глогауър се втрещи.

— Какво..? — измънка той на английски и премигна учудено.

— Духът на Адонай е в теб, Емануиле!

Глогауър все още не можеше да проговори. Той поклати леко глава. Главоболието не само, че не бе преминало, а се възвръщаше с нова сила. Почти нищо не виждаше. Откакто бе пристигнал това бе първият му мигренен пристъп.

Повръщаше му се.

Гласът на Йоан идваше сякаш от далече.

Залюля се във водата.

Докато падаше към Кръстителя всичко около него придоби неясни очертания.

Усети, че Йоан го хваща и чу своя глас да мълви отчаяно:

— Йоане, ти мен трябва да покръстиш!

Вода нахлу в устата и гърлото му и той се закашля мъчително.

Не бе изпитвал такава паника почти от времето, когато за първи път легна с Моника и мислеше, че е импотентен.

Йоан викаше нещо неразбрано.

Каквото и да бе, то оказа въздействие върху хората на брега и те също завикаха.

Шумът в ушите му нарасна и промени характера си. Той се заблъска във водата и след това усети, че го изправят на крака.

Напълно бе в плен на болката и паниката. Започна да повръща във водата и се запрепъва към брега подкрепян от следващия го Кръстител.

Не бе оправдал очакванията на Йоан.

— Съжалявам — каза той. — Съжалявам. Съжалявам. Съжалявам...

Благодарение на него Йоан бе загубил надеждата за успех.

— Съжалявам. Съжалявам.

Отново не бе имал сили да стори необходимото.

— Съжалявам.

Есеите подеха някаква странна монотонна песен поклащайки се ритмично настрани. Песента се възнасяше и затихваше в такт с поклащането.

Йоан го пусна и Глогоауър запуши уши. Все още се напъваше конвулсивно, макар стомахът му да бе вече празен.

Олюля се, с мъка запази равновесие и се затича, все още притискайки ръце към ушите си, по каменистия сипей, под безмилостно блъскащите лъчи на слънцето, накъдето му видят очите.

А Йоан Го възпираше, казвайки: Аз имам нужда да се кръстя от тебе, и Ти ли идеш при мене? А Исус в отговор му рече: Остави Ме сега, защото така ни е прилично да изпълним всичко що е право. Тогава Йоан Го остави. И като се кръсти Исус веднага излезе от водата, и ето отвориха Му се небесата, и видя Божият Дух, че слиза като гълъб и се спускаше на Него. И ето гласът от небесата, който казваше: Този е възлюбеният Ми Син, в Когото е Моето благоволение.

Матей 3: 14–17

На петнадесет започна да посещава класическа гимназия и се справяше доста добре с ученето.

Във вестниците често пишеха за младежки „теди бойс“ банди тероризиращи южните окрайнини на Лондон, но хлапаците изтупани по теди модата, които срещаше по улицата изглеждаха напълно безобидни.

Един ден отиде на кино в Брикстън Хил и на връщане реши да се прибере пеша до Стрейтхъм, защото бе дал всичките си пари за сладолед.

От киното излезе заедно с тях. Въобще не забеляза, че го следват докато се спускаше надолу по хълма.

След това, внезапно, те го обградиха.

Лицата им бяха бледи, зловни, на възраст — почти колкото него. Двама от тях познаваше смътно. Бяха от търговския техникум, на същата улица, на която бе и неговото училище. Играеха на тяхното футболно игрище.

— Здравейте — едва промълви той.

— Здравей, синко — отвърна най-големия теди бой. Дъвчеше дъвка и го гледаше ухилено. — Къде си тръгнал, значи?

— Към къщи.

— Към къщи — изимитира го подигравателно големият.

— И какво ще правиш като стигнеш там?

— Ще си лягам.

Карл се опита да излезе от кръга, но те не го пуснаха.

Притиснаха го във входа на един магазин. По шосето зад тях бръмчаха коли. Улицата бе ярко осветена от уличните лампи и витрините на магазините.

Няколко минувачи преминаха, но никой не се спря. Карл започна да изпада в паника.

— Нямах ли домашни за писане, синко? — попита момчето, което стоеше до водача на групата. Беше червенокос, луничав, с пронизващи сиви очи.

— Искаш ли да се биеш с някой от нас? — попита следващото момче. Беше едно от момчетата, които Карл разпозна.

— Не. Няма да се бия. Пуснете ме да си вървя.

— Страх ли те е, синко? — попита водачът захилено. От време на време той опъваше дъвката си като ластик и пак я набутваше в устата си, след което продължаваше да дъвче с неизменната си усмивка.

— Не. Но защо трябва да се бия с вас? Не мисля, че въобще някой трябва да се бие.

— Нямах голям избор нали, синко?

— Вижте, вече закъснявам. Трябва да се прибирам.

— Имаш време за няколко рунда...

— Казах ви. Не искам да се бия с вас.

— Да не мислиш, че си по-добър от нас, синко?

— Не — той се разтрепера. Очите му се наляха със сълзи. — Разбира се, че не.

— Разбира се, че не, синко.

Опита се да се отскубне, но те отново го блъснаха във входа.

— Ти си лайнара с гадното име, нали? — попита другото момче, което познаваше. — Гло-гъз или нещо такова.

— Глогауър. Пуснете ме.

— Да не би майка ти да се сърди, ако позакъснееш малко?

— Какво гадно чифутско име.

— Чифутин ли си, синко?

— Прилича на чифутин.

— Чифутин ли си, синко?

— Еврейско момче ли си, синко?

— Чифутин ли си, синко?

— Млъкнете! — изкрещя Карл. — Защо се заяждате с мене?

Опита се да ги разблъска. Един от тях го удари в корема. Изхриптя от болка. Друг го блъсна и той се залюля.

Забързани минувачи ги подминаваха. Някои от тях ги поглеждаха. Един мъж се спря, но жена му го задърпа.

— Детски закачки — каза тя.

— Да му смъкнем гащите — предложи едно от момчетата през смях. — Така ще разберем.

Карл се опита да се измъкне отново, но този път те не му попречиха.

Затича се надолу по хълма.

— Дайте му малко преднина — чу да казва едно от момчетата.

Продължи да тича.

Последваха го със смях и весели крясъци.

Така и не го настигнаха докато дотича на улицата, на която живееше. Може би не са и възнамерявали. Целият гореше от срам.

Стигна до къщата и се затича през тъмния проход към нея. Отвори задната врата. Майка му беше в кухнята.

— Какво става с теб? — попита тя.

Беше висока, слаба жена, изнервена и хистерична. Косата ѝ бе разрошена.

Подмина я и влезе в столовата.

— Какво има, Карл? — извика тя след него кресливо.

— Нищо — отвърна той.

Не искаше да има сцена.

[1] Уилям Блейк (1757 — 1827) — английски поет; преводът на стиховете от английски език е на Р. Панайотова. ↑

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Събуди се премръзнал. Развиделяваше се и в сивата светлина на пробуждащия се ден погледът му зашари из обкръжаващата го пустош. Почти нищо не помнеше от предишния ден, освен че по някакъв начин бе излъгал очакванията на Йоан и че после дълго бе тичал без посока.

Виеше му се свят. Мислите се блъскаха безпорядъчно в главата му. Болеше го врата.

Препаската му бе мокра от росата. Разви я, попи с нея устните си и я отърка в лицето си.

Както винаги след мигренен пристъп се чувстваше отпаднал и напълно изтощен умствено.

Огледа голото си тяло и забеляза колко е измършавял за изминалия период от време.

— Като концлагерист съм — помисли той.

Зачуди се защо го бе обхванала такава паника, когато Йоан го бе помолил да го покръсти. Дали в последния момент не бе заговорила честността — нежеланието да измами есеите? Едва ли някога щеше да разбере.

Уви се с препаската и я завърза над левия си хълбок. Възнамеряваше да потърси обратния път към лагера, за да намери Йоан и да му се извини, да го помоли за прошка.

След това, вероятно, ще трябва да поеме своя път.

Машината на Времето все още беше в селото на есеите. Може би имаше някакъв шанс да бъде поправена от някой умел ковач или занаятчия. Но надеждата бе малка. Дори закърпена, пътешествието обратно би било опасно начинание.

Дали да опита още сега да се върне или само да се премести във време по-близо до разпъването? Изпитваше огромно желание да присъства на Пасхата в Ерусалим, да се слее с тълпата на празника в деня, в който Исус би трябвало да влезе в града.

Моника смяташе, че Исус е щурмувал града начело на въоръжена банда. Твърдеше, че всички сведения навеждат на тази мисъл.

Може и да е било така, но всичко според него зависеше от гледната точка.

Ако само можеше да се срещне с Исус.

Очевидно Йоан никога не бе чувал за него, макар да бе споменал, че според някои пророчества месията ще дойде от Назарет.

Но пророчества имаше много и повечето от тях си противоречаха.

Пое в посоката, която предполагаше, че води към селото на есеите. Едва ли се бе отдалечил много.

По пладне горещината стана непоносима, а земята — още безжизнена. Очите му сълзяха от ярката светлина. Чувството на отпадналост, с което се бе събудил нарасна, кожата му гореше, устата му бе изсъхнала, а краката го държаха с мъка. Беше гладен и жаден, а нямаше нищо за ядене и за пиене. Хълмовете, които есеите обитаваха не се виждаха никъде.

Беше се загубил, но почти не се притесняваше. Дълбоко в себе си той се бе слял с пустинния ландшафт. Ако загине тук, едва ли ще усети прехода между живота и смъртта. Просто ще легне и тялото му ще се смеси с кафявата почва.

Продължаваше механично да се движи през пустинята.

След време на около две мили на юг видя хълм. Гледката го върна към действителността. Реши да се насочи към него. Надяваше се да огледа от хълма околността за някое селище, където да получи вода и храна.

Разтърка чело и очи, но дори допира на собствената му ръка бе болезнен. Помъкна се с усилие към хълма.

Краката му вдигаха облаци прах в песъчливата почва. Ниските храсталаци се впиваха с бодлите си в прасците ходилата му, остри камъни го препъваха.

Докато стигна склоновете на хълма целият бе покрит с рани и охлузвания.

Спря се да почине и огледа с помътнял поглед пустия ландшафт, след което отново потегли нагоре.

Пътят към върха (който се оказа по-далече отколкото предполагаше) бе труден.

Няколко пъти се подхлъзна по ронливите камъни, драскайки с ръце и крака, за да не се свлече надолу, вкопчваше се в тревата и

лишеите растящи тук-там, прегръщаше по-големите скални отломъци, често почиваше задъхано, с тяло и ум изтръпнали от болка и умора.

Забравил защо се катери той драпаше нагоре като бръмбар с едничката цел — да стигне върха.

Целият бе облян в пот. Прахта полепваше по влажната кожа на почти голото му тяло и се спичаше като огромна тухла. Препаската му се вееше раздрипана.

Отвсякъде го заобикаляше ширнала се пустош, която на хоризонта се сливаше с небето — жълти камъни и бели облаци. Нищо не помръдваше.

Той падна и тялото му се повлече надолу по склона. Кракът ужасно го заболя от удара, от раната на главата му шурна кръв.

Веднага, след като спря да се свлича той се изправи и се заизкачва отново бавно нагоре по нажежената скала.

Времето изгуби значение, личността му изгуби значение. Това бе сгоден случай за оценка теориите на Хедингтън, но съзнанието му също бе изчезнало. Беше просто *нещо*, което се изкачва нагоре по планината.

Полегна за малко, премигвайки болезнено, след това очите му се затвориха.

Чу гласът на Моника и вдигна глава. Стори му се, че я зърна с крайчеца на окото си.

„Не бъди мелодраматичен, Карл...“

Често бе повтаряла тези думи. Чу собствения си глас да отговаря:

„Роден съм извън времето, Моника. В тези времена на логиката няма място за мен. Те ще ме погубят накрая.“

Нейният глас отвърна:

„Вина, притеснение и страх и твоя вечен мазохизъм. Можеше да станеш брилянтен психиатър ако не се беше предал на собствената си невроза...“

— Млъквай!

Претърколи се по гръб. Слънцето изгаряше разраненото му тяло.

— Млъквай!

„Чисто християнски синдром, Карл. Не се съмнявам, че скоро ще станеш яростен католик. Къде е силата на твоя ум?“

— Млъквай! Върви си, Моника!

„Страхът повелява мислите ти. Ти не търсиш душа и дори признак на живот. Ти търсиш утеха.“

— Остави ме на мира, Моника!

Покри ушите си с омазани в кал ръце. Косата и брадата му бяха сплъстени от мръсотия. Кръвта от раните, покриващи тялото му се бе съсирила. Отгоре слънцето биеше сякаш в унисон с ударите на сърцето му.

„Карл, не разбираш ли, че падаш надолу. Надолу. Стегни се. Не си напълно лишен от способност за рационално мислене...“

— О, Моника! Млъкни!

Гласът му бе сух и писклив.

Няколко гарвана кръжаха в небето над него. Чу ги да отвърщат с вик подобен на неговия.

„Бог умря през 1945...“

— Сега не е 1945, сега е 28 година от рождение Христово. Бог е жив!

„Как можеш да си губиш времето с такава очевидно синкретична религия, каквато е Християнството — юдаизма, стоицизма, гръцките култови религии, ориенталските ритуали...“

— Това няма значение!

„Не за теб в сегашното ти състояние.“

— Нуждая се от Бог!

„Това е в основата на всичко, нали? Всяко неадекватно човешко същество свършва като тебе. Добре, Карл, издялай сам своите патерици. Помисли си само какъв би могъл да бъдеш ако беше наясно със себе си...“

Глогауър изправи разраненото си тяло на върха и изкрещя.

Гарваните се разлетяха уплашено.

Небето потъмня.

Тогава Исус биде отведен от Духа в пустинята, за да бъде изкушаван от дявола. И след като пости четиридесет дни и четиридесет нощи, най-последно огладня.

Матей 4: 1–2

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

Залитайки, лудият се спусна в града.

Главата му бе обърната нагоре, към слънцето, очите му кръжаха из орбитите, ръцете му висяха отпуснати, устата мълвеше беззвучно.

Прах се вдигаше изпод краката му на облаци и кучешки лай го следваше. Децата му се присмиваха и го замеряха с камъни, след което побягваха.

Лудият започна да говори.

Думите му бяха неразбираеми за хората от града и все пак, те бяха произнесени с такава сила и убеждение, сякаш сам Господ говореше с устата на това измършавяло, дрипаво същество.

Чудеха се, откъде ли е дошъл лудия.

Веднъж, римски легионери го спряха и запитаха с подигравателна вежливост има ли близки, при които да го заведат. Заговориха го на примитивен арамейски и останаха изненадани, когато той им отвърна със странен акцент на латински, по-чист от езика, който говореха те.

Запитаха го дали е равин или книжник. Каза им, че не е нито едното нито другото.

Старшият на легионерите му предложи малко изсушено месо и вино. Той изяде месото и помоли за вода. Дадоха му.

Легионерите бяха част от пътен патрул, който минаваше по тези места веднъж месечно. Това бяха яки мъже с потъмнели от слънцето, гладко избръснати лица. Носеха изплетени от кожа и покрити с мръсни петна ризници и сандали, железни шлемове и къси мечове, затъкнати в ножници.

Стояха около него, облени в светлината на залязващото слънце и го разглеждаха с безпокойство. Старшият, който се отличаваше по металическия нагръдник, дългия до земята плащ и затъкнатото в шлема перо, го попита с мек глас как се казва.

Лудият се замисли за миг, докато устните му помръдваха, сякаш се мъчеше да си припомни името.

— Карл — отвърна той бавно, с глас изпълнен със съмнение. Звучеше по-скоро като предположение.

— Прилича на римско име — каза един от легионерите.

— Или може би гръцко — добави друг. — Доста гърци се навъртат наоколо.

— Гражданин ли си?

Но очевидно умът на лудия бе някъде другаде. Той сведе очи и замърмори нещо.

Изведнъж отново вдигна глава и ги запитва:

— Назарет. Къде е Назарет?

— Натам — старшият посочи пътя, който се виеше между хълмовете.

Лудият кимна доволно.

— Карл... Карл... Карлос... не зная... — старшият посегна, повдигна брадата на лудия и се взря в очите му. — Евреин ли си?

Това изглежда изненада лудия.

Той подскочи и разблъска обкръжаващите го войници. Те се разсмяха и го пуснаха. Беше просто един безобиден луд.

Проследиха го с поглед, докато тичаше надолу по пътя.

— Сигурно ще да е някой от техните пророци — предположи старшият и се отправи към коня си. Страната бе пълна с такива смахнати. Всеки срещнат твърдеше, че е носител на Божието слово. Не създаваха кой знае какви проблеми, а и така умовете им бяха заети с религия, вместо с бунтовни мисли.

Трябва да сме благодарни, помисли си старшият.

Хората му още се смееха.

Когато лудият се скри от погледа им поеха по пътя в обратна посока.

Не след дълго, пътят го събра с група измършавели като него пътници. Тръгнаха бяха на поклонение за някакъв град, за който въобще не бе чувал. И тяхната секта, подобно на тази на есеите проповядваше стриктното спазване на Мойсеевия законник^[1], но в останалото проповедите им бяха мъгляви и неясни. Твърдяха, че Бог ще прати цар Давид, за да ги поведе срещу римляните и да им помогне

да завладеят Египет — страна, която те по някакъв начин отъждествяваха с Рим и Вавилон.

Отнасяха се с него като с равен.

Вървя с тях няколко дни. Една вечер, докато разполагаха лагера си край пътя, група конници с блестящи доспехи нахлуха в галоп, изпочупиха глинени съдове и разпръснаха огъня.

— Иродовите воители — извика един от членовете на сектата.

Жените пицяха, а мъжете се разбягаха в нощта. Останаха само две от жените и лудия.

Водачът на воините имаше красиво, мургаво лице и гъста, мазна брада. Той сграбчи лудия за косата, изправи го на колене и се изплю в лицето му.

— Ти ли си от онези бунтовници, за които толкова много говорят тъдява?

Лудият забърбори и поклати глава.

Воините го оковаха. Беше толкова слаб, че веднага се свлече на земята. Те се разсмяха.

— Тоя не е опасен. А оръжия не намерихме. Заблудили са ни.

Водачът втренчи поглед в жените, след което се обърна към хората си с вдигнати вежди.

— Ако някой от вас е много на зор — може да се позабавлява.

Лудият лежеше в прахта заслушан в писъците на жените, докато ги изнасилваха. Осъзнаваше, че трябва да стане и да се опита да ги защити, но се чувстваше твърде слаб, а и го беше страх от войниците. Не искаше да го убият. Това щеше да му попречи да постигне целта си.

След като се позабавляваха Иродовите воители си тръгнаха и членовете на сектата изпълзяха от тъмнината.

— Как са жените? — попита лудия.

— Те са мъртви — му отвърнаха.

Някой поде с напевен глас молитви от писанието, зовящи за мъст и праведност и за Божие наказание.

Лудият потърси утеха в нощта премазан от наплива на чувствата.

Когато на заранта откри, че пътят на сектата не минава през Назарет той ги напусна.

През много градове премина лудият — Филадельфия, Йераса, Пела и Скитополис, следвайки римските пътища.

Спираше всеки пътник, когото срещаше и го питаше, на своя странен акцент:

— Къде разположен Назарет?

Във всеки град търсеше потвърждение, че е на пътя за Назарет.

В някои от градовете му даваха храна. В други го гонеха и замеряха с камъни. В трети го молеха за благословия и той правеше каквото може, защото се нуждаеше от тяхната храна, покръстваше ги с ръка и им говореше на своя странен език.

В Пела той изцели една сляпа жена.

Пресече река Йордан по римския виадукт и продължи на север, към Назарет.

Въпреки че не бе затруднен в ориентацията, с приближаването към Назарет усещаше нарастващо вътрешно съпротивление.

Пътуването му отнемаше страшно много сили. Обикновено вървеше до припадък, след това лежеше там, където е паднал докато събере сили да продължи или, както нерядко се случваше, докато някой го открие и подкрепи с вино и хляб.

Стана по-предпазлив след инцидента с войните на Ирод, винаги пътуваше сам, никога не се обвързваше с пътуващите секти и групи.

Понякога хората го питаха:

— Ти ли си пророка, когото очакваме?

Той клатеше глава и отвърщаше:

— Търси Исус. Търси Исус.

Белият град бе изграден предимно от едно- и двуетажни къщи от камък и кирпич, които обграждаха пазарния площад с древната, семпла синагога. Пред синагогата седяха на приказка старейшините, облечени с черни роби и заметнати през глава с шалове.

Градът бе чист и процъфтяващ. Рядко по улиците му се срещаха просяци, а и те бяха поохранени. Улиците следваха извивките на хълма, на който градът бе построен.

Навсякъде се носеше дъхът на прясно нарязано дърво, и шумът на дърводелските работилници, защото градът дължеше славата си на своите изкусни дърводелци. Той бе разположен в покрайнините на

Израелската долина, близо до търговския път между Дамаск и Египет и често от него излизаха кервани, пълни с изделията на градските занаятчии.

Градът се наричаше Назарет.

Най-сетне лудият бе открил своя Назарет.

Хората от града го разглеждаха с любопитство и подозрителност докато се клатушкаше из пазарния площад. Приличаше на странстващ проповедник или на обладан от зъл дух. На просяк или на член на секта като тази на зилотите^[2], на които не се гледаше с добро око в последно време заради бедствието, което бяха донесли на Ерусалим преди четиридесет години. Жителите на Назарет не обичаха нито бунтовниците нито фанатиците. Живееха охолно, по-богато отколкото преди римското нашествие.

С мълчание посрещаха и изпращаха лудия, докато той се щуреше из пазара. Жените увиваха охранените си тела с вълнени шалове, а мъжете загръщаха памучните си наметки, за да не се докосне до тях. При друг случай биха го попитали какво търси в града, но имаше нещо в напрегнатия му поглед, в живото му, подвижно лице, което независимо от измършавелия му вид ги караше да се отнасят към него с уважение.

Когато стигна средата на пазарния площад лудия спря и се огледа. Изглежда не забелязваше хората около себе си. Премигна и облиза устни.

Край него премина една жена, като го гледаше предпазливо. Той ѝ заговори с мек глас, обмисляйки всяка дума.

— Това ли е Назарет?

— Това е — кимна тя и забърза.

През площада пресичаше мъж, облечен с вълнена роба на червени и кафяви райета. Малка червена шапка едва прибираше черната му, къдрава коса. Лицето му бе пълно, добродушно.

Лудият се изпречи на пътя му и го спря.

— Търся един дърводелец.

— Много дърводелци има в Назарет. Това е градът на дърводелците! Самият аз съм дърводелец — човекът говореше шеговито, покровителствено. — С какво мога да ти услужа?

— Познаваш ли един дърводелец на име Йосиф? Потомък на Давид^[3]. Има няколко деца и жена на име Мария. Едно от децата се

казва Исус.

Добродушният човек придаде на лицето си подигравателно-замислен израз и се почеса по врата.

— Познавам няколко Йосифа. И не малко Марии... — очите му блеснаха, а устните се извиха в саркастична усмивка. — Май се сещам за кого говориш. Има един нещастник надолу по оная улица, — той посочи с ръка — жена му се казва Мария. Опитай там. Лесно ще го откриеш, ако не е излязъл на някъде. Питай за човека, който никога не се смее.

Лудият се загледа в посоката, в която го бяха упътили. Веднага след като откри с очи улицата той забърза към нея с вдървена походка.

Улицата бе тясна и изпълнена с мириса на рязано дърво. Краката му затънаха в талаша.

В Назарет въздухът не бе така сух, както в пустинята. Беше като топло английско лято, безгрижно, сладко...

Сърцето на лудия се разтуптя.

От работилниците се разнасяше трясъкът на чукове и стърженето на триони. Край стените на тясната улица стояха наредени дъски с различна големина и форма и той с мъка се запровира през тях.

Внезапно се спря, обхванат от страх.

Много от дърводелците работеха на тезгяси изкарани пред вратите на къщите си. Едни топяха дървени летви в съдове с вряла вода, други въртяха колелата на примитивни стругове, придавайки на дървото невъобразими форми.

Те вдигаха глава, когато минаваше край тях. Той се приближи към един от тях, облечен с кожена престилка, който дялкахе някаква фигурка.

— Какво искаш — запита го човекът като се вторачи в него с късогледите си очи. — Нямам пари за просяци.

— Не съм просяк. Търся един, който живее на тази улица.

— Как се казва?

— Йосиф. Жена му се казва Мария.

Човекът махна с ръката, в която държеше фигурката.

— Две къщи по-надолу, на отсрещната страна на улицата.

Разтрепера се и се обля в пот.

Глупако — това е само...

О, Боже...

Вероятно нищо няма да знаят. Това е само съвпадение.

О, Боже!

Пред къщата, към която лудия се приближи имаше подпрени само няколко дъски, издялани от дърво с по-лошо качество от това на другите. Пейката до входа бе клюмнала на една страна, а човека, който седеше на нея и поправяше някакъв стол, имаше нещастен вид. Лицето му бе покрито с бръчки и пропито с бедност.

Лудият сложи ръка на рамото му и той се изправи. Очите му гледаха уморено, а брадата му бе рядка и посивяла. Той се покашля може би изненадан, че го прекъсват.

— Ти ли си Йосиф? — запита го лудия.

— Нямам пари.

— Не искам нищо, освен да поговорим.

— Аз съм Йосиф. Какво искаш да знаеш?

— Имаш ли син?

— Няколко, а също и дъщери.

Оня замълча. Йосиф го заразглежда с любопитство. Изглеждаше уплашен. За първи път в живота си Йосиф почувства себе си причина за нечий друг страх.

— Какво има?

Лудият поклати глава.

— Нищо — отвърна той сухо. — Жена ти Мария ли се казва? От Давидовия род ли си?

Човекът размаха ръце нетърпеливо.

— Да, да — макар и едното и другото да ми носят само злини...

— Искам да се срещна с един от твоите синове. Имаш ли син на име Исус? Можеш ли да ми кажеш къде е?

— Тоя нехранимайко. Какво пак е направил?

— Къде е той?

Йосиф го загледа с пресметлив поглед.

— Ти да не си някакъв гадател? На сина ми ли си дошъл да помогнеш?

— Аз съм пророк. Мога да предсказвам бъдещето.

Йосиф се изправи с въздишка.

— Нямам много време. Трябва да закарам готовия материал в Наин колкото се може по-скоро.

— Искам да го видя.

— Ще го видиш. Ела.

Йосиф поведе лудия през тесния проход към затрупания с боклуци, дървени парчетии и купища талашът заден двор.

Влязоха в потъналата в сумрак къща.

Лудият дишаше тежко.

В първата стая, очевидно кухня, жена клечеше край глинената пещ. Беше висока и възпълничка. Дългата и черна коса, разрошена и мръсна, се спускаше над нейните големи, лъскави очи, които го разглеждаха с топла чувственост.

— Виждам, че си намерил доста богат клиент, Йосифе — каза тя подигравателно.

— Той е пророк.

— О, пророк. И гладен, предполагам. Нямаме излишна храна нито за пророци, нито за просяци — тя посочи с дървения черпак към сгушената в ъгъла на стаята дребна човешка фигура. — Онова безполезно същество и така изяжда достатъчно — докато говореше фигурата се размърда.

— Той търси нашият Исус — каза Йосиф на жената. — Може би е дошъл, за да ни отърве от теглото.

Жената хвърли кос поглед на лудия и сви рамене. Тя облиза устни с дебелия си език.

— Може би си прав. Има нещо в него...

— Къде е той? — попита развълнувано лудия.

Жената намести с ръка едрите си гърди под грубата, кафява рокля, която носеше. Тя отърка ръка в пазвата си и погледна лудия закачливо.

— Исусе! — извика тя, без да се обръща.

Фигурата в ъгъла се изправи.

— Ето го — каза жената не без задоволство.

Как?

Това...

Исус!
Нуждая се...
НЕ!

Лудият се намръщи и заклати бързо глава.

— Не, — каза той — не.

— Какво искаш да кажеш с това „не“? — попита жената раздразнено. — Не ме интересува какво ще правиш с него. Само да спре да краде. За нищо друго не го бива, ама някой ден ще си изпати като открадне от някой дете не го познава...

— Не...

Фигурата бе уродлива.

Имаше голяма, изострена гърбица и перде на едното око. На лицето се мъдреше безсмислено и тъповато изражение. От устните му капеше слюнка.

— Исусе?

Съществуването се изкикоти като чу името си. Пристъпи несигурно, клатушкайки се напред.

— Исус — произнесе то с мъка. — Исус.

— Това е всичко, което може да казва — заговори жената. — От малък си е такъв.

— Господ така е отсъдил — каза Йосиф.

— Що не млъкнеш! — озъби се тя на мъжа си.

— Какво му е?

Гласът на лудия прозвуча патетично, почти отчаяно.

— От малък си е такъв — жената се върна при пещта. — Може да го получиш ако искаш. Вземи го с теб. Побъркан е и отвън и отвътре. Вече бях бременна с него, когато родителите ми ме омъжиха за този полумъж...

— Ти свиньо! Ти безсрамна... — Йосиф се задъха безсилен пред усмихващата се жена. Опита се да се усмихне, за да спаси накърнената си чест.

— За това ли ги разправяш тия небивалици? Заченат от ангел. От дявола по-скоро!

— Той беше дявол — ухили се тя. — И беше мъж...

Йосиф замръзна за миг, след това си спомни за страха, който всяваше у лудия и се обърна към него с дебел глас:

— Каква работа имаш с нашия син?

— Искан да говоря с него. Аз...

— Той не е нито оракул, нито гадател, за какъвто по едно време го мислехме. Все още има хора в Назарет, които идват при него за лек или да им предскаже бъдещето, но той само се кикоти и си повтаря името...

— Сигурни ли сте, че няма нещо в него, нещо, което не сте забелязали?

— Сигурни! — възкликна Мария. — Достатъчно сме закъсали за пари. Ако имаше нещо досега да сме го открили.

Исус отново се изкикоти.

— Исус — каза той. — Исус. Исус.

Той се втурна в другата стая.

Йосиф се затича след него.

— Не влизай там. Пак ще се изпикаеш на пода.

Докато Йосиф беше в другата стая Мария хвърли на лудия още един предизвикателен поглед.

— Ако можеш да предсказваш бъдещето ела някой път да предскажеш и моето. Довечера, например, след като той тръгне за Наин...

Йосиф довлачи Исус в кухнята и го накара да седне на един стол в ъгъла.

— Стой тук, копеле!

Лудият поклати глава.

— Това не е възможно...

Нима историята се е променила?

На тези събития ли се основаваше тя?

Това бе невъзможно...

— Какво има? — запита Йосиф като се втренчи в изпълнения с агония поглед на лудия. — Какво виждаш? Ти каза, че можеш да предсказваш бъдещето. Кажете кога ще ни потръгне.

— Не сега — отвърна пророкът, обръщайки се настрани. — Как бих могъл? Не сега.

Той изтича от мрачната къща навън, на слънце. Затича се надолу по улицата сред уханието на нарязан дъб, кедър и кипарис.

Някои от дърводелците го проследиха с поглед, чудейки се дали не е крадец. Но видяха, че не носи нищо.

Той дотича обратно до пазарния площад и се спря оглеждайки се с празен поглед наоколо.

Лудият, пророкът, Карл Глогауър, пътешественикът във времето, невротичния маниак-психиатър, търсачът на житейски ценности, мазохиста, човекът с влечение към смъртта и комплекс за месия, анахронизмът, се отправи през многолюдния пазар като си поемаше мъчително въздух.

Най-сетне бе намерил човека, когото търсеше. Намерил бе Исус, синът на Мария и Йосиф.

Намерил бе един човек, който без съмнение е имбецил по рождение.

Добродушният човек с малката червена шапка все още бе на пазара и избираше сватбен подарък сред живописните гърнета. Когато странникът премина край него той кимна.

— Този е.

— От къде е?

— Нямам представа. Не е от нашия край, ако се съди по произношението. Предполагам, че е някакъв роднина на нашия стар, вечно тъжен приятел Йосиф, дето жена му...

Продавачът на грънци се засмя.

Наблюдаваха го как присяда уморено в сянката на синагогата.

— Какъв е той? Религиозен фанатик? Зилот или нещо подобно?
— запита грънчаря.

Другият поклати глава.

— По-скоро прилича на пророк, не мислиш ли? Не зная. Може да му се е случила беда, там откъдето идва и да е дошъл за помощ при роднините си...

— Да търси помощ от стария Йосиф! — човекът се разсмя.

— Кой знае? Ако е загубил всичко на този свят — каза мъжът с червената шапка. — Едва ли е получил нещо от Йосиф. Не стоя много дълго при него.

— Няма къде другаде да иде — каза уверено човекът, който продаваше грънци.

Остана край стените на синагогата до падането на нощта. Постепенно започна да огладнява. Но освен това, за първи път от много месеци насам започна да изпитва страст. Желанието сякаш идваше да го спаси от страшната бъркотия в главата му.

Изправи се бавно и потъна в мрака на града.

Най-сетне намери улицата на дърводелците, сега потънала в тишина. Отделни гласове и кучешки лай долитаха иззад високите стени.

Стигна до къщата. Пейката я нямаше, също и дъските. Вратата беше затворена.

Той почука.

Никакъв отговор.

Почука малко по-силно като се чудеше защо трябва да спазва някаква дискретност.

Вратата се отвори и очите ѝ се впериха в него. Надари го с мазна, доволна усмивка.

— Влез — каза тя. — Тръгна за Наин преди няколко часа.

— Гладен съм — каза той.

— Ще ти дам да ядеш.

Нещо се размърда в тъмнината на кухнята, но той не му обърна внимание. Забърза след нея към следващата стая. Вътре гореше лампа. Малка стълба водеше към един отвор в тавана.

— Почакай тук — нареди му тя. — Ще ти донеса нещо за ядене.

Няколко пъти влиза и излиза от кухнята, като му донесе първо вода да се измие, после чиния с изсушено месо, хляб и чаша вино.

— Това е всичко, което имаме — каза тя.

Вгледа се в неговото потъмняло, измъчено лице. Имаше малко по-приятен вид сега, след като бе почистил мръсотията от лицето и дрехите си и бе сресал косата си. Докато се хранеше не посмя да вдигне очи към нея.

Изведнъж дочу как тя започна да диша на пресекулки. Похот завладя едрото ѝ тяло. Вдигна високо роклята си и седна с разтворени крака на стола до него.

Той продължи да дъвче, но сега очите му не се откъсваха от тялото ѝ.

— Побързай — каза тя.

Той преглътна последното парче и бавно допи останалото вино.

В следния миг тя се хвърли отгоре му, ръцете ѝ късаха висящите по него дрипи, пръстите и галеха слабините му, устните и милваха лицето му, едрото ѝ тяло притисна неговото.

Той изпъшка, вдигна нагоре полата ѝ, сграбчи я и я събори на пода, разтваряйки припряно краката ѝ.

Тя стенеше, викаше, ръмжеше, гърчеше се обхваната от страст, след това замря, докато той продължаваше безумната си езда. В един миг вдигна поглед и замръзна, забравил страстта.

От вратата с празна усмивка ги гледаше идиотът, с капеща от устата му слюнка.

[1] Т.е. предписанията на юдаизма, съсредоточени в първите пет книги на Вехтия завет — Петокнижието. ↑

[2] Зелоти (евр.) — буквално „ревностни привърженици“, фанатични защитници на Мойсеевия законник. ↑

[3] Според Вехтия завет — цар на Израело-Юдейската държава (X в. пр.н.е.). ↑

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

*И словото стана плът и пребиваваше
между нас.*

Йоан 1:14

Дискусионната група „Юнг“ се събираше всеки вторник на втория етаж на книжарница „Мандала“ за разискване на трудни теоретични проблеми, групови анализи и групова терапия.

Глогауър не бе организатор на групата, но с радост предоставяше помещението за срещи. За него бе голямо удоволствие да общува със себеподобни поне веднъж седмично.

Макар да ги обединяваше интереса към Юнг, всеки от тях си имаше и собствени интереси. Мис Рита Блен се трудеше над карта за трафика на летящите чинии, но никой не знаеше действително ли вярва в тяхното съществуване. Хюдж Джойс бе убеден, че архетиповете на Юнг произхождат от древната раса на лемуриите, изчезнали без следа преди хилядолетия. Алън Чедар, най-младия в групата, бе побъркан на тема индийска мистика, а организаторката — Сандра Петерсън, бе спец по магиите.

Джеймс Хедингтън се интересуваше от времето. Сър Джеймс Хедингтън, физик, изобретател от войната, заможен притежател на най-разнообразни отличия присъдени му за помощта, която е оказал на Съюзниците, бе гордостта на групата. По време на войната се бе прославил като голям импровизатор, ала веднага след края и се бе превърнал в срама на Военното Министерство. Смятаха го за чалнат и, което е още по-лошо, за човек който обича да демонстрира това си качество пред публика.

Сър Джеймс имаше слабо, аристократично лице (макар че бе роден в Норууд и родителите му бяха средна ръка хора), тънки устни, дълга бяла коса и черни, рунтави вежди. Носеше старомодни костюми, ризи и вратовръзки с избелели шарки. Често обичаше да разказва на

другите членове на групата за преодолените трудности при създаването на неговата Машина на Времето. Отвърщаха му с подигравки.

Една вечер, след като всички си бяха тръгнали, Хедингтън покани Глогауър да го посети в лабораторията му в Бенбъри.

— В момента работя над най-различни интересни експерименти като например да изпращам опитни зайчета на пътешествие във времето. На всяка цена трябва да дойдеш да погледаш.

— Не мога да повярвам — отговори Глогауър. — Наистина ли можете да изпращате разни неща във времето?

— О, да. Ти си първият, на когото го казвам.

— Не мога да повярвам! — и наистина не можеше.

— Ела и сам ще се убедиш.

— Защо ми се доверявате?

— О, не зная. Предполагам, защото те харесвам.

Глогауър се усмихна.

— Добре. Ще дойда. Кога ще е най-удобно?

— Когато пожелаеш. Защо не дойдеш в петък, ще прекараме заедно уикенда.

— Сигурен ли сте, че няма да ви преча?

— Ни най-малко!

— Имам приятелка...

— Ммм... — Хедингтън го погледна със съмнение. — Не бих искал да се разчува...

— Ще я разкарам.

— Така те искам! Ще хванеш бързия в шест и десет от Падингтън. Аз ще те чакам на гарата. До петък.

— До петък.

Глогауър го изпрати с усмивка. Старецът явно бе изкукал. Сигурно се е затрупал с всевъзможни скъпи електронни джунджурии в Бенбъри, но при всички случаи щеше да е удоволствие да прекара няколко дни извън Лондон.

Хедингтън притежаваше просторно старо имение в едно селце на две мили от Бенбъри. Сградата на лабораторията в двора бе съвсем нова.

Хедингтън бе наел две момчета за постоянни помощници, когато Глогауър пристигна с изследователя те тъкмо си тръгваха. Както и очакваше навсякъде бяха разхвърляни най-различни уреди, а от тавана висяха и се поклащаха сплетени жици и кабели.

— Насам — каза Хедингтън и поведе Глогауър към по-разчистената част на лабораторията. На широка дървена платформа бяха подредени и свързани с кабели няколко черни контейнера. В центъра им бе поставен един малко по-различен, сребристосив контейнер.

Хедингтън погледна часовника си и огледа циферблатите върху контейнерите.

— Сега. Да видим.

Той завъртя няколко копчета. След това се наведе над клетката в ъгъла и измъкна един бял, дърпащ се заек. Той постави заека в сребърния контейнер, още веднъж провери апаратурата, след това завъртя копчето в основата на платформата.

— Включвам — обяви той.

Глогауър премигна. Въздухът сякаш за миг се разтресе. Сребърният контейнер бе изчезнал.

— Боже мили!

Хедингтън се изкиска.

— Виждаш ли? На път във времето!

— Изчезна! — потвърди Глогауър. — Но това не значи, че е отишъл в бъдещето.

— Вярно. В същност той се е отправил в миналото. Не може да попадне в бъдещето. Неосъществимо е поне за сега.

— Добре. Искам да кажа, че това не доказва, че заекът пътува във времето.

— И къде тогава е отишъл? Можеш да повярваш на думите ми, Глогауър. Този заек се е върнал със стотина години в миналото.

— Откъде знаете?

— Извършвал съм опити на къси разстояния. Мога да изпращам назад във времето до доста точно определен момент. Повярвай ми.

Глогауър скръсти ръце.

— Вярвам ви, сър Джеймс.

— Сега сме се захванали с голямата работа. Смятаме да изпратим човек в миналото. Единственият проблем за сега е, че

пътуването е малко бурно. Виж... — той завъртя една ръчка. Внезапно сребристия контейнер се появи на платформата. Глогауър го докосна с ръка. Беше доста топъл.

— Ето — Хедингтън бръкна в контейнера и измъкна заека отвътре. Главата му бе обляна в кръв, а костите сякаш бяха натрошени. Все още дишаше, но очевидно изпитваше страхотни мъки.

— Разбираш ли какво искам да кажа? — попита Хедингтън. — Бедното нещастно същество.

Глогауър извърна глава.

Върнаха се в кабинета и Хедингтън започна да разказва за експериментите си. Глогауър бе запознат донякъде с физичната терминология и твърде горд, за да си признае, че в същност не разбира нищо от физика, та трябваше да прекара няколко часа в креслото, кимайки с престолено разбиране, докато Хедингтън продължаваше въодушевено.

Едва късно вечерта Хедингтън му показа спалнята. Стаята бе облицована с дърво и обзаведена с широко легло.

— Приятни сънища — каза Хедингтън на раздяла.

Същата нощ Глогауър се събуди и видя, че някой седи на ръба на леглото. Това бе Хедингтън и той бе чисто гол. Държеше ръката си на рамото на Карл.

— Мисля си, дали... — поде Хедингтън.

Глогауър поклати глава.

— Съжалявам, сър Джеймс.

— Е, добре — отвърна Хедингтън. — Добре.

Веднага след това той излезе.

Няколко дни по-късно Хедингтън му се обади, за да го покани отново да му гостува в Бенбъри, но Глогауър отказа вежливо.

— Справихме се с някои от дребните проблеми — заразказва Хедингтън. — Така например, открихме най-добрия начин за защита на пасажера. Но никой от моите хора не иска да рискува. Ти не изпитваш ли желание, Глогауър?

— Не — отвърна Глогауър. — Съжалявам, сър Джеймс.

През следващите няколко седмици Глогауър си имаше свои проблеми. Моника започна да го посещава все по-рядко, а когато идваше нямаше никакво желание за любовни упражнения.

Една нощ, вбесен и объркан, той се заяде с нея.

— Какво ти става? Студена си като сладоледена пръчка.

Тя потърпя известно време глупостите, които дрънкаше, след което каза уморено:

— Така и така мислех да ти кажа. Имам си друг приятел.

— Какво? — той моментално изстина. — Не ти вярвам.

Толкова сигурен бе, че никой друг не може да я хареса. Бореше се с непреодолимото желание да узнае името на съперника си.

— Кой е той? — запита накрая.

— Тя — каза Моника. — Едно момиче от болницата. По-различно е.

— О, Боже!

Моника въздъхна.

— Чувствам се облекчена, наистина. До гуша ми дойде от твоите емоции, Карл.

— Тогава защо не ме зарежеш напълно? Що за странен компромис е това?

— Предполагам, защото все още се надявам — каза Моника. — Все още мисля, че в теб има нещо, което си заслужава труда. Сигурно съм глупачка.

— Какво се опитваш да направиш с мен? — извика той истерично. — Какво... какво..? Ти ме предаде!

— Виж какво, Карл. Това не е предателство. Това е някаква гадна ваканция.

— Тогава по-добре да я направиш постоянна — извика той невъздържано и захвърли дрехите по нея. — Майната ти, кучко!

Тя се изправи уморено и започна да се облича.

Когато свърши се отправи към вратата. Той плачеше на леглото.

— Чао, Карл.

— Майната ти!

Вратата се затвори.

— Ти кучко! Ти, мръсна кучко!

На следващата сутрин той се обади на сър Джеймс Хедингтън.

— Промених решението си — каза той. — Ще направя това, което искате. Готов съм да се подложам на опита. Имам само едно условие.

— Какво е то?

— Искам аз да избира времето и мястото, където да отида.

— Съгласен.

След седмица те се отправиха с частна яхта към Близкия изток. Няколко дни по-късно той напусна 1970 и пристигна в 28 година от Новата Ера.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

В синагогата бе прохладно и тихо, миришеше на тамян. Облечен в чиста бяла роба, която Мария му бе дала тази сутрин, той позволи на равините да го въведат в двора. И те, подобно на хората от града, не знаеха какво да правят с него, но поне бяха уверени, че не е обладан от зли духове.

От време на време той се оглеждаше с учудване или опипваше робата с изненада. Почти бе забравил за Мария.

— Във всеки един от нас се крие манията за месия, Карл — бе казала веднъж Моника.

Спомените му не бяха вече така пълни, ако това въобще бяха спомени, а не объркана игра на въображението.

— По това време в Галилея е имало десетки месии. Това, че Исус се е превърнал в мит и религия е една историческа случайност...

— Едва ли нещата са толкова прости, Моника.

Не бе нещо необичайно за равините да дават убежище на многобройните пророци, които кръстосваха Галилея, стига те да не бяха членове на някоя поставена извън закона секта.

Но този бе по-странен от останалите. Лежеше неподвижно, със замръзнало изражение на лицето, а от очите му, изпълнени с безкрайна мъка, се стичаха сълзи.

„Науката може да обясни «как», но никога не пита «защо» — чуваше той гласа на Моника. — Този въпрос няма отговор.“

— А кой иска да узнае отговора на такъв въпрос?! — сама се питаше тя понякога.

— Аз, представи си.

— Добре, тогава никога няма да го узнаеш.

Мръсник! Лъжец! Копеле!

Защо ли винаги са го унижавали така?

— Седни, синко — каза равинът. — Какво искаш да ни запиташ?

— Къде е Христос?

Не разбираха езика, на който им говори.

— Гръцки ли е? — запита един, но друг поклати глава.

Той се намръщи и се огледа с помътнял поглед.

— Уморен съм — каза той на техния език.

— Откъде идваш? — запита един от равините.

Той помълча и отвърна:

— Ха-олам хаб-бах...

Те се спогледаха.

— Ха-олам хаб-бах — повториха след него.

— Ха-олам хаб-бах. Ха-олам хаз-зех. Светът, който идва и светът, който е.

— Носиш ли ни послание? — каза един от равините. Този пророк бе толкова различен, толкова странен, сякаш бе истински пророк. — Послание?

— Не зная — отвърна пророка с пресипнал глас. — Трябва да си почина. Уморен съм. Мръсен съм. Извърших грях.

— Ела. Ще те нахраним и подслоним. Ще ти покажем къде да се изкъпеш и къде да се помолиш.

Слуги донесоха гореща вода и той се изми. Сресаха му брадата и косата и му подрязаха ноктите.

След това в килията, която бяха подготвили за него, му поднесоха богато угощение, но той почти не яде. И леглото със сламен матрак бе твърде меко за него. Отвикнал бе. Но не бе успял да си откъдне в къщата на Йосиф и затова си полегна.

Спа лошо, често викаше насън, но равините, които слушаха отвън не можаха да разберат онова, което казва.

— Последното нещо, което бих си помислила е, че ще изучаваш арамейския, Карл. Нищо чудно, че ти...

*Мой бяс и изкушение, моя страстна мечта... Разпятие мое...
Моя любов и похот, моя нужда, храна, спасение... мой господар и роб,
плът моя... и щастие, и разрушение...*

О, за всички любовни мигове, които можеш да имам, ако бях силен; за Ева и ония, които не искаха да приемат моята слабост; за всички награди в името на силата ми и всичко истинско, което ме прави силен, жадувам.

Това е последна ирония.

Най-вярната ирония — неизбежна и справедлива.

Само че тя не ми стига...

Карл Глогоуър остана в синагогата няколко седмици. Прекарваше времето си в библиотеката, ровеше в пожълтените свитъци търсейки отговора на това, което го измъчваше. Но думите от Заветите, които в много случаи търпяха двояко тълкуване, само го объркваха. Нямаше нищо, за което да се хване, което да му покаже къде е сгрешил.

* * *

Това е комедия. Заслужавам ли такава участ? Няма ли никаква надежда? Никакво решение?

Равините се държаха на дистанция от него. Бяха го приели за свят човек. Гордееха се с пребиваването му в синагогата. Бяха уверени, че е избраник на Бога и чакаха търпеливо да им заговори.

Но пророка проговаряше рядко като произнасяше под носа си неразбираеми тиради на техния език примесени с неясни словосъчетания от неговия.

В Назарет хората не говореха почти за нищо друго, освен за него. Знаеха, че е някакъв родственик на Йосиф и той с гордост го потвърждаваше. И тъй като Йосиф бе от рода Давидов, смятаха и пророка за потомък на Давид. Всички се съгласиха, че това е важно предзнаменование.

Една събота той се появи в двора на синагогата и седна сред хората, дошли да се помолят.

Човекът, който четеше от свитъка се обърка и започна да го поглежда с крайчеца на окото.

Пророка седеше и слушаше с отсъстващо изражение.

Старейшината на равините, който го гледаше с объркване, даде знак да му предадат свитъка. Едно момче се завтече и постави свитъка в ръцете на пророка.

Пророка изненадано се втрени в знаците по пергамента. След това изправи рамене и зачете с ясен глас, почти без следа от обичайния акцент. Четеше от книгата на Исая.

Хората го слушаха с нараснало внимание.

„Духът на Господа е на Мене, защото Ме е помазал да благовестявам на сиромасите, прати ме да оповестя освобождение на пленниците, и прогледване на слепите, да пусна на свобода угнетените, да проглася благоприятната Господна година“.

И като затвори книгата, върна я на служителя и седна, а очите на всички в синагогата бяха впити в Него.

Лука 4:12-18

Глогауър преустанови заниманията си със Заветите и започна да излиза по улиците и да заговаря хората. Отнасяха се към него с уважение, често търсеха съвета му, а той се стареше да им помогне с каквото може.

Не се бе чувствал толкова добре от времето на първите си срещи с Ева.

Но този път бе взел твърдо решение да не губи.

Когато за първи път го поканиха за ръкополагане на болен той отказа, но веднъж, когато по думите на близките прецени, че очевидно се касае за хистерична слепота, той постави ръцете си на челото на болната жена и тя мигновено прогледна.

На следващия ден той видя Мария да пресича пазарния площад, водейки за ръка своето копеле. Глогауър се обърна и забърза към синагогата.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Последваха го, когато напусна Назарет и се отправи към Галилейското езеро. Той бе пременен в бяла ленена роба и пристъпваше с величествено достойнство и грациозност, които подобаваха само на един велик водач, велик пророк, но макар той да смяташе, че ги води, в същност те го подкарваха пред себе си.

На онези, които ги спираха по пътя, те казваха:

— Той е нашият месия.

И вече имаше слухове за чудеса.

Моят миг, моята роля, моята съдба. За да преодолее едно изкушение, първо трябва да се поддам на друго. Страх и гордост. Живей в лъжа, за да сътвориш истината. Предадох много хора, които ме бяха предали, защото бях предал себе си.

Моника би се възхитила от прагматизма ми сега...

Когато срещаше болни той ги съжаляваше и се опитваше да им помогне, защото те го очакваха от него. На повечето не можеше да помогне, но при някой, при които болестта беше психосоматично обусловена, той имаше успех. Те вярваха в неговата сила повече отколкото в своята болест. Така сами му помагаха да ги излекува.

Когато пристигна в Капернаум над петдесет човека го последваха по улиците на града. Вече се бе разчуло, че по някакъв начин е свързан с Йоан Кръстител, който се радваше на значително уважение в Галилея и бе провъзгласен за пророк от фарисеите. Но този човек им се струваше много по-могъщ от Йоан.

Не беше добър оратор, като Кръстителя, но пък можеше да прави чудеса.

Капернаум се простираше край равното като огледало Галилейско езеро, къщите му бяха оградени от китни градини.

Рибарски лодки се полюшваха край белия кей, както и няколко поголеми ладии, които го свързваха с другите крайезерни градове.

Макар от всички страни да се издигаха хълмове, самият Капернаум бе построен на равно, закътан между тях. Градът бе тих и като повечето градове в Галилея жителите му бяха знатни хора. Гръцки, римски и египетски търговци си срещаха по улиците му и много от тях имаха тук собствени къщи. Занаятчи, корабостроители, знахари, законоведи и книжници съставяха една просперираща средна класа, защото градът бе на границата между провинциите Галилея, Трахонитис и Сирия и макар сравнително малък, бе важен търговски и транспортен възел.

Странният, смахнат пророк нахлу в града с развени от вятъра поли на бялата роба, следван от многоцветно множество от просяци и богаташи.

Носеше се мълва, че можел да предрича бъдещето, че бил предсказал ареста на Йоан Кръстител от Ирод Антипа и не след дълго това се случило в Перея.

Това бе, което ги впечатляваше. Предсказанията му нямаха общ характер, с неясна терминология и смътен смисъл както на останалите пророци. Говореше за неща, които ще се случат в близкото бъдеще и ги описваше с подробности.

Никой до този момент не знаеше името му. Това му придаваше допълнителна тайнственост, извисяваше го в очите им. Той беше просто пророкът от Назарет, или Назарянина.

Някои твърдяха, че е роднина и дори син на един дърводелец от Назарет, но това можеше да е грешка дължаща се на факта, че думите „магесник“ и „син на дърводелец“ се изписваха с подобни символи.

Имаше дори един слух, според който името му е Исус. Няколко пъти се обръщаха към него с това име, но той отричаше да е неговото или въобще не отговаряше.

Неговите пророчествата не бяха надарени с огъня и логиката на Йоановите и много от изказванията му оставаха неразтълкувани дори от свещенослужителите и книжниците, които идваха да го слушат.

Този човек говореше за Бог, но по странен начин и изглежда като Йоан бе свързан с есеите, защото подобно на тях проповядваше срещу личното облагодетелстване и наричаше човечеството братство.

Но чудесата бяха онова, което ги заинтригуваше най-много, докато го следваха към красивата синагога на Капернаум.

Никой пророк преди него не бе успял да изцели болен или да вникне така добре в грижите на хората. Впечатляваха се повече от неговото умение да съчувства, отколкото от думите му.

Но понякога той се затваряше в себе си и отказваше да говори, унесен в мислите си, и тогава забелязваха колко измъчени са очите му. В такива мигове го оставяха насаме, защото вярваха, че общува с Бога.

Тези периоди ставаха все по-редки и той прекарваше все повече време с болните и онеправданите, стараейки се всячески да им помогне и дори най-мъдрите и заможни хора в Капернаум започнаха да го уважават.

Може би най-голямата промяна в него бе, че за първи път в живота си Карл Глогауър бе забравил за съществуването на Карл Глогауър. За първи път в живота си той правеше това, което бе смятал, че е твърде слаб да прави, осъществяваше най-голямата си амбиция, която бе изоставил заедно с психиатрията.

Имаше и още нещо, което осъзнаваше по-скоро инстинктивно, отколкото интелектуално. Най-сетне бе получил възможност едновременно за потвърждение и изкупление на своя живот до момента, когато бе избягал от Йоан Кръстител в пустинята.

Но неговия живот вече нямаше никакво значение. Защото сега той даваше живот на един мит, поколения преди този мит да бъде роден. Той бе завършващ стадий от един духовен цикъл. Уверен бе, че не променя историята, а просто я изпълва със съдържание.

И тъй като винаги бе мислил за Исус като за мит, сега се чувстваше задължен да превърне Исус от произведение на митогенезата в обективна реалност. „Какво значение?“ — се питаше понякога, но бързо отхвърляше въпроса, защото такива въпроси го объркваха, зад тях се криеха клопки, възможност за бягство и поредното себепредаване.

Затова той говореше в синагогата, говореше за един Бог — подобър от този, за който бяха чували слушателите му, а когато успяваше да си ги припомни, той им разказваше притчи.

Постепенно, необходимостта за разумно оправдание на това, което върши избледня, неговата личност започна да губи очертанията си и да се заменя с друга — която отдаваше все по-голямо и по-голямо

значение на ролята, за която е избрана. От всяка гледна точка това бе една „архетипна“ роля. Роля достойна за ученик на Юнг. Тази роля отиваше далеч отвъд простата имитация. Една роля, която трябваше да изпипа до последния детайл.

Карл Глогауър бе открил реалността, която бе търсил. Но това не означаваше, че вече не го разяждат съмнения.

И в синагогата имаше човек хванат от духа на нечист бяс; и той извика със силен глас: Ех, какво имаш Ти с нас, Исусе Назарянине? Нима си дошъл да ни погубиш? Познавам Те Кой си Ти, Светият Божий. Но Исус го смъмра, казвайки: Млъкни и излез из него. И бясът, като го повали напред, излезе него, без да го повреди никак. И всички се смаяха, и разговаряха си помежду си, думайки: Какво е това слово, дето Той с власт и сила заповядва на нечистите духове, и те излизат? И слуха се разнесе за него по всичките околни места.

Лука 4: 33–37

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

*Защото зная, че е жив Изкупителят ми, И
че в последно време ще застане на Земята.*

Йов 19: 25

*O felix culpa, quae talem ac tantum meruit
habere Redemptorem.*^[1]

Мисал^[2] — Exultet
от „Света неделя“

— Масова халюцинация. Чудеса, летящи чинии, духове, чудовища, все едно и също — мърмореше Моника.

— Напълно възможно. Но защо са ги виждали? — отвърна той.

— Защото са искали да ги видят.

— Но защо са искали?

— Защото са изпитвали страх.

— И мислиш, че това е всичко?

— Не е ли достатъчно?

Когато за първи път напусна Капернаум, следваха го много повече хора.

В града вече се чувстваше неудобно, заобиколен постоянно от тълпа, жадуваща да присъства на поредното чудо.

Събираше хората да им говори извън градовете, по склоновете на хълмовете или по бреговете на реките.

Беседваше с умни, грамотни хора, които изглежда имаха нещо общо с него. Между тях бяха и рибарите Симон, наречен Петър и брат му Андрей и Йоан^[3] и други. Имаше един знахар и надничар, който го бе чул да говори в Капернаум.

— Трябва да сте дванадесет — каза им той един ден и се усмихна. — Като зодиака.

И ги избра според имената им.

— Има ли сред вас човек на име Петър? Има ли друг на име Юда?

А когато ги подбра, помоли другите да се отдалечат за малко, защото искаше да говори с тях насаме.

Трябва да е точно, както си го спомням. Ще има трудности, противоречия, но в края на краищата трябва да изградя основата.

Хората забелязваха, че той не обича да си мери думите. В изказванията си бе по-краен и от Йоан Кръстителя. Малко пророци са били толкова храбри, още по-малко са говорели с такава увереност.

Много от идеите му бяха странни. Много от нещата, за които говореше им бяха непознати. Някои от фарисеите смятаха, че богохулства.

Но когато сподвижници му го молеха в името на каузата да посмекчи своите изказвания, той се усмихваше и клатеше глава.

— Не. Трябва да кажа това, което трябва да кажа. Решението е взето.

Един ден той срещна есеец от колонията край Макаерус.

— Йоан иска да говори с теб — каза му есееца.

— Той жив ли е още? — запита го той.

— Затворен е в Перея. Изглежда, че Ирод е твърде уплашен, за да го убие. Позволил е на Йоан да се разхожда в градината на двореца и да се среща с хората си, но Йоан се опасява, че Ирод скоро ще събере кураж и ще нареди да го пребият до смърт или да му отрежат главата. Има нужда от твоята помощ.

— Как мога да му помогна? Той ще умре. Няма надежда за него.

Есееца се вгледа неразбиращо в лудите очи на пророка.

— Но, учителю, никой друг, освен теб не може да ми помогне.

— Не трябва да ми се помага. Той трябва да умре.

— Той ми заръча, ако откажеш да ти предам, че веднъж си го предал, да не го предаваш и втори път.

— Аз не го предавам. Аз изкупвам предателството си. Направих това, което трябваше да направя. Изцелявах недъгавите и пророкувах на сиромасите.

— Но той има нужда от твоята помощ, учителю. Ти можеш да спасиш живота му. Ти си могъщ и хората се вслушват в думите ти. Ирод не ще посмее да ти се противопостави.

Пророка дръпна есеца настрана от останалите.

— Животът му не може да бъде спасен.

— Такава ли е Божията воля?

Пророкът замълча и сведе поглед към земята.

— Йоан трябва да умре.

— Учителю, такава ли е Божията воля?

Пророкът вдигна очи и заговори унесено:

— Ако аз съм Бог, то тогава такава е Божията воля!

Обхванат от безнадеждност есеецът се обърна и бавно се отдалечи.

Пророкът въздъхна, спомняйки си за Йоан и за това колко много го харесваше. Но нищо не можеше да се направи. Без съмнение той дължеше живота си на Йоан. Но с нищо не можеше да му помогне. Йоан Кръстител бе обречен да умре.

Продължи да броди из Галилея следван от сподвижниците си. С изключение на дванадесетте начетени мъже повечето бяха прости, бедни хорица. Имаше много готови да последват Йоан срещу римляните. На Йоан сега бе затворен.

Може би този човек щеше да ги поведе на бунт срещу богатите от Ерусалим, Йерихон и Кесария?

Уморени и гладни, с възпалени от слънцето очи, те вървяха след човека с бялата роба. Нуждаеха се от надежда и я намираха в него. Защото го виждаха да прави чудеса.

Веднъж, когато проповядваше от една лодка, което той правеше често, и пое обратно към брега през плитчините, стори им се, че върви по водата.

През есента из Галилея се разнесе мълвата, че Йоан е бил обезглавен. Отчаянието от смъртта на Кръстителя прерасна във вяра в новия пророк.

От Кесария, в чийто околности най-често се срещаха луди и пророци, ги прогониха римските стражи.

И в други градове не ги пускаха откакто славата на пророка бе пораснала. Политическият климат се променяше. Не само римските, но и юдейските официални власти не искаха да търпят новия пророк така, както бяха търпели Йоан.

Все по-трудно си набавяха храна. Живееха предимно от подаяния, което нерядко означаваше животински глад.

Карл Глогауър, знахар, психиатър, хипнотизатор, месия, ги учеше да не обръщат внимание на глада и да го пречупват със силата на волята.

Тогава фарисеите и садукееите дойдоха при Исуса, и, за да Го изпитат, поискаха Му да им покаже знамение от небето. А Той в отговор им рече: Когато се свечери, думате — Времето ще бъде хубаво, защото небето се червенеет. А сутрин: Днес времето ще бъде лошо, защото небето се червенеет намръщено. Вие знаете да разтълкувате лицето на небето, а знаменията на времената не можете!

Матей 16: 1–3

Все по-често го наричаха с името, което бяха чули: Христос, Назарянина. В повечето случаи това не му правеше впечатление, но понякога предизвикваше в него гняв и той се нахвърляше върху тях с груби, обидни думи.

— Карл Глогауър! Карл Глогауър! — повтаряше им често.

И те казаха: „Ето! Той говори с гласа на Адоная!“

— Не ме наричайте с това име! — крещеше той и те уплашени се отдръпваха от него, докато се посмекчи гневът му. Не след дълго той сам ги търсеше, сякаш жаден за присъствието им.

Страхувам се от моя собствен дух. Страхувам се от самотния Глогауър.

* * *

С идването на зимата се върнаха в Капернаум, който се бе превърнал в крепост на неговите последователи.

Зимата в Капернаум той прекара в разговори с всички, които го слушаха и словата му най-често касаеха пророчества.

В тези пророчества ставаше дума главно за неговата съдба и за съдбата на неговите последователи.

Тогава заръча на учениците си, никому да не казват, че Той е Исус Христос. От тогава Исус почна да известява на учениците Си, че трябва да отиде в Ерусалим, и много да пострада от старейшините, главните свещеници и книжниците, и да бъде убит, и на третия ден да бъде възкресен.

Матей 16: 20–21

Седяха пред телевизора в нейния апартамент. Моника ядеше ябълка. Беше между шест и осем в една топла неделна вечер. Моника махна към телевизора с полуизгризаната си ябълка.

— Погледни тази глупост — каза тя. — Ако си честен ще признаеш, че не означава нищо за теб.

Програмата беше религиозна, за някаква поп-опера в една църква в Хампстед. Операта пресъздаваше светото разпятие.

— Попгрупа край олтара — продължи тя. — Какво падение.

Той не отговори. По някакъв неясен начин предаването наистина му се струваше неприлично. Не искаше да спори.

— Как се казваше групата? „Магът“^[4]?

— Много смешно! Ще го спра, ако нямаш нищо напротив.

— Не, искам да гледам. Забавно е!

— Изключи го, за Бога!

— А ето го и Христос. Каква гадна карикатура!

Черният певец, който играеше Христос, започна да припява тъповати стихчета за братство между хората, почти заглушаван от баналния инструментален акомпанимент.

— Ако така е звучал и тогава, нищо чудно, че са го разпънали — каза Моника.

Той се пресегна и изключи телевизора.

— Харесваше ми — каза тя с подигравателно разочарование. — Какво чудесна лебедова песен.

По-късно същата вечер тя му каза:

— Колко жалко за теб, Карл. Ти би могъл да бъдеш Джон Уесли или Келвин или някой друг месия. Но не и в наши дни. Никой няма да те послуша.

[1] В превод на латински: „О, щастлива грешка, която заслужи своя голям и велик виновник.“ ↑

[2] Мисал — католически молитвеник. ↑

[3] В случая — не Кръстителя, а Йоан Богослов, известен още като Евангелиста. ↑

[4] Maggot (англ.) — личинка. ↑

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Пророкът живееше в къщата на Симон, когото предпочиташе да нарича Петър. Симон изпитваше благодарност към него заедно бе излекувал жена му^[1] от болестта, от която страдеше от известно време. Болестта бе мистериозна, но пророкът бе успял да се справи с нея почти без усилие.

Много чужденци идваха по това време в Капернаум главно, за да видят пророка. Симон го предупреждаваше, че някои от тях са римски шпиони или пратеници на враждебно настроените фарисеи. Но и сред фарисеите не всички се отнасяха с неприязън към пророка, макар да не вярваха на слуховете за чудеса. Политическата атмосфера обаче, бе доста напрегната и римските окупационни сили начело с Пилат, очакваха всеки момент напрежението да прерасне в бунт.

Човек с невероятно самообладание, Пилат доля вода в каната с вино и се замисли за положението.

Надяваше се задаващите се неприятности да са от по-крупен мащаб.

Ако някоя бунтовническа банда, като зилотите например, нападне Ерусалим, това най-сетне ще убеди Тиверий, че въпреки съвета на Пилат той е бил твърде снизходителен с евреите. Пилат ще бъде оправдан и влиянието му сред евреите ще нарасне. Но в настоящия момент той бе на нож с всички тетрархи^[2] и най-вече с непостоянния Ирод Антипа, който до скоро даваше вид на верен поддръжник. Подобно на политическата ситуация и домашната бе доста объркана от невротичната му жена, която искаше непрестанно да ѝ обръща внимание, нещо, което той не можеше да си позволи сега.

Има възможност, мислеше си той, да се провокира инцидент, но трябва да внимава Тиверий да не научи за това.

Чудеше се, дали този нов пророк заслужава вниманието, което му се отделя. Досегашните му действия будеха по-скоро съжаление. С

нищо не бе нарушил еврейските и римски закони, макар да бе доста остър в изказванията си срещу свещенството. Но това едва ли правеше някому впечатление — свещенството бе най-честия обект на атаки. А и самите свещеници се отнасяха доста добродушно към такива атаки. Нямаше закон, който да забранява някой да се обявява за месия, за какъвто твърдяха се бе обявил този, а и не можеше да се каже, че подстрекава хората към бунт, по-скоро обратното. Освен това не може да арестуваш човек за това, че някои от сподвижниците му са бивши последователи на Йоан Кръстител. Малко преиграха тогава в историята с Кръстителя главно защото Ирод изпадна в паника.

Загледан през прозореца Пилат продължи да обмисля информацията доставена от различни източници.

Скоро след празника, който римляните наричаха „Сатурналия“^[3], пророкът и неговите сподвижници напуснаха Капернаум и се отправиха из страната.

Навсякъде ги посрещаха с нетърпеливо очакване. Пророкът говореше за грешките, които ще бъдат сторени в бъдещето, за всички престъпления, които ще бъдат извършени в негово име и ги заклеваше да помислят, преди да извършат нещо в името на Христа.

... Направих, каквото смятах, че трябва да направя. Извърших чудеса, произнесох пророчества, заобиколих се с мои ученици. И всичко това постигнах лесно, защото бях такъв, какъвто хората искаха да бъда. Аз съм тяхно творение.

Но направих ли достатъчно? Промених ли необратимо хода на историята?

Скоро ще узнаем.

В Ерусалим римските служители обсъждаха идващия празник. От край време Пасхата бе съпроводена с най-тежки размирици, а нередко и бунтове и несъмнено тази година също щеше да има неприятности.

Пилат покани фарисеите на среща. Когато се появи, той им заговори с подкупващ глас, молейки ги за тяхното съдействие.

Фарисеите отвърнаха, че ще помогнат с каквото могат стига хората да се държат разумно.

Пилат остана доволен. Показал се бе като загрижен и нежелаещ неприятности владетел. Каквото и да се случи, никой не можеше да го обвини.

— И така — обърна се той към своите служители. — Какво ще правим с най-непокорните?

— Можем да прехвърлим още сили в Ерусалим, — отвърна неговия заместник — но това ще отслаби позициите ни на други места.

— Трябва да направим каквото можем — каза Пилат.

Когато служителите си тръгнаха Пилат изпрати да повикат осведомителите. Докладваха му, че новия пророк е поел към града.

Пилат потърка брада.

— Изглежда напълно безвреден — добави един от хората.

— В момента може и да е безвреден, — каза Пилат — но ако пристигне в Ерусалим по време на Пасхата едва ли ще е безвреден.

Две седмици преди Пасхата пророка пристигна във Витания, град недалеч от Ерусалим. Някои от галилейските му сподвижници имаха приятели във Витания, които горяха от желание да дадат подслон на човека, за когото бяха слушали толкова много.

Но главната причина, поради която бяха дошли във Витания, бе тревогата на пророка от растящото множество, което ги следваше.

— Твърде много са — каза той на Симон. — Твърде много са, Петре.

На лицето му бе изписана твърдост. Очите му бяха хлътнали в орбитите, а устата му рядко мълвяха.

Понякога той се оглеждаше объркано, сякаш не знаеше къде се намира.

До Витания достигна мълва, че римските осведомители са разпитвали за него. Това не го разтревожи. Напротив, той кимна замислено, сякаш доволен.

— Казват, че Пилат си търсел изкупителна жертва — предупреди го Йоан, брата на Яков Заведеев^[4].

— Тогава ще я получи — отвърна пророка.

Веднъж, с двама от учениците си той се приближи към Ерусалим. Ярко жълтите стени на града изглеждаха прекрасни, огрени от следобедните лъчи на слънцето. Стройните кули и по-високите сгради, много от тях декорирани с червена, синя и жълта мозайка, се виждаха ясно от няколко мили.

Пророкът се върна във Витания.

* * *

Ето там е, а аз се страхувам. Страхувам се от смъртта и се страхувам от проклятието.

Но друг път няма. Няма друг начин да постигна замисленото, освен да го изживея.

— Скоро ли ще отидем в Ерусалим? — попита го един от учениците му.

— Още не — каза Глогауър. Седеше с изгърбени рамене, обхванал тялото си с ръце, сякаш скован от студ.

Два дена преди празника на Пасхата в Ерусалим, пророкът събра хората си във Витфагия, на Елеонския хълм.

— Намерете ми магаре — заръча им той. — Осел. Трябва да изпълня предсказанията сега.

— Така всички ще разберат, че си месия.

— Да.

Пророкът въздъхна.

Студена пот се стичаше по челото му. Той я изтри. Вгледа се в лицата на обкръжаващите го. Все още не бе напълно сигурен в тях. Подбирал ги бе според имената им и според техния брой. Сега бяха десет. Другите двама търсеха магарето.

Духаше лек, топъл ветрец. Стояха на тревистия склон над Ерусалим с погледи отправени към Големия храм.

— Юда? — каза Глогауър колебливо.

Имаше един, който се казваше Юда.

— Да, учителю? — каза той. Беше строен хубавец с червени къдрици и интелигентни, но малко невротични очи. Глогауър беше

уверен, че е епилептик.

Глогоауър погледна замислено Юда Искаротски.

— По-късно ще имам нужда от твоята помощ, — каза му той — когато влезем в Ерусалим.

— Какво трябва да сторя, учителю?

— Да занесеш едно послание на римляните.

— На римляните? — запита Юда объркано. — Защо?

— Трябва да го занесеш на римляните. Не на евреите. Те ще използват камъни, или кол или брадва. Ще ти кажа повече, когато му дойде времето.

Небето потъмня и по него се появиха първите звезди. Стана студено. Глогоауър потрепери.

[1] В Евангелията на Марк и Лука се говори за изцеление на тъщата на Симон. ↑

[2] Тетрархи — местни управители на провинции в империята. ↑

[3] Карнавален празник в древен Рим в чест на бог Сатурн. ↑

[4] Братята Йоан Богослов и Яков Зеведеев (Яков Старши) са двама от 12-те апостоли на Христос. ↑

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Радвай се много сионова дъще, възклицавай ерусалимска дъще, Ето, твоят цар иде при тебе, Той е праведен и спасява, Кротък и възседнал осел, Да! На осле, рожба на ослица.

Захарий 9:9

— Осанна! Осанна! Осанна!

Глогауър влезе в града яхнал магаре, а учениците му тичаха отпред и разхвърляха палмови клонки. От двете страни на улицата се бяха събрали тълпи от хора, дочули мълвата за идването му.

Най-сетне пророкът бе изпълнил древните предсказания и множеството повярва в него, повярва, че е дошъл, в името на Адоная, да ги поведе срещу римляните. Вероятно сега той се бе отправил към дома на Пилат, за да се възправи срещу прокуратора.

Глогауър се огледа смутено. Макар и посмекчен от наметките на учениците му, гърбът на магарето бе доста неудобен. Той се залюля и се вкопчи в гривата на животното. Чуваше думите, но в глъчката не можеше да ги отличи.

— Осанна! Осанна!

Отначало всичко се сливаше в едно общо „уусана“, докато разбере, че всъщност викат „освободи ни“ на арамейски.

— Освободи ни! Освободи ни!

Йоан бе възнамерявал да встане с оръжие в ръка срещу римляните по време на тазгодишната Пасха. Много бяха онези, които жадуваха да го последват.

Сега вярваха, че той е заел мястото на Йоан като водач.

— Не — мърмореше той, вглеждайки се в изпълнените с надежда лица. — Не. Аз съм месия. Аз не мога да ви освободя. Не мога...

Вярата им бе неоснователна, но не можеха да го чуят, заглушени от собствените си викове.

Карл Глогауър се превърна в Христос и Христос влезе в Ерусалим. Историята се приближаваше към своята кулминационна точка.

— Осанна!

Това го нямаше в историята. Той не можеше да им помогне.

Това бе неговата плът.

Неговата плът, раздавана парче по парче на всеки, който я пожелае. Тя повече не му принадлежеше.

Като рече това, Исус се развълнува в духа Си, и заяви, казвайки: Истина, истина ви казвам, че един от вас ще Ме предаде. Учениците се спогледаха помежду си, недоумявайки за кого говори. А на трапезата един от учениците, когото обичаше Исус, беше се облегал на Исусовото лоно. Затова Симон Петер му кимва и му казва: Кажни ни за кого говори. А той като се обърна така на гърдите на Исуса, каза му: Господи, кой е? Исус отговори: Той е онзи, за когото ще затопя залька и ще му го дам. И тъй, като потопи залька, взема и го подаде на Юда Симонова Искаротски. И тогава подир залька, сатана влезе в него, и така, Исус му каза: Каквото вършиш, върши го по-скоро.

Йоан 13: 23–27

С озадачено изражение на лицето Юда Искаротски излезе от стаята и се отправи по задръстените от тълпи улици към двореца на управителя. Макар да разбираше, че е важна част от плана за примамване на римляните в клопка, той намираще цялата схема за доста глуповата. По улиците се усещаше някакво напрегнато очакване. Из града патрулираха доста повече римски войници от обикновено.

— Но те нямат никакъв повод да те арестуват, учителю — бе казал той на пророка.

— Аз ще им дам повод — отвърна му пророка.

Пилат се взря с презрение в очите на евреина.

— Не плащаме на осведомители, чиято информация по-късно се оказва неверна — предупреди го той.

— Не го правя заради парите, господарю — отвърна Юда с престорено подкупващ маниер, какъвто изглежда римляните очакваха от евреите. — Аз съм лоялен поданик на императора.

— Кой е този бунтовник?

— Исус от Назарет, господарю. Той влезе в града днес...

— Зная. Видях го. Но чух, че проповядвал мир и законосъблюдение.

— За да те измами, господарю. Но днес се издаде като предизвика фарисеите, говорейки против римляните. Той разкри истинската си същност.

Пилат се намръщи. Това съвпаднаше с представите му за този вид лъжепророци.

— Имаш ли доказателства?

— Стотици ще свидетелстват против него.

— Свидетелите нерядко имат лоша памет — каза Пилат. — Как ще ги разпознаем?

— Тогава аз ще свидетелствам против него. Аз съм един от неговите ученици.

Изглеждаше твърде хубаво, за да бъде истина. Пилат прехапа устни. Не можеше да си позволи да обиди фарисеите в този момент. Достатъчно ядове си имаше с тях. Кайафа ще бъде първия, който ще извика „несправедливост“ ако той арестува пророка.

— Казваш, че обиждаш свещениците?

— Твърди, че е законният Юдейски цар, потомък на Давид — каза Юда, повтаряйки думите, които Исус му бе наредил да каже.

— Така ли? — Пилат се загледа замислено през прозореца.

— А що се отнася до фарисеите, господарю...

— Какво за тях?

— Те желаят смъртта му. Знам го от сигурно място. Някои от онези фарисеи, които не са съгласни със старейшините го предупредиха да напусне града, но той отказа.

Пилат кимна. Очите му се присвиха докато обмисляше информацията. Макар да мразеха пророка, фарисеите със сигурност

щяха да направят политически капитал от арестуването му.

— Фарисеите искат да им се махне от пътя — продължи Юда. — Хора от всички страни се стичат, за да го слушат и днес много от тях се разбунтуваха в Храма.

— Значи той е бил причината, така ли? — бяха му докладвали, че малка група е нападнала в Храма среброменителите и се е опитала да ги ограби.

— Разпитай онези сред арестуваните, които са вдъхновители на деянието — каза Юда. — Те са хора на Назарянина.

Пилат продължи да дъвче замислено долната си устна.

— Не мога да извърша арест — каза той. Положението в Ерусалим бе достатъчно напрегнато и ако арестува този „цар“ можеше да последва невиджан по размери бунт, какъвто нямаше сили да спре. Желаше безредици, но не искаше той да излезе причината за тях. Не евреите, а Тиверий щеше да го обвини тогава. Но ако евреите извършеха ареста, това щеше да насочи гнева на хората срещу тях и да развърже ръцете му за по-активни действия. Ако можеше само да принуди фарисеите да извършат този арест.

— Чакай тук — каза той на Юда. — Ще изпратя послание на Кайафа.

Дохождат на едно място наречено Гетсимания, и Той каза на учениците Си: Чакайте тука докато се помоля. И взе със Себе Си Петра, Якова и Йоана, и захвана да се ужасява и тъгува. И каза им: Душата Ми е прескърбна до смъртта, постойте тука и бдете.

Марк 14:32-34

Глогауър вече виждаше задаващото се множество. За първи път откакто напусна Назарет се почувства физически слаб и изтощен.

Възнамеряваха да го убият. Трябваше да умре, вече се бе примирил с тази мисъл, макар да се страхуваше малко от болката. Отпусна се върху неравната земя на хълма, загледан в приближаващите се факли.

„Идеалът на мъченичеството — веднъж бе заявила Моника — не е нищо друго, освен патологичен мазохизъм, лесен начин да се забрави

чувството за отговорност, метод за контрол на репресирани хора...“

— Едва ли е толкова просто...

— Така е, Карл.

Сега вече ще ѝ покаже на Моника.

Жалко само, че тя никога не ще разбере. Възнамерявал бе да ѝ напише за всичко и да остави писмото в Машината на времето с надежда, че някой ден ще го намерят. Странна му се струваше позицията, която тогава бе защитавал. Никога не е бил религиозен, поне в обичайния смисъл на думата. По-скоро агностик^[1]. Не от убеждение защитаваше религията от циничното съжаление на Моника, а от недоверие към идеала, в който тя бе вложила своята вяра — науката, способна да реши всички проблеми. Не можеше да сподели тази вяра и не му оставаше нищо друго, освен християнската религия със своя Бог. В съзнанието му се бореха съмнението във физическата реалност на този бог и подозрителността към всесилната наука.

„Науката е принципно противопоставена на религията — твърдеше Моника. — Няма значение точно колко йезуити ще се съберат, за да осмислят възгледите си за науката, неоспорим факт е, че религията не е в състояние да възприеме фундаменталните постановки на науката, а в самата същност на науката е да щурмува фундаменталните принципи на религията. Единствената област, в която не съществуват различия и където няма война е фундаменталното предположение. Човек може да предполага или не, че има Господ. Но веднага след като започне да защитава предположението си възниква конфликт.“

— Ти говориш за организираната религия...

— Говоря за религията като противопоставяне на вярата. Кой има нужда от ритуалите на религията, когато вместо тях разполагаме с много по-усъвършенстваните ритуали на науката? Науката предлага солидна база, върху която да се формулира система от философски и морални понятия. Не се нуждаем вече от моркова на небесата и пръчката на ада, сега когато науката е в състояние да предсказва последствията от нашите действия, за да можем да преценим до колко те са целесъобразни.

— Не мога да се съглася.

— Това е защото си болен. И аз съм болна, но мога поне да се надявам на оздравяване.

— Аз мога да се надявам само на скорошна смърт...

Както се бяха уговорили Юда го целуна по бузата, след което група от храмови стражи и римски воини го обкръжиха.

На римляните той каза:

— Аз съм Юдейския цар.

А на фарисеевите слуги:

— Аз съм месията, дошъл да погуби вашите господари.

Сега вече бе обречен и последния ритуал трябваше да се състои.

[1] Агностик — човек, който отрича възможността за познанието на реалността. ↑

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Процесът бе объркан, неясна смесица от римски и еврейски закони и в края на краищата не можа да задоволи никого. Решението за него се взе след продължителни консултации между Пилат Понтийски и Кайафа и три неуспешни опита за промяна и натъкмяване на различните правни възгледи към извънредната ситуация. И двамата по различни причини се нуждаеха от изкупителна жертва и накрая я получиха. Лудият бе осъден по две обвинения — за подбудителство към бунт и за ерес.

Особена черта на процеса бе, че всички свидетели бяха сподвижници на обвиняемия и въпреки това изглежда горяха от желание да го видят осъден.

— Ах, тези отвратителни фанатици — каза Пилат. Но беше доволен.

Фарисеите се съгласиха, че в конкретния случай римският метод за екзекуция е по-подходящ и затова решиха да го разпънат. Но пророкът се ползваше с уважение и счетоха за необходимо преди това да го изведат за подигравка и поругателство — също изпитан римски прием за унижаване, та да го осмеят в очите на множеството.

Пилат увери фарисеите, че ще се погрижи за това, но в замяна поиска да подпишат документи удостоверяваше тяхното одобрение за тези действия.

Пророкът, макар затворен в себе си, изглеждаше почти удовлетворен. Пред съда бе казал доста в своя вреда, и почти нищо в своя защита.

Свърши се.

Изпълних предназначенията на моя живот.

И войниците Го заведоха вътре в двора, тоест, в преторията и свикаха цялата дружина. И облякоха Му моравата мантия, сплетоха и венец от тръни и го положиха на главата Му. И почнаха да Го поздравяват с: Здравей, Царю Юдейски! И удряха Го по главата с тръст, заплюваха Го, и коленичейки кланяха Му се. И след като Му се поругаха, съблякоха Му моравата мантия и Го облякоха в Неговите дрехи и Го изнесоха вън да Го разпнат.

Марк 15: 16–20

— О, Карл, какво ли не би сторил, за да привлечеш вниманието върху себе си...

— Искате да сте в центъра на внимание, млади човече...

— Божичко, Карл, правиш го само за да привлечеш внимание...

Не сега. Не това. Така е не по-малко благородно.

Откъде изплуваха тези лица, които хихикаха сред мъглата на болката в главата му?

И не беше ли там неговото собствено лице с нелепото си самосъжаление, което се ококори в техните очи? Призракът, който винаги го е преследвал?..

Те не можеха да го избавят от дълбокото чувство на неудовлетвореност и сега. Макар че това беше първото истинско преживяване, което някога е изпитвал.

Умът му бе замъглен от болка и от ритуалните оскърбления, от пълното себеотдаване на новата роля.

Римляните сметнаха, че е твърде слаб, за да носи огромния дървен кръст към Голгота и вместо него, накараха един киринеец, наречен Симон.

Пророкът се олюляваше по претъпканите с народ, но потънали в мълчание улици, под погледите на онези, които бяха очаквали от него да ги поведе срещу римските нашественици.

Ти си прекалена емоционален, Карл, защо не се стегнеш и не поразмърдаш малко мозъка си..?

Припомни си тези думи, но не можеше да си спомни кой ги е произнесъл и кой е Карл.

Пътят, водещ нагоре към хълма, беше каменист и от време на време той се препъваше, припомняйки си един друг хълм, който бе изкачил. Спомени от детството изплуваха в безпорядък, все по-трудно ги отличаваха от реалността.

Дишаше тежко, мъчително. Почти не усещаше забитите в главата си тръни, но цялото му тяло сякаш блъскаше в синхрон с ударите на сърцето. Като барабан.

Свечеряваше се. Слънцето залязваше. Точно в подножието на хълма той се строполи по лице и се нарани на остриите камъни. Изгуби съзнание.

Някога е бил е дете. Не беше ли още дете? Едва ли ще убият едно дете. Ако успее да ги убеди, че все още е дете...

И завеждат Исуса на мястото Голгота, което значи лобно място. И подаваха Му вино, смесено със смирна, но Той не прие.

Марк 15: 22–23

Блъсна чашата настрани. Войникът сви рамене и посегна към лявата му ръка. Друг войник вече държеше дясната. С възвръщане на съзнанието той започна да трепери неудържимо. Въжетата се врязваха със страшна болка в китките и глезените. Той започна да се дърпа.

Усети нещо хладно да се допира до едната му длан. Макар да покриваше много малка част от ръката то изглеждаше доста тежко. Чу удари, също в синхрон с биенето на сърцето. Обърна глава и се загледа в ръката. Това бе човешка ръка.

Лежеше прострян върху дървен кръст на земята. Войникът замахваше с огромен чук и забиваше железен клин в ръката му, но той не усещаше болка. Клинтът се забиваше все по-трудно и войникът

замахваше все повече. На два пъти той не уцели и чукът попадна върху пръстите.

Обърна глава и видя, че другият войник също забива клин. Изглежда по-често бе пропускал целта, защото всички пръсти на ръката бяха смазани и окървавени.

Първият войник приключи с ръката и се зае с краката.

Усети как желязото прониква в плътта му, приковавайки я към дървото.

Започнаха да изправят вертикално кръста с помощта на скрипец. Глогауър се огледа и забеляза, че е сам. Нямаше други разпънати в този ден.

Малко сребърно кръстче, разлюляно между гърдите, и тежък дървен кръст, който го гони...

Виждаше ясно светлините на Ерусалим. Смрачаваше се, последните лъчи на слънцето изчезваха.

Скоро щеше да настъпи нощта.

Наоколо имаше малка тълпа. Една от жените му се стори позната. Той я повика.

— Моника?

Но гласът му бе пресипнал и викът се превърна в шепот. Жената не погледна нагоре.

Усети тялото му да тегли клиновете, на които висеше. Стори му се, че за миг почувства болка в лявата ръка. От раните се стичаше кръв.

Странно е, помисли си, че именно той виси тук. Нали това бе събитие, заради което всъщност беше пристигнал.

Болката в лявата ръка се увеличи.

Сведе поглед към римските стражи, които играеха на зарове в основата на кръста. Усмихна се. Бяха погълнати от играта. Можеше отчетливо да различи знаците по заровете.

Той въздъхна. Движението на гърдния кош сякаш допълнително опъна ръцете. Болката стана почти непоносима. Той потръпна и се опита да се облекне на кръста.

Дишаше все по-тежко. Вълни от болка се разливаха по цялото му тяло. Стисна зъби. Чувстваше се ужасно. Изпъшка и закрепця. Започна да се гърчи.

Небето бе потънало в мрак. Тъмни облаци закриваха луната и звездите.

Отдолу се разнесе шепот.

— Свалете ме — извика той. — О, моля ви, свалете ми!

Аз съм само едно малко момче.

„Я се разкарай бе, мръсник!!!“

Болката го изпълваше. С мъка си поемаше въздух. Отпусна се напред, но никой не го освободи.

Не след дълго вдигна глава. Движението пробуди отново агонията и той се загърчи на кръста. Усецаше, че постепенно се задушаваше.

— Свалете ме... Моля ви... Моля ви, спрете!

Всяка частица от плътта му, всеки мускул, сухожилие и кост, бяха изпълнени с непреодолима болка.

Разбра, че противно на очакванията си не ще доживее до следващия ден.

И на деветия час Исус извика със силен глас: „Елои, Елои Лама Савахани?“, което значи: „Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?“

Марк 15:34

Глогауър се закашля. Звукът бе сух, едва доловим. Но войниците под кръста го чуваха, защото нощта бе тиха.

— Смешна работа — заговори един от тях. — До вчера боготворяха тази отрепка. Днес бяха готови да го убият, дори най-близките му приятели.

— Ще се почувствам щастлив, когато се измъкна от тази страна — отвърна приятелят му.

Не трябва да погубват едно дете, помисли си той.

Отново чу гласа на Моника: „Слабостта и страхът те подтикнаха към тази постъпка, Карл. Мъченичеството е глупост.“

Той се закашля отпаднало и болката се върна, но сега вече притъпена. Дишаше все по-повърхностно.

Малко преди да умре той заговори отново и така, шепнейки издъхна.

— Това е лъжа... това е лъжа... лъжа...

По-късно, след като трупът му беше откраднат от слугите на знахари, които се надяваха, да открият някакви особени дарби, се разнесе слух, че не е умрял. Но трупът вече се разлагаше в дисекционната зала на знахарите и скоро щеше да бъде унищожен.

Издание:

Автор: Майкъл Муркок

Заглавие: Ето Човека!

Преводач: Юлиан Стойнов

Година на превод: 1991

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: СД „Орфия“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1992

Тип: роман

Националност: английска

Печатница: ПБ — БТА

Редактор: Росица Панайотова

Художник: Цветан Пантев

Коректор: Антоанета Петрова

ISBN: 954-444-011-9

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/13111>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.